

Expolito hymnorum totius anni secun-
 dum usum Sax diligentissime recogni-
 tum multis elucidationibus aucta. Impres-
 sa Londini p Wynandum de Worde in par-
 rochia sancte brigide in vico anglice nuncu-
 pato (the flete strete) ad signum solis con-
 tinuantem.

Jodocus Badius Hiclus maioris britannic lingue
nibus tū moribus tū virtutum studiosis Salutē dicit.

Squam ethnicis exponēdis exhibemus diligē-
tiam scriis quoq; litteris impartirem^{us} inuenerimus profecto cum sepe
nō minus satis atq; lepore dicendo: sic vbiq; sententiarum: atq; san-
ctissime eruditōis lōge fertiliores legere. Squidē (quod de me polliceri possum)
fateor cū tota fere doctorū manu nihil euangelis esse cādidius / facilius / simplici-
ter: magisq; manifestum: idq; non ab re: cum omni creature predicanda nouit di-
sertissimus atq; idem sanctissimus interpres: verum qui illis leporem. candorem nō
fuerat vniuersatē: admirabilem cum summa claritudine breuitatem: pariter sepe
haberrimum: grauitatem incomparabilem: et artificium vbiq; summum denega-
rit in pfecto tot^{us} amulus et a litteris abhorrens mihi cū primis censebit. Voc ea ra-
tione dictum volui patres iuuenesq; optimi: quia offendo nōnullos viz triti vocala-
rum satis fidos interpretes qui sanctas litteras aspernentur tanq; sordidas / ne-
gentq; pueris sub ministranda: nō animaduertentes immo nescientes decoiti qd
in illis adamissum obseruat. nescientesq; quia in cōstito luteris pisset cultos et san-
cto habere animos q; cultoribus ab re christiana abhorretes. Erat modo septēnis
puer: dicit quā etate eneo anniuersariū patri celebrari: quoq; ad elusam appu-
lso sit. At nesciet: quia tempestate saluator noster aduent: quo die eius aduē^{us} ce-
lebratur: quis hymnus de eo canetur: aut qd eius hymni vera sententia. Promde
vos anglicani pceptores in primis laudo: qui non sicut litteras colitis vt religionis
obtiniscamini: quo circa vt vris studiis opituler ad hymnoz expositionem nōn dē-
ciliois litteraturę addere constiti. Valete ex officina nra Parrisiensi ad decem
mā kalendas martis. Anno pro calculo romanono. M. cccc. q.

48
4 8
864

Iste liber dicitur liber hymnorum. Et est hymnus

hūm dei canticum. Nota ergo quattuor fuerūt principales auctores qui hymnos cōposuerūt. scilicet Gregorius/Pudentinus/Ambrosius/ & Sedulius. Sed quidā vir prudens nōle hylarum videns illos sic multos hymnos cōposuisse dignū dixit. Placuit quosdam in vnum colligere compendiosos: & vñ breues & vñlem tractatum componere in quo omnes hymni continerentur. Dum huius auctoris intentio fuit describere illos qui cantātur in prima feria: & sic princeps consequēter secundum ordinem. ¶ Unitas autem maxima est in hoc libro: quia eo peritico & bene intellecto conitionē habere possumus unitatis & trinitatis & cōcipiētis dei. Supponitur autē theotice. id est diuine cōtemplationi. Sed quia mentionē feceram de feriis: ideo videamus quid sit feria. nam feria est solēnis dies. Bēns autē illuster vel gregorius vidēs hebreos dixisse p̄ma sabbatū & sc̄ba: & sic deinceps. Similiter videns gētiles nomina suorū deorum vel stellarum posuisse. vt Dies solis/Dies lune/Dies martis/Dies mercurij. & sic de alijs. Voluit ip̄e mutare mores eorū. scilicet hebreorū & gentiliū. Et ea de causa inuenit hoc nomen feria. Sed i sine septimane ieruant sabbatum: quod fecit ad figuram: quia sabbatum interpretatur requies: & nos per totam ebdomadam. id est per totum spaciū vite nostre (quod currit per spaciū septē dierum) debemus laborare summo conamine et diligētia vt perueniamus ad requiem et eternam beatitudinem. ¶ Quisquisq; hymnū habet suam materiam. In illis qui sunt de nocte accipit medium tempus: id est significationē ipsius temporis: scilicet vt expellat a nobis tenebras ignorantie et viciorū: et informet nos virtutibus & sancti spiritus caritate. In illis vero qui sunt de die accipit medium ip̄e lumen & vult deprecari deum: vt quemadmodū illuminatus naribus claritate & splendor solis i corpore: sic illuminet nos spiritu sanctus gratis in mente. Amen.

¶ Ascē. Ferie ne te lateat lector a feriēdis epulis dicebantur dīro i quibus romani cessantes ab omni opere quod (vt scenota iurecōsultus detinuit) p̄termissum nō noceret: agebāt letas cōmūas et dies festos quocirca mirum videri potest quomodo p̄to die lune dicamus feriam p̄mā: nūl sensus sit p̄mā esse lucem a feria. id est dominica: aut nūl hoc fecerit ecclesia: vt sicut sabbato operādum instituit iudaī semino: ita & feriatis diebus gentiles ritu obseruamus laborare iussit: vsq; adeo vt per contrarium ferialis vocemus minus festiua.

In aduentu domini.

Quod ditor alme siderum / eterna lux credentium:
et p̄e redemptor oim / exaudi preces supplicum.

¶ Materia huius hymni est de aduentu christi & incarnatione eiusdem: & de deo de celo descendens se exinanivit formam seruī accipiens & humiliavit se vsq; ad mortē. Et qualiter est egressus de honestissimi clauisula virginis tanq; sp̄s de thalamo suo. cui sponte omnia obeduit. scilicet terrestria. celestia & inferalia. ¶ Intēdit enī rogare deū vt p̄e hāc creationem n̄as preces exaudire dignetur: & a sagitta diaboli liberare. ¶ Construe. O alme cōditor & sancte creator siderum. i. stellarum o eterna lux. i. p̄p̄ia salus credētium. id est xp̄ianorū. fideliū. o christe redemptor omnium scilicet hominū. exaudi preces supplicum. id est humiliter supplicantium. ¶ Ascēsus. Cōditor. i. huius hymni rithmo numerisq; et fere trocheis constructis artium i virtutibus mira est singula enim pondus p̄p̄ietatemq; habent. Cōditor enī deducitur a condo: quod compositum est a con & do. Alē ergo cōdit qui simul rē totam dat quam dare non potest nisi compositam: et ita conditor dicitur compositor/constructor/edificator: & p̄cipue creator cum enim creatio sine iussu n̄ sit p̄p̄ie cōdit. id est simul totum dat qui creat. Tangit ergo in p̄mo verbo hūmilitatem creatōis: ita p̄iotem magnitatem christi. De quo iohānes p̄mo. In p̄ncipio erat verbum & verbum erat apud deum. & c. Genesio p̄mo. In p̄ncipio erat. autē deus celum & terram. ¶ Quidam dicitur ab olendo. Alii enim dīdū. id est

Expositio hymnorum.

**Qui condolens interitu mortis perire seculum saluasti
mundum languidum donans reis remedium.**

¶ Construe. Qui condolens. I. qui es nobiscum dolens perire. I. damnare scilicet interitum mortis. I. pena infernali. saluasti. I. liberaisti de potestate diaboli mundi languitum. scilicet I. peccata donans remediisti. id est redemptionem. res. id est peccatoribus. **¶ Aliter.** Qui condolens. id est. Ordo est. O quiste qui condolens ubi non dices. id est qui est. sed qui es: est enim euocatio qui condolens saluasti. Inter et per ideo significant consumptionem rerum: quia inter significat medium circa terminum: hoc est visus ad terminum. Unde iterum qui non visus ad terminum sed cundo poterit: intercipitur qui in medio sic capitur ut non amplius extet per autem significat consumptionem et ita etiam interdum consumptionem: ut perit qui ita consumat iter ut non amplius extet ita etiam intelligitur. Secundum a secundo dicitur eos qui simul vivere possunt cum: quod quia centenarium fere est pro centum annis accipi solet: sed pro numero modo accipi potest ut hic. Rursus dicitur quicunque rem suam defendit in iudicio: si in iudicio accuset et innocens sit: quia tamen contrarium presumptio est: non ergo sine pro peccato. Unde dicitur rursus est mortis.

**Vergente mīdi vespere/bti spōlus de thalamo: egres-
sus honestissima/virginis matris clausula.**

¶ Construe. Vergente mīdi vespere. i. appropinquante fine mundi: et sic egressus
vbi id est sicut sponsus supple egreditur de thalamo: egressus mīdi: de honestissima
id est de castissima clausula matris virginis. i. de vtero scz marie.

¶ Alcei. Vergente. Vergente est quasi versus agere. i. ad aliquid attendere. Sunt
autē tria quibus vnum est suppinum: vergeo versi versus. verito verti veritū. et verro
verri vel versi versus. Vesper neutro genere temp⁹ est quo vesper apparet noctu
id est serotinum: et ita pto extremo tēpore et sine rerū ponitur. Genere autē masculi
no est stella veneris hēperus scilicet aut vespereus. Virgili⁹ in georgicis. Deniq; qd
vesper serus vebat. Et iterū. Solis et occasum cum frigid⁹ is aera vesper. Erat au-
tem vesper. id est vltimū eum mundi. Unde apostolus. Cum autem venit plenitu-
do tēpore missē deus filium suum. Sed secundum Augustinum hec plenitudo tē-
poris non erat fatalis sed voluntaria: tunc etiam venit plenitudo temporis: et tūc
venit hora christi quando eam venire voluit ab eterno. Egressus clausula grā mari-
ce dicitur sicut et clausulam. nam exeo et egredior: quando cōponuntur cum extra ac-
cusatiū regitū sed cum ex ablativ⁹. Virgilius in buccolicis. Quis multa meis exi-
ret victima ceptis. Itē eneidō secundo. Est vbe egressus templum et hora sermo-
num. Egressus magna incepit artis roma. Significanter autem dicitur clausula:
quia de ea dictum est: mulier circūdabit virum nec alia vnq; circūdedit salus vide-
licet pudicitie virginalis claustris que vt circulus: sic et circundatio salua esse: debet
sed longior fio.

**Cuius forti potētie/genu curuantur omnia: celestia ter-
restria fatentur nutu subdita.**

¶ Construe. et id q; egressus est: vel q; saluasti mundū languidū forti potētie: cuius
scz xpi oia curuantur genu. i. laudando ipm. celestia. i. angel: terrestria. i. hoies fatē-
tū dita. id est consensunt illi subiecta: nutu. i. sponte scz ad tuam voluntatem. et.

¶ Alcei. Cur⁹ forti. et. Genu curuantur aut est vna dictio: aut si due eo modo dicit
quo singularis plus dicit q; pluralis: nam qui mari nauigauit aut terrā ambulauit
plus fecit q; maris aut terras: ille enim totum elementum. hic plures ei⁹ permē-
tus est paritales. Genu aut ad corporis molā spectat: nutus ad caput quod dū in-
clinatur sub mōitionē etiam cordis denotat. Tractus est hic locus tot⁹ ex duo pau-
lo dicte Ad philippenses. ij. Et dedit illi nomen quod est super omne nomen vt in
nomine iesu omne genu flectatur: celestium terrestrium infernorum: et oia lingua
confiteatur: q; dñs iesus xps in gloria est die patris.

**Te deprecamur agie/benture iudex seculi: et serua nos
in tempore/hostis a telo perfidi.**

¶ Construe. Te deprecamur ergo: q; ita vt dictum est deprecamur agie. i. o sancte xpe
iudex ventura seculi scz in extremo iudicio: conferua nos in tempore. id est in hac vi-
ta. id est a telo suggestionē/perfide hostis. id est diaboli (que sagitta dicitur).

¶ Alcei. Te deprecamur. id est valde precamur aliquando deprecor est cōtra. id qd
falsū est: hoc est precor ne fiat: vt deprecor culpam: deprecor mortem. Quidius. Se-
pe precor mortem mortem quod deprecor idē. Agios sanct⁹ dicitur latine: est au-
tem vocabullū mere grecum. Iudex ventura: q; ia christus pater dedit omne iudi-
cium. paraclytus etiam grece vox est: sed more quo ceteras grecas vertimus dice-
retur paraclytus: aut saltem more greco penultima esset longa: et dicitur adnotat⁹
aut exclamatus.

**Laus honoz virtus gloria deo patri et filio: scō simul
paraclyto in sempiterna secula. Amen.**

Expositio hymnorum.

Construe. Et quia de^o misit filium scilicet christum ut nos redimeret. Ideo filius/homo
notus virtus/gloria: deo patri & filio simul. id est pariter/paraclyto. id est spiritu sancto
in sempiterna secula. Amen.

Ubi lucis ante terminum rerum creator poscimus:
ut solita clementia/sis presul ad custodiam.

Construe. Materia huius hymni est deum precari in inceptione noctis ut sicut desca-
mur de^o in inceptione diei: scilicet ut custodiat nos per totam diem: ita in inceptione
noctis ut nos custodiat per totam noctem de^o te descamur. **C**onstrue. O rerum
creator poscimus. id est petimus: ante finem lucis. id est antequam de mundo exor-
mus: vel antequam dies recedat: ut sis presul. id est speculator vel custos ad custodiam:
vel sis presul ad custodiendum animam.

Asceti. Te lucis ante terminum ordo videtur. O creator rerum ante terminum
lucis. id est qui fuisti antequam lux creata esset: lux creata nos poscimus te ut sis soli-
ta clementia presul ad custodiam. Quia tamen sequentia inuicem nos velle prece-
re: ut per christum finis nocte sequente vel ad lucem in terminum ordo potius esse.
O creator rerum nos poscimus te sis solita clementia. id est per solitam clementiam
nobis presul. id est primus pontifex: et protector ad custodiam. id est custodiamur
ante terminum lucis. id est priusquam finiat huius diei lux: hoc est precamur i-
fine diei huius. ut protegat nos nocte sequente. **C**onstrue. Presul dicitur qui preest salus:
hoc est primus salutorum. Salii autem erant sacerdotes martis qui saliendo portus
resque ancilla martis sacra ferebant. Accipitur autem a nobis pro quousque episcopo
pro antepresule.

Procul recedant somnia / et noctium fantasmata: hoc
itemque nostrum comprimere ne polluantur corpora.

Construe. (Dico sis presul ad custodiam) Procul recedant somnia. id est longe sint a no-
bis: et remote illusiones demonum vel prave delectationes carnis: & fantasmata.
id est occulte deceptiones vel suggestiones vel apparitiones noctium. id est mali-
gnorum spirituum. **C**onstrue. Nox dividitur in sex partes. scilicet sero/conticinium/intem-
pestum/gallicinium/crepusculum/mane. Sero est quando nox venit. Conticinium est
hora quando homines cubitum pergunt. Intempestum est quando homines nihil
operantur. Gallicinium est quando galli amittunt voces. Crepusculum est quando
dubium est inter diem & noctem. Mane est quando aurora apparet. Et comprimere
nostrum hostem. id est diabolum vel carnem nostram: nec corpora nostra polluan-
tur scilicet aliquo malo: vel corporali pollutione.

Asceti. Procul recedant somnia. id est insomnia: et pro id est fantasmata noctium
ne polluantur corpora nocturna scilicet pollutione.

Ubi supradicti prodierunt/a patre olim exiens: qui
natus orbis subuenis cursu declivi temporis.

Construe. Huius hymni continet memoriam huius christi qui egressus est de utero virgi-
nali sicut sponsus de thalamo suo. Et ideo omnia ei humiliantur. Et non est mirum
quia ipse descendit de patre. id est de celo. Et hec est responsio contra hereticos qui
dicebant christum non venisse de patre: quibus per hymnum istum responden-
dum est. **C**onstrue. O supernum verbum. id est dei filium prodieris. id est manife-
stans te in eis absculter exiens. id est veniens olim a patre quando scilicet incarnatus fuit:
supple qui es natus scilicet a matre/subuenis. I. succurris orbis. I. mundo/cursu. I. plenitudo
dine declivi tempore. I. propter & declinatio ad finem seculi.

Illumina nunc pectora / tuoque amore concrema: audis
to ut preconio sint pulsa tandem lubrica.

¶ Construe. Et in quibus talio illumina nunc in presenti. scz tuo lumine. et concre-
ma. i. accende nostra pectora. tuo amore. i. tua gratia: vt audito premonio. i. predica-
tione apostolorum. Vel audito premonio prophetarum iudicia peccata sint pulsa. i. res-
mora a nostris cordibus: tandem. i. in separatione aie a corpore.

**Iudexq; cum aderis / rimari facta pectoris: reddens
vicem pro abditis / iustisq; regnum pro bonis.**

¶ Construe. Et o supernum verbum. id est o fili dei: volens rimari. id est experiri: fa-
cta. id est peccata pectoris. i. cognitionis: vt cum aderis. i. cum affueris iudex post
i. in fine mundi. sis reddens vicem. i. remunerationem pro abditis. id est pro oculis
suis peccatis: et iustis. id est sanctis. regnum scilicet eternum: pro bonis scz operibus
que in presenti seculo operati sunt.

**Non demum arcemur malis / pro qualitate criminis:
sed cum beatis compotes / simus perennes celibes.**

¶ Construe. Et non arcemur. id est non constringamur. demum. id est ad vitium
malis. id est peccatis pro qualitate criminis. id est pro magnitudine peccatorum
sed simus compotes. id est simul potentes: cum beatis. id est sanctis: perennes id
est perpetualiter: vel perennes. id est habitatores celorum: celibes. id est ad celestem
vitam ducentes.

¶ Ascet. Verbum supernum. hymnus satis notus. Lubrica dicuntur loca glabra
et pinguis in quibus pes non potest stare significat obscena et carnalia. Rimari. id
est inquirere tractum a potius qui rimantur. i. inquirent in rimis hoc est futuris ter-
re gloriis. Non demum arcemur aut arcemur aut potius arcemur legedum
est. Legendum etiam puto non perennes celibes: sed perenne. Nam dicitur hic et
hec perennis. et hoc perenne. vel hic perennis / hec perenna / hoc perennum. Quis-
dus. Anna perenna vocor. Est aut perenne quod durat annis: vt annus toto anno
fluens dicitur perennis: et accipitur pro iugi et perpetuo. Celibes sunt quicunque ex-
tra matrimonium viuunt siue caste siue non: sed quia sermones exponendi sunt sin-
tiam materiam subiectam in sanctis litteris. Celibes dicuntur quasi celestem vitam agen-
tes: in qua neq; nubent neq; nubentur: sed erunt sicut angeli.

**¶ Clara ecce insonat / obscura queq; increpat
pellatur emin⁹ somnia ab ethere xps pmicat.**

**¶ Materia huius hymni similis est sicut in predicto hymno vbi dictum est q; chris-
tus venit olim a patre: etiam dicitur sic. Ecce clara vox. i. iohannes baptista inso-
nat. i. terribiliter predicat et increpat queq; obscura. id est omnia vitia seu peccata
et ideo omnia somnia. i. vana peccata. pellantur. id est remouentur eminus. id est
longe: quia christus laz pmicat. id est fulget ab ethere. id est a celo.**

¶ Ascet. Eminus dicitur quasi e manibus: vt telum quod eminus iacitur: ita ac-
cipitur quasi de longinquo.

**Mens iam resurgat turbida / que sorde extat saucia:
spūs resulget iam nouum / vt tollat omne noxium.**

¶ Construe. Et ideo. Mens nostra turbida. id est maculata: resurgat scilicet a vitiis
lo que scilicet mens extra saucia. id est manet vulnerata. sorde. id est peccato: et be-
ne dicit q; surgat in eo: quia spūs. i. christus resulget iam. id est resplendet per spū-
ritum sanctum. nouum scilicet natum de virgine: vt tollat. id est remoueat a vobis
peccatoribus. omne noxium. id est omne peccatum. **¶** Dicitur etiam iam oēs se-
lucis spūdere: quia vnum est vobis anteluce in surget.

**Et sursum agnus mittitur / lazare gratis debitum: ont-
nes pro indulgentia / vocem deimus cum lachrymis.**

Expositio hymnorum:

Construe. Agnus. i. dei filius: mittitur. i. destinatur. e. sursum. i. de celis. Iaspere. i. res mediare. debitum. i. originale peccatum vel saltem penas peccati: gratia. id est dono seu sponte sua: et sine aliqua remunerandoe: et ideo omnes demus scz deo vocem: cum lachrymis. id est confessionem peccatorum cum contritione indulgentia. i. p remissione peccatorum.

Secundo ut cum fulserit / mundūq; horroz cinxerit: nō pro reatu puniat / sed pius nos tunc protegat.

Presta pater. &c.

Construe. Benedico demus vocem cū lachrymis: ut cū ille agnus fulserit. id est fulgens aduenerit secūdo aduētu. i. iudicio. et horroz. id est pauor / cinxerit. id est circūdederit. mundum. id est mundanos: ut non puniat. id est non damnet pro reatu. id est pro peccato: sed pius scz christus nos tunc protegat. id est defendat a potestate diaboli.

Uni redemptor gentiū / ostēde partū virginis: miretur omne seculū talis decet partus deum

Construe. Materia huius hymni est inuocatio ad deū ut veniat ostēdere nobis partū beate virginis marie nō fuisse ex virile semine: sed diuino spiritu cooperante esse factus: et qualiter egressus est a patre et regressus ad patrem: et qualiter est equalis patri. Et loquitur de presenti tanq; de futuro. **C**onstrue. O christe qui es redēptor gentium. id est omnium hominum: veni. id est appropinqua mentibus nostris: et ostende. i. pande nobis partum virginis. scz beate marie: et ideo omne seculum. id est totus mundus: miretur. id est admiretur: quia talis partus decet. id est decet deum. scz omnipotentem creatorem celi et terre nasci sine virili semine. Unde decet hic est personale sicut illic. Te decet hymnus ens in syon. Non dices veni. is accede mētibus: quia accedo accusatus regi. Eneidos primo. Accessis scopulos:

Non ex virili semine / sed mistico spiramine: verbi dei factum caro / fructusq; ventris floruit.

Construe. Vere talis partus decet deum: quia Non ex virile semine supple nat^{us} est dñs iesus christus: sed mistico spiramine. id est sacra et sancta operatione ac dispositione spiritus sancti. verbum dei. id est filius dei omnipotentis factum supple est caro. id est homo: et fructus ventris. scz beate marie floruit: sicut flos creuit. q; beata virga marie fuit ramus: et filius eius iesus christus est flos.

Alnus tumescit virginis claustra pudoris permanēt: vexilla virtutum micant / versatur in templo deus.

Construe. Et ecce alnus virginis. id est vter bñe marie. tumescit. id est crescit: et tamen claustra pudoris. i. clausura virginitatis permanet scz integra et illesa (quia virginitas in ea non est violata) et vexilla virtutū. i. miracula sancta micant. i. fulgent. scz per totum mundum. Vel virtutū quāsi deus est vexillum. id est custos: et ideo deus versatur in templo: quareceptus est a Symeone in templo: vel versatur in templo. id est vtero beate marie virginis.

Procedēs de thalamo suo pudoris aula regis gemine gygas substantie alacris ut curret blam.

Construe. Christus procedēs. i. veniēs de thalamo suo. id est de vtero matris: quia ipse maria fuit ei electus castitatis scilicet de regis aula pudoris. id est de palatio regali: et supple: ens gygas gemine substantie scilicet diuinitatis et humanitatis

Itaque xps est deus et homo. Et si gygas eo q̄ inseparabiliter et irrenocabiliter ad
vitā hui⁹ mūdi nobis occurrit. Un̄ ps. Exultavit vt gygas. et vt alacris. i. velox cur
rat viā. i. trāseat de hoc mūdo ad patrē. Dicit etiā hic alacer. scz Thēre. etiā ala
cris de masulo dicit.

**Egressus eius a patre regressus eius ad patrem: excu
sus usq; ad inferos recursus ad sedem dei.**

¶ Con. Egressus eius a patre. Supple fuit qñ descendit in virginis vterū: regress⁹ ei⁹
ad patrē qñ rediit in celū. Unde a summo celo. et egressio ei⁹ vsq; ad summū eius.
Un̄ euāgelista. Ego veni a patre i mūdu et relinquo mūdu et vado ad patrem ex
cursus vsq; ad inferos. i. descendit ad inferos. recursus ad sedem dei. i. ascendit ad dexte
ram dei patris.

**Equalis eterno patri carnis tropheo accingere: ifirma
nostri cor poris virtute firmans perpetim.**

¶ Con. Et tu xps scz equalis eterno patri secundū diuinitatē accingere: tropheo. i. vi
ctoria carnis: q̄ p carnē triumphauit diabolus: et. i. tu xps formās. i. robora. perpe
tim. i. perpetue/virtute. i. cum virtute ifirma corporis. i. vicia et fragilitates nostri
corporis.

**Præsepe iam fulget tuū lumenq; nox spirat nouus: qđ
nulla vox interpollet fideq; iugi luceat.**

¶ Construe. Vere procedis de thalamo o tu xps: q̄ præsepe tuū. i. ecclesia scitā s̄ ful
get. i. splēdet. s. virtutibus: et nox spirat. i. emittit nouū lūmē. i. filiū nati sine peccato
qđ scz lūmē nulla nox. i. nulla obscuritas hereticorū: q̄ plures heretici dicunt deum
non accepisse carnem humanā: interpollet. i. obscuret: et luceat scz lūmen tuū/iugi
fide. id est assidua virtute.

**Saluator mundi dñe qui nos saluasti hodie: i hac
nocte nos prorege et salua omni tēpore.**

¶ Cō. O dñe tu dico saluator. i. redēptor mūdi q̄ saluasti nos hodie: prorege. id est
est defende nos scz hoies in hac nocte: et scz tu salua nos omni tēp. i. semper. Dicitur
autem in completorio.

**Adesto nūc propicius et parce supplicatibus: tu dele no
stra crimina tu tenebras illumina.**

¶ Construe. Tu dñe adesto. i. presens sis: propiti⁹. i. mitis vel clemēs: et tu parce. i. in
dulge: supplicatib⁹. i. rogantibus: et dele. i. absterge vel remoue nostra crimina. s. et
illumina. i. clarifica tenebras scz nostras.

**Ne mentē somnus opprimat nec hostis nos surripiat:
nec vllis caro petimus cōmaculetur sordibus.**

¶ Construe. Nos petim⁹ ne somn⁹ opprimat. i. destruat mentē. s. nostrā: nec hostis
. i. diabol⁹ surripiat nos. s. et petim⁹. i. desideram⁹: nec p neme caro cōmaculetur. i. vi
lescat vllis sordibus. i. aliquibus peccatis siue vitio.

**Te reformatoꝝ sensuum votis precamur cordiū: vt pu
ri castis mentibus surgamus a cubilibus.**

¶ Construe. O iesu reformatoꝝ sensuum nos precamur. i. rogamus te scz reformato
rem sensuum: votis. i. desiderijs: cordiū. i. cogitationum: vt scz nos puri. i. sinceri vel
innocentes surgam⁹ a cubilib⁹: castis mentibus. id est cum castis cogitationibus.

Expositio hymnorum.

A Solis ortu cardine ad usque terre limite: christum
canamus principem natum marie virgine.

¶ Titulus metris est idem quod in superiori. In hoc hymno agitur de incarnatione domini et de
natiuitate eius. quod scilicet puerpera enixa est qui vniuersa ex nichilo creauit et non ab-
horuit iacere in presepio. Et continuatur iste hymnus cum superiori. Dixi ei quod celum/ter-
ra et mare: et omnia que in eis sunt canit deo: quod ab ortu solis usque ad occasum vniuersus
mundus laudat deum. Vel aliter dixi quod ei presepio iam fulget nouo lumine: et ideo canamus
natum de marie virgine: et hoc est quod dicit. **¶** Construe. Nos christiani canamus. Iam laudamus
a cardine ortu solis. I. ab origine mundi: vel a cardine ortu solis. I. ab oriente mundi usque
ad limite terre. I. ad occidentem christum principem. I. regem natum. I. genitum marie virgine. I. ex
utero marie virginis. **¶** Seruauit autem ordinem litterarum etiam in sequenti: sed confusus est
postea.

**Beatus auctor seculi seruale corpus induit: ut carne car-
nem liberans ne perderet quos condidit.**

¶ Construe. Beatus auctor bene dico quod debemus deum laudare: quod beatus auctor
I. factor: seculi. I. mundi induit. I. assumpsit seruale corpus. I. humanam carnem: ut ipse libe-
rans carnem. I. nostram humanitatem: carnem. I. suam: ne periret. I. homines illos quos con-
didit. I. creauit.

**Caste parentis viscera celestia intrat gratia: veter pu-
elle baiulat secreta que non nouerat.**

¶ Con. Caste parentis viscera. Et vere induit seruale corpus: igitur celestis gratia. scilicet ipse
trahit viscera. I. uterum caste parentis scilicet virginis marie: et sic veter. I. veter puella. scilicet ma-
rie: baiulat. I. portat secreta scilicet celestia: que scilicet secreta non nouerat scilicet ante concep-
tionem. Vel que quanta perfecte nolle non poterat.

**Domus pudici pectoris templum repetit fit dei: intacta
nesciens virum verbo concepit filium.**

¶ Et vere baiulat secreta que non nouerat. Ideo construe sic. Domus. I. solus pudici pec-
toris. I. puri cordis. scilicet marie fit. I. efficit: repetit. I. cito templum deo. I. hospitium: domus
dico intacta. I. incorrupta nesciens virum per carnis permutationem concepit filium scilicet christum: verbo
I. per hominem quo ipse dixerat ad gabrielem dicens. Ecce ancilla domini fiat michi secundum verbum tuum
vel verbo. I. per hominem quod dixit gabriel ad ipsam. Unde dicit. Ecce concipies et paries filium.

**Enixa est puerpera quem gabriel predixerat: quem matris
alio gestiens clausus iohannes senserat.**

¶ Dico quod concepit verbo vere: quod puerpera. I. marie parit puerum enixa est. I. peperit
filium quem filius gabriel ille archangelus predixerat nasciturum: et quem iohannes baptista clau-
sus. I. inclusus alio. I. in utero matris sue elizabeth senserat. et cognouerat: gestiens. I.
gaudens: et propter leticia exultans.

**Feno facere pertulit presepio non abhorruit: paruorum la-
cte pastus est per quem nec ales esurit.**

¶ Construe. Et postquam ipse natus est ex virgine marie: pertulit. I. passus est facere. I. facere
re feno. I. in fenore: non abhorruit. id est non refutauit: presepio. I. stabulum: et supple-
chillus pastus est. id est nutritus paruolacte virginis marie: per quem supple-
chillus: nec pro non et ales. I. nutrit: scilicet maris a qua christus nutritus erat: non esurit. id
est non perit: est famens: quia matres lactantes pueros magis esuriunt et sicut ales

is hostis: sed marie xpm lactabat & xps ipsam regebat ideo nō plus sicut nec es-
runt. Melior intellectio est ut per alitem quē intelligam⁹ qz dūā virginē ut sūū sū-
uile & elurisse sepe notū est. verū vult dicere qd volucres celi pascit ut bī p̄p̄hei
p̄. & Luce. xi. Et qui dat iumentis escā ipsoz: & pullis coruoz. inuocantibus eū. ut bī i
psal. cxi. hic est qui oīa aīantia nutrit voluit virginali lacte p̄tēus esse. Et intelligi
libet de pullo coruoz: qz corui dicūt nidi negligere: sed industria nature illic re-
linquunt vermes vnde pulli nostrū. Id aut sit ex prouidētia dei. Cū Job. xxxviii.
Quis parat coruo escā suā qz pulli ei⁹ clamāt ad deū vagiētes: eo qd nō hāt cibos
qd. nō alius nisi de⁹. Dic ergo per quē nec. i. ne ales quidā. i. coru⁹ esurit. i. esurire ni-
mū patitur.

**Gaudet chorus celestium & angeli canūt deo: palamqz
fit pastoribus pastor creator omnium.**

¶ Con. Et qz xps nat⁹ est: chorus. i. societas celestiu spiritū gaudet. i. letat: & āge-
li. i. libroni & dñationes p̄cipat⁹: & potestates: & sic de ceteris canūt. i. cāt deo. i.
glorificat: qz p̄o & pastor creator oīm. i. rerū sit palā. i. manifestat pastorib⁹ iuxta turri
Abnam: ad quē locū pastores sicut & mō p̄ cōm: tudine habebāt vigilare sup gre-
ges suos: & erat ibi planities terre apta pastoribus illius regionis ad seruandū ibi
vigilias noctis super greges eorū.

**Herodes impie xpm venire quid times: nō
deripit mortalia qui regna dat celestia.**

¶ Materia huius hymni est cōdāmatio quā faciū⁹ cōtra herodē qd audita xpi na-
tuitate amittere regnū timuit: ideo multos pueros interfecit estimādo se etiā xpm
interficere. ¶ Intētio auctoris est tractare de trib⁹ miraculis magnis qm die eoz
phanie facta sūt. p̄mo de trīs magoz apparitiōe p̄ stellā. De aque in vinū trāsmu-
tatione. Et de xpi baptismo i iordane. Et etiā de pueris ab herode interfectis. ¶ No-
ta qz hymn⁹ iste p̄nuat impiorū: ita qd dixi qd xps nat⁹ ē & passus est iacere feno. vnde
de herodes de natuitate ei⁹ turbat⁹ occidit multos pueros timēs ne regnū suū
amitteret sed stulte fecit: qz ille qd est rex regū & dñs dñantis nō venit ut regnū ei
auferret sed ut totū mūdū tātis criminib⁹ inolutū a peccis liberaret. iū dicit. ¶ Cō-
stue. O impie hostis herodes: quid. i. cur times xpm venire: qz ipe nō eripit morta-
lia regna: quid dat celestia regna.

**Ibant magi quā viderāt stellam sequentes p̄euiā: lu-
men requirunt lumine deum fatētur munere.**

¶ Con. Magi. i. reges vāt qñtū xpm & adorare eū sequētes stellā p̄euiā. i. p̄cedē-
tem quā viderāt & requirūt lumē scz xpm lumine cō stellā & fatētur deū munere. scz
auro / thure / & myrra.

**Lauacra puri gurgitis celestis agnus attulit: peccata
q non detulit nos abluendo sustulit.**

¶ Con. Celestis agn⁹. i. xps attulit. i. suscipit lauacra. i. baptismū puri gurgitis. scz
iordanis: & sustulit. i. abstulit a nobis abluendo nos p baptismū peccā. i. crimina: q
peccā nō detulit. i. fecit nō possunt: qz ipe mundus erat ab omī peccato tā actuari q
originali.

**Nouū genus potētie aque tubescūt hydzie: binūqz ius
sa fundere mutauit buda originem.**

¶ Cō. Nouū gen⁹. i. laudat⁹ op⁹ potētis. i. miracula: qz aq iusse hydzie rubescūt. i.
rubescūt p̄ aq et vnde. i. aqua iussa hydzierū. i. p̄cepta fundere. id est effundere
re ynnū inquit originem. i. naturam suā: quia ad verbū dñi aqua facta est vinū

Expositio hymnorum.

**A patre vnigenitus ad nos venit per virginē: baptis-
ma cruce consecrans cunctos fideles generans.**

¶ Con. Vnigenitus. i. filius. i. xps venit. i. descendit a patre. i. in diuinitas ad nos. i. ho-
mines per virginē. i. mariā: xps dico consecrans baptisma cruce generans cunctos fi-
deles. i. xpanos.

**De celo cellus prodijt accepit formam hoīs facturam
morte redimens gaudia vite largiens.**

¶ Construe. Xps dico cellus. i. alt? vel potens: prodijt. i. venit de celo. Xps dico acce-
pit. i. induit formā. i. similitudinē hoīs. Xps dico redimens facturā scz suā. i. hōlez: morte
.i. per mortē. Xps dico largiens. i. dāns gaudia vite. i. eterne.

**Hoc te redemptor quesumus illabere propitius clarū
qz nostris sensibus lumen prebe fidelibus.**

¶ Construe. O redēptor. i. saluator nos quesumus. i. rogam? te: hoc. i. ppter hoc il-
labere ppiti? qz p t prebe. i. cōcede vel da nostris fidelibus mēibus clarū lumen.

**Hanc nobiscū domine noctem obscuram remoue: om-
ne delictum ablue piā medelam tribue.**

¶ Construe. O dñe. i. xpe hanc nobiscū: o dñe remoue obscurā noctē: et o domine
ablue. i. mūda. omne delictū. i. omne pctū siue vitū. i. s. o dñe tribue. i. concede vel da
piā medelam. i. piū remediū ptra pctā.

**Quē iam venisse nouim? cedere itē credimus: sceptrū
tuum inclitum tuo defende clipeo. Gloria.**

¶ Construe. Quē scz dñm nos nouimus. i. cognouimus venisse. i. qvenit: itē nos cre-
dimus. i. eū redire. scz in die iudicij: in dñe defende tuū inclitū sceptrū. i. tuū gloriozū
regnū xpi fidelū: tuo clipeo. i. tua cruce. ¶ Scribit aut sceptrū nō ceptum vt greci
dicunt.

Deus creator oīm poliꝝ rector bestiēs diem des-
coro lumine noctem soporis gratia.

¶ Materia huius hymni est descriptio ad dei: vt per diem et noctē sim? ab illo edite
et defensione nox. Tres versus primi sibi coherent: ita p modū regim? sunt pri-
mi tres versus sequentiū. ¶ **¶** Co. O deus crea-
tor poliꝝ p uia recto. i. l. educto. i. l. exornans oīa scz artificialē deco-
ro lumine. i. claro sole: et vestis noctē. i. tēpus nocturnū gratia soporis. i. quiete dei
munione: hoc in finem qui sequitur.

**Actus solutos bt quies reddat laboris vbi mētēqz fel-
las alleuet luctusqz soluat anxios.**

¶ Construe. Vt. i. quies. i. redēs nocturna reddat. i. restituat vbi. i. exercitio labori
er? solutos. i. mētē dissoluta et uervata p mor? diurnos: qz p met alleuet. i. rectet
mentes fellas. i. alios fatigatos per dies: qz pro et soluat. i. tollat anxios luct? i. an-
gustias tristitias mētē: quasi diceret. Ad hoc vestit de? noctē grā soporis: vt alia
fella p labores diurnos inlittere et extrittere per redēm nocturnā resciceretur angus-
tie qz oīa et tristitie l die occurrentes p eadē redēm deponerent ac obliuisceretur

**Grates per tota iam die & noctis exortu preces votis: te
os ut adiuvet hymnum canentes solvimus.**

¶ hic perficitur sententia versuū precedentū. Et sic gratiarū exhibitio cū oratiōe in
hūc modū. ¶ Construe. O deus creator oīm. &c. nos canētes hymnū/hoc est canē-
rū laudes solvim⁹. i. reddim⁹ tibi vota. i. desiderijs totis grates. i. gratias: die pa-
cro. i. sine producto: iā. i. nūc. hoc est feliciter diē presentē trāsum⁹. i. supple solui-
mus preces votis scz oib⁹: in exortu. i. i principio aduētus noctis: ut adiuvet. i. au-
xilij des nos reos. i. criminosos hoīes. Et breuiter ut vita custodias nos nocte futu-
ra sicut fecisti de quo gratias dicimus die preterita.

**Te cordis ima cōcināt/te vox canora 2crepet: te diligat
castus animo/te mens adoret sobria.**

¶ Construe. Te ergo ima. i. istima cordis: 2cināt. i. laudet te scz deū. & canora vox. i.
dulcis canēs: 2crepet te. i. cōcrepando laudet: & a mor castus. i. pudic⁹ diligat te: et
sobria mēs. i. sobrie viuēs adoret te: quasi diceret. Ita adiuvet o de⁹ nos reos & ca-
lificados seruos oīm tpe ut ex totis viribus te laudare & honorare possumus: et est
modus excellentis laudis deo exhibēde ordinat⁹ in finē qui sequitur.

**Ut cum profunda clauferit diem caligo noctiū: fides te
nebras nesciat et nox tibi luceat.**

¶ Construe. ut cū. i. qñ pfūda caliga. i. dēsa obscuritas: noctiū clauferit. i. simerit di-
em nostrū extremū: fides nra nesciat tenebras. i. hereses seu pctā quib⁹ obscuret: &
nos luceat fidei: ita noctis tēpore virtus fidei in nobis semper eluceat.

**Dormire mētē ne sinas dormire culpa nouerit: castos
fides refrigeret somni vaporem temperet.**

¶ Con. Et ob hoc. O de⁹ ne sinas. i. nō p mittas mētē. i. cor nostrū: dormire. i. sopo-
ri iēdere q tuū seruitiū p hoc deficiat & negligatur: p culpa. i. peccandi pntas sex
idmatio: nouerit dormire. i. qdēre fides refrigeret. i. frigidus faciat: castos scz nos
pudicos sic q extinguat in nobis calorē passionū noxiarū et tēp et. i. mitiget vaporē. &
dulcedinē & delectationē sōm. ne idūpositi siam⁹ ad telaudādū oīm tempore.

**Eruta: sensu lubrico te cordis alta somniēt: ne hostis
inuidi dolo pauor quietos suscitet.**

¶ hic declarat latine vno pcedēdo sic. ¶ Con. Alta. i. elenatiōes cogitandi: cor-
dis. i. nostri eruta. i. denudata lubrico sensu. i. inūdo cōceptu somniēt te. i. habeant
te p materia somniū dīne pauor. i. metus vī fragilitas humani corporis suscitet. i.
erigefaciat: qetas. i. pacificos. sup. alo nostro dolo. i. per doli: inūdi hostis. i. dyabo-
li: q inūdet semp paci & tranquillitati animi nri & laborat suggestionibus suis nos in-
stigare ad prauos actus.

**Christum rogemus & patrem christi pariterq; spiritū:
vnum potens. per omnia foue precantes trinitas.**

¶ Ista est oratio ad sanctā trinitatē. ¶ Construe. Nos rogem⁹ xpm. i. filium deī &
patrē. i. in dēmiū: & spiritū christi patrē q. i. hoc modo. O trinitas. i. exultans vnum
idē vna pntis potēs per oīm mēdo & in terra &c. foue. i. qd vntū/mū/et pntis

Expositio hymnorum

peccantes. In nos rogantes. Amen.

Diximo dierum omni qui mundus extat conditus vel
quo resurgens conditor nos morte vita liberet.

¶ Materia huius hymni est commendatio dominici diei: commendat eum per partes. he
sunt partes q' mund' condit' fuit tali die q' ipso resurrexit per hanc commendationem
beat' Gregori' vult monere nos ad honore officii diei de lecto mane surgere. Do-
minicus vero dies merito et cu' discretionem omniū dier' p'um' dicitur: q' d' p'umus
respectu omniū creaturarum. Tertius etiam dicitur respectu resurrectionis domi-
nici: q' christ' tertia die resurrexit. Octauus etiam dicitur respectu octavi diei: q'
in octava die oēs resurgere debemus ad eternam vitam. Et ideo queram' idomi-
nico die q' ipso resurrexit vel i die iudicii q' dicit' sacram: q' tūc bona bonis et mala
malis reddentur. **¶** Descendendo ergo ad litteram dico dominicam diē maiorem
esse omnib' alijs diebus: qui tūc mundus fuit conditus. Et christus resurrexit eode
die: ergo habet p'umatu' super omnes alios dies: ergo maior est alijs diebus per lo-
cum a partibus enumeratis: vel a positione antecedentis.

¶ Construe. O fratres omnes resurgamus in primo die dierum omni. i. i dominico die
oculo. i. citius q' i alijs tēporibus: quo scz dñico die mūdus extat conditus. i. fact' vel
pro i quo die conditor. i. creator omniū creaturarū resurgēs a morte nos liberavit
ab inferno vel a potestate dyaboli.

¶ Ocyus est aduerbiū pparatuū carēs posituū latine: sed grece v: okya velox ym
de fingi potest ociter.

Pulsis procul corporibus surgamus omnes ocius & no-
cte queramus pium sicut prophetam nouimus.

¶ Construe. Surgam' dico a nostris corporib'. i. peccatis & vitijs: tñ solummodo
surgam'. i. queram' per obseruationē mādatorū pñ. i. deū in hac nocte: sicut noui-
mus ppheta dauid deū q'suasse sicut ipse ait. Media nocte surgebā ad pñcendū noi-
tuo. i. c. Et iterū dicit idē. Lauabo p singlas noctes lectū meū lachrymis meis stra-
tū meū rigabo. Vñ i omelia beati Gregorij legis de quodā viro postq' aliquantu-
lum soporis corpori suo dedisset extra mediam noctē surgebat & vigilās porabat q'
eū dñi hoc fecit donec facta est vox de celo a pño dicta. Peccatum dimissum est: sur-
ge et noli ammodo peccare.

Nostros preces ut audiat suamq; dextram porrigat: &
expiatos lordibus reddat polorum sedibus.

¶ Con. Surgam' inquit: & queram' pñi scz deū: vt audiat nostras preces. i. oratio-
nes p vitāis vñs: & pro acquirendis virtutibus: & porrigat. i. donet suā dextrā.
id est suū auxilij. s. nobis: & expiatis. i. absolutos & purgatos a vitijs vel lordib' vi-
tiorū reddat. i. cōcedat sedibus polorū. i. celorum: & angelorū. id est ponat nos in re-
gno celorum.

Ut quicq; sacratissimo hui' diei tempore horis quietis
psallimus donis quietis muneret.

¶ Construe. Addeat inq' nos polorū sedib': vt muneret. i. appropinquat nobis do-
nis. i. donis celestib': quicq; i. quicq; psallim'. i. canim' scz domino deo nō requiem
horis. i. horis noctis: i. tēpore sacratissimo. i. sanctissimo: quo ipso resurrexit hui' die
scz dominice: vel muneret i sacris tēpibus. i. i die iudicii. Quā dies ideo d' sacrat': q'
tūc bona bonis & mala malis reddet & dabitur. Sed q' superiora per nos habe-
re nequimus: venit se tūc ad pñm: monēt nos q' deprecemur q' quātū oīs
bido et omnis macula remoueat' a nobis.

**Nam nunc paterna claritas te posulamus affa:im: abs
sic libido sordidans & omnis actus noxius.**

¶ Construe. Id postulam? te nunc o paterna claritas / affa:im: i. habundantia tibi
do. i. luxuria: & mala concupiscentia: libido dico sordidans corpora nra: & ois actus noxius
i. nociuus: & ois opus malum / absit. i. longe sit remotum: ne aia cum corpore sordescat.

**Ne feda sit bel lubrica nostri compago corporis: p quod
auerni ignibus ipsi crememur actius.**

¶ Construe. Ideo te postulam? ne feda sit. i. sordibus plena vel lubrica. i. labilis ad
luxuriam: compago nra corporis. i. co:structio anime & corporis. q tunc bi feda qn caro pre
est: & ratio est p:cha qn predominatur corpori vel deprimatur: ut caro subeat
menti: per qd. i. copagine male vsum: crememur anima & corpore. i. crememur acri
us. i. valde acriter ignib? i. doloribus & cruciatibus: auerni. i. inferni. Auernus bi ab
a qd est sine: & per veris qd est delectatio: qn sine vere. i. delectatione. Auernus autē
est loc? in inferno ubi semp est ignis in quo impij cremabuntur qui in hac vita in pec
catis & vanitatib? mudi delicate vixerunt. **¶ Copago** bi in nro vt compages: & ra
rissime sunt obliqui a nro copago. Auerni bi q sine aibus sit q super eum locū cam
pane italie volare nequeant ob grauitatem odoris. Testis est Seruus ad illud. vi.
enclib. facili descendit auerni.

**Ob hoc redēptor quesumus vt ppra nostra diluas: vt
te perennis comoda nobis benigne conferas.**

¶ Con. Et q tuem? vt ignibus crememur ideo. O redēptor qsum? i. cū desiderio
qrim? & rogam? ob hoc. i. ppe hoc vt diluas nra pbia. i. peccata & mala q probant
alam & corpus: benigne pferas. i. cōcedas nobis comoda scz bona & vtilia perpetua
perennio vite. i. eterne glorie.

**Quo carnis actu exules effecti ipsi calibes: vt prestole
mur cernui melos canamus glorie.**

¶ Con. Quo p vt exules nos peregrini a celesti patria actu. i. opationes carnis: quē
admodū qd est alien? a patria bi exul & peregrinus. i. longe remotus a patria. sic
& nos debem? esse remoti ab actu carnis p bona opa: vt sic cernui. i. humiles prestole
mur. i. expectam? (Ubi. prestoloi expectoi prestoloi qre redico) mereamur effecti
calibes. i. celestes ad vitam eternā ducetes: vel cernui indyti & oculos sursum tenen
tes ad dñm canam? i. pferamus melos. i. dulce cān ore & corde glorie. i. ad honorē
tue laudis. Bene enī cāst q a peccatis cessat. ac.

**Presta pater pssime patriqz compar vnice: cum spiri
tu paraclyto regnes per omne seculum.**

¶ Con. O pssime q mūdastinos a vltima pte. i. o creator & autor ois rerū: & o vnice
i. o pssime dei vni: vnice dico pper. i. edis scz diuinitatē patri omnipotēti: pug
lo celū & terrā pmeti: tu scz ppe regnas. i. eo cum spū paraclyto. i. cōsolatore: p om
ne seculū. i. ante oia secula: presta. i. dona sibi concede nobis ea q supra dixim? ilc vt
a vltima abstineā in virtutibus perseverare valeamus. Amen. i. fiat.

**Eterne rerum cōditoz noctē diemqz qui regis: et
tempozum das tempora vt alleues fastidium.**

Expositio Hymnorum:

¶ Materia huius hymni est 2ª meditatio dñici diei. Eterne. I. sine initio et fine. Et dñs
trahit quod distat inter eternū/perpetuū/semperternū/et tñale. Eternū est qđ caret
principio et fine: vt deus. Perpetuū habet principium cum tpe: et habet fine: vt mūd⁹.
Sēperternū est qđ habet principium sub tpe nec habebit fine: vt ala. Temporale est qđ
incipit cum tempore/et etiam habet finem: vt corpus nostrum.

¶ Construe. Eterne rerū conditor. I. factor/et regis. I. disponis et gubernas noctē. I.
peccatorē vel diabolū. et qđ regis dñs. I. deū vel multū: et das tēpora. I. dīnistratē tēpo-
rum. id est spacium huius vite vt alleues fatiduum. id est remoueas laborem nrm
Eterni sapientia fuit vt hominibz subleuaret fastidia temporū mira delectatiōe vo-
riatorū. Nā si semp nox esset homo deficeret et periret. Etiam si semper dies eēt ho-
mo nimio labore studio affect⁹ periret deficeret. Et ideo dñs de⁹ mīser⁹ est nostris
et noctis spacium cōuenienter ponēdo terminum: et temporibus temporū dedit con-
uenientia. ¶ Et nota qđ quēadmodū ann⁹ construit ex quattuor temporibus: scilicet
cet ex vere/estate autumnū/et hyeme: ita homo ex quattuor elementis: scilicet ex aqua
terra/aere/et igne.

**Preco diei iam sonat noctis pfunde peruigil nocturna
lux viantribus a nocte noctem segregans.**

¶ Con. Preco diei. I. iohānes baptista: vel preco diei. I. xps. iam sonat. I. nūciat diei. I.
xpm: pco dico peruigil noctis pfunde. I. inferni pfundū nocturna lux. I. iohānes qđ a luce
surrexit vt luceret hoībus qđ erant in tenebris huius mundi viantrib⁹. I. volentibus
ire ad xpm: segregans noctem a nocte. I. peccatū a peccatore: qđ quos vult assumit
et qđ vult in lno sūit errore. Preco scz dñs nrm ptemis suis dilectis diei. I. pñs sonat
I. manifestat euāgelicā predicationē p predicatorē suos. Ipe vero peruigil. I. cognos-
cens noctis pfunde culpā nocturna lux lucet viantrib⁹. I. pñs ecclesia qđ lucet in
hui⁹ mundi tenebris. Et vult de⁹ oēs hoīes saluos fieri hō segregā aliquam aliam
peccatricē agentē penitentiā de cōmūis peccatis gratia sua.

**Hoc excitatus lucifer soluit polum caligine hoc omnis
errorum chorus biam nocendi deserit.**

¶ Con. hoc excitat⁹ lucifer. I. qđ dñe predicāte vel iohāne: lucifer. I. verus predicator
luce diuine grane ferēs alijs: excitatam inqđ soluit. I. ab soluit celū poligine. I. alio
fidei ab omni nigredine vitiorū: et hoc omnis chorus errorum exercitus. I. maligni
diaboli deserit. I. dimittit viā nocēdi. I. offendendi. I. asini existerē: peccator currit ad
portū. I. ad dñm deū nrm vt ibi redeat: et vires bone operatiōis resumat: et pñs
canit. oīs deceptio diaboli vel exercitus eius/vel chorus. I. cōuenticulus errorū. I.
hereticorum: deserit viā suā. I. dimittit maledictam sententiā nocēdi. I. faciendū
alijs nocumentum seu impedimentum.

**Hoc nauta vires colligit pōthos mitescit freta hoc ipsa
petra ecclesie canente culpam diluit.**

¶ Con. nauta plenitudo doloris ex maris spēsare fatigat⁹ tendit ad portū vt ibi
recolligat vires aliquā nūā redeat sic anima fatigata ex nimio labore et vitiorū
et pñs tendit ad portū. I. ad xpm per confessiōē vt ibi redeat et vires bone ope-
ratiōis colligat. ¶ Construe. Nauta. I. nauta dūctor colligit vires. I. vires bonas.
deo pñe. I. pñe freta. I. ebullitiones vitiorū pñi: et hui⁹ mūdū mitescit. I. mīseret
et hoc scz per xpm ipsa petra eccle. I. petra qđ est fundamentū ecclesie) capēdo. I. dñs
de et penitendo culpā scz trāne negatiōis: et pñe et negatiōis.

Surgamus ergo strenue Gallus iacentes excitat

et somnolentus increpat gallus negantes arguit.

¶ Construe. Et quia gallus. i. xps vs̄ predicator excitat. id est euigilat nos ad bene agendum: surgamus. i. a peccatis. strēme. i. festinanter. gallus excitat. i. admonet ad penitentiam: iacentes. i. in peccato permanentes. somnolentos. i. tardos in bonis operibus increpat. id est redarguit: quia sicut ille qui dormit tardus est ad omne op⁹: sic anima in peccatis manens inanis efficitur. ideo arguit. i. reprehendit. negantes. i. nolentes surgere de peccatis.

Gallo canente spes redit egris salus refunditur: mucro latronis conditur fletuq; culpa reuertitur.

¶ Construe. Gallo canente. i. predicatorē predicante. spes redit. i. fiducia recuperandi redditur: salus. i. vita eterna: refunditur. i. largitur per penitentiam. egris. i. peccatoribus mucro latronis conditur. i. insidie diaboli (que et mucro cedunt homines et cruciant animam eternaliter) et sic gallo canente fides reueritur. i. renouatur. lapsa. i. peccatoribus.

¶ Legendum est fletuq; culpa vertitur. i. commutatur in veniam.

Iesu labentes respice et non videndo corrige: si respicis lapsi cadunt fletuq; culpa soluitur.

¶ Construe. (Et quia gallo canente spes redit) O Iesu saluator mundi respice. i. miserere. labentes scilicet in peccatis: et non videndo. i. miserando: corrige. i. castiga: si respicis. i. misereris. lapsi. labentes in peccatis a peccatis per gratiam dei resurgēt peccata cadunt. i. delenter: quis pro fletu. culpa. i. peccatum soluitur. i. purgatur. fletu. i. gemitu lachrymarum.

Tu lux refulge sensibus mentisq; somnum discute: te nostra vox primum sonet et ore psallimus tibi.

¶ Construe. (Et quia peccata cadunt si misereris. i. remittuntur ideo) O tu lux. Iesu christe qui es lux mundi illuminans nostras mentes discute. i. remove somnum mentis. id est peccatum vel torporem nostrum: et hoc ad honorem tuum scilicet te nostra vox sonet. id est laudet te. id est nomen tuum o xpe primum. id est maxime. et psallimus. i. applaudimus ore scilicet: vocet et corder tibi scilicet ad honorem: et gloriam tuam.

Docte surgentes vigilemus omnes semper psalmis meditemur atq; viribus totis domino canamus dulciter hymnos.

¶ In hoc hymno nos hortando admonet beatus Gregorius: in hoc mundo laboramus et nocti. i. p̄cto subditum⁹ cū omni studio p̄ executione et cōseruatione boni operis vigilare debeamus: quia si vigilans nra soli deo intendēdo fuerit quida ad aures omnipotentis dei p̄culdubio puenit. ¶ Materia huius hymni est laudatio dei et ipso totis viribus decantare laudes intētio. Et causa figurata est ut nostram vitam emendando resurgamus a vitio et adheramus virtutibus. ¶ Distinguamus ergo sic. O fratres nos oēs surgētes nocte. i. de peccato. vigilem⁹. id est deuote perseueremus in laude dei et hic semper si sine fine in psalmis. i. bonis operibus meditemur. i. cogitemus et perseueremus vigilando: canamus. i. dicamus domino. i. saluatori nostro. dulciter. i. suaviter. hymnos. i. laudes: totis viribus. id est animo et corpore: vigilare enim debemus sine fine: quia nescimus quando dñs veniet: an mane/an sero/an media nocte. Nocte enim dixit: quia de nocte venit dñs scilicet in nubibus. i. in velamine carnis: que fuit quasi nos qñ incarnatus fuit in beata virgine maria: quia deitas latet in carne: et ideo nocte. i. in hac presentia vita vigilare debemus et non in tota nocte dormire: quia nocte veniet dominus. Unde

Expositio hymnorum.

in euangelio. Vigilate: quia nescitis diem neque horam: et ideo vigilemus in prosperis et etiam in diuersis non occidemus: sed iugiter indefesse laboremus. Unde: non qui inceperit: sed qui perseverauerit usque in finem hic saluus erit. In hostia enim vitæ non prodest nisi in finem producat. ¶ Genus hoc carminis est sapphicum ab inuentrice dictum: et vocant dicolon. id est duorum membrorum: qui habet tres versiculos eiusdem mensuræ qui sapphici sunt: et unum adonicum. Itē vocat tetraastrophe. id est faciens in quarto versiculo reuersionem ad primum genus carminis. Unde semper quatuor versiculi ponuntur simul: quorum tres primi dicuntur sapphici hende cassilabi. id est undecum syllabarum. Constat enim quinque pedibus. Trocheo/spondeo/dactylo/trocheo: et spondeo: sed in fine ultima syllaba est communis. Trocheus constat ex longa et breui. Spondeus ex duabus longis. Et dactylus ex longa et duabus breuib. Quartus versus qui dicitur adonicus ab inuentore constat ex dactylo et spondeo.

Ut pio regi pariter canētes cū suis sanctis mereamur aulam ingredi celi simul et beatam ducere vitam.

¶ Construe. Canamus hymnos ut nos canentes id est laudes personantes pio regi scilicet xpo pariter cum suis sanctis: mereamur ingredi aulam celi. id est regni eterne beatitudinis: et ducere. id est habere simul vitam eternam: vel beatam. id est puram vel sanctam.

Presta hoc nobis deitas beata patris ac nati pariterque sancti spiritus cuius reboat in omni gloria mundo. Amen.

¶ Edictum debemus canere pio regi: ut mereamur celi iannam ingredi.

¶ Construe. Et beata deitas. id est deus unus. scilicet pater et filius et spiritus sanctus: prestat. id est donet nobis omnibus hoc. id est ea que supra orauimus gloria. id est laus cuius scilicet deitas. reboat. id est claret in omni mundo. id est ubique. Unde dicitur Quicquid sit per ipsius fabricationem sit scilicet domini per quem et in quot sunt omnia. Omnia enim illi soli famulantur. Cælum et terram ego implebo dicit dominus. ¶ Rebo. id est refone.

**Eccc iam noctis tenuat umbra lucis aurore tui
lang chorulat viribus totis rogitemus omnes
cunctipotentem.**

¶ Materia huius hymni est miseratio xpi: et continuatur hymno dicto supra sicque surreximus nocte. id est de peccato canendo. Nos deponitur et ecce dies appropinquat: quia sicut ille surgit qui gallo canente in nocturnis horis iter disponit agere sic ille qui in nocte huius mundi ad celestia ire desiderat gallo canente. id est predicatore predicante surgit et iter incipit per bonam operationem. ¶ Construe. Ecce umbra. id est ignorantia vel obscuritas noctis. id est diaboli. iam tenuatur. id est annihilatione aurore lucis. id est xpo filio dei patris. rutilans. id est plenitudo emittit. chorulat. id est splendet. ¶ Nota quod sicut aurore pellit noctem: sic christus deicit diabolum: quia christus est princeps nostre humanitatis: aurore. id est xpo qui quasi aureum colorem habet: chorulat. id est splendet. ideo omnes rogitemus. id est deprecemur totis viribus. id est cum omnibus virtutibus anime et corporis cunctipotentem: quia omnia in manu sua sunt. ¶ Metrum est sicut in superiore.

Ut deus noster miseratus omnem pellat angorem tribuat salutem donet et nobis pietate patris regna polorum. Amen.

¶ Ut deus noster miseratus nostri. id est miserando nos redemit. pellat. id est remoueat omne angorem. id est omne peccatum (et pellendo peccatum) tribuat salutem. id est vitam corporis et

anime (quia per dei gratiā non propiā meritis vita datur) donet ergo nobis pte-
tate patrie. i. in la ipsius regna celorum. i. celestem patriam.

¶ Non potest legi languorem sed angorem. i. angustiam: vt versus docet.

Iam lucis orto sydere / deū precemur supplices: vt ī
diurnis accibus / nos seruet a nocentibus.

¶ Materia huius hymni est deprecatio ad dominum: vt orto sydere. id est christo
qui dignetur nos segregare a vitis peccatoribus: et induendo virtutes repellat su-
perbiam: et nos faciat humiles: et quia ymbra noctis. id est peccatum recessit a no-
bis. ideo lux vera. id est christus habitat in cordibus nostris. Vel sic. Sydere orto
id est christo nato: qui refulsit in mundo sicut sol iusticie: et suo sanguine eripuit nos
de tenebris et ymbra mortis. id est a peccato: et nos supplices. id est humiles pre-
cemur deum. id est valde oremus apud deum: vt in diurnis accibus. id est assidue
bonis operibus. seruet nos a nocentibus. id est custodiat et protegat nos a pecca-
tis et ab omnibus aduersis. ¶ Carmen est iambicum dimetrum ante tetrametrum.
Iam a predominante pede: quia iambus potest in omnibus locis poni: sed ponitur
frequenter in secundo et quarto: hoc est in locis paribus: in locis autem impari-
bus. id est primo et tertio potest poni spondeus. Iambicus constat ex breui et lon-
ga. Dimetrum dicitur: quia duas habet mensuras: numerantur enim duo pedes
simul propter claritatem pedis: et possunt poni octo pedes simul: et dicitur tetra-
metrum.

Linguam refrenans tēperet / ne litis horroz insonet: vis-
sum fouendo contegat / ne banitates hauriat.

¶ Construe. (Dico vt nos seruet a nocentibus gratia christi) . et refrenans . id est
compescens linguam temperet eam ne horroz litis. id est contentio vel seditio viz
bolus insonet. id est uerius in corde sonet: et contegat visum fouendo / et quare ne
hauriat vanitates. id est ne videamus ea que non sunt videnda: et non solum visus
oculorum sit mundatus: sed etiam cor: vt pigri senes per gaudium vanitatis. id est
delectationibus et concupiscentiis non gaudeamus. Unde ait dominus. Non mi-
hi possunt viuere qui mortui non sunt mundo. Estimamus enim temere si deo et
mundo volumus perfrui. Et alibi. Non est conuentio christi aduersus deital. Dia-
bolus et deital bene conueniunt: nec in vase demorantur. Et ait dominus in euan-
gelio. Nemo potest duobus dominis seruire. scilicet deo et mammonē. id est pecu-
nie male acquisite ac diuina. ¶ Nota qd inter amorem dei et huius mundi hec est
differentia: quia amor huius mundi in principio dulcis esse videtur: sed finem ha-
bet amarum. Amor dei ab amaritudine incipit: sed ultimo eius amor dulcedine
plenus est. hec salutaris mansio scilicet dei: hec enim sunt tabernacula iustorum. in
quibus uoluntate et exultatione sonat semper ubi beati habitabunt scilicet in ip-
so cuius decorem propheta concepit cuius habitationem optauit: cuius deside-
rium flagrant.

Sint pura cordis intima absistat & beco: dia: carnis te-
rat superbiam / cibi potulos parcitas.

¶ Construe. Intima cordis sint pura. id est munda a mala cogitatione et recordia
id est stulticia (que facit hominem recordem esse) absistat. id est absit a nobis prociū.
¶ pio et / parcitas. id est abstinentia vel sobrietas cibi et potus terat. id est depu-
mat superbiam carnis. id est peccatum et stimulos eius: quia nisi habeamus parci-
tatem cibi et potus omnia supra dicta in contrarium nobis euenient: nec poterimus
refrenare linguam nostram: nec nostra intima erunt pura sed sordida: et terrore
sociabitur: et sic per cetera non saluabimur.

Ut cum dies abcesserit noctemq; sois reduxerit munus
di per abstinentiam ipsi cauamus gloriam.

Expositio hymnorum.

Construe. Ut cū dies abscesserit. id est christus recesserit a nobis per mala opera nostra: q̄ pro et foris. i. diuina dispensatio reduxerit noctem. i. mortem. Vel s̄m alios quos sol per suam absentiam reduxerit noctem. i. peccatum: quia dies nichil aliud est q̄ illuminatio solis per aerem: vel ser a sole percussus noctem in qua. i. peccati nos per abstinentia vitiorū mundi. i. presentia seculi purificati. canamus gloriā s̄z sempiternum ipsi supple christo: et quia nos recessit et dies venit: referamus gloriā deo: hoc de iure.

Deo patri sit gloria/eiusq̄ soli filio: cum spiritu paraclyto/et nunc et imperpetuum.

Referamus gloriā deo et hoc de iure dico: q̄ tot et tanta contulit nobisq̄ morte sua liberavit nos: et ad vitam nos: in filios adoptauit. **C**onstrue. S̄m. i. Iesus sit deo patri: q̄ pro et/et soli filio eius scilicet iesu christo. hoc cum spiritu paraclyto. i. consolatore. Spiritus sanctus enim deus consolator dicitur. i. aduocatus prius id eo q̄ discipulos corda que fuerant mesta de morte christi reddidit consolando: et nūc. i. in presenti: et imperpetuum. i. sine fine. Amen.

Nunc sc̄te nobis spūs/bnū patri cū filio: dignare promptus ingeri/nostro profusus pectori.

Materia huius hymni est deprecationis spiritus sancti vt dignetur in pectore nostro descendere quam s̄z deprecationem faciamus in hora tertia. In hora enim tertia peccauit adam prothoplausus in paradyso: propter quod peccatum electus est. Ideo facimus hanc orationem vt sicut ab adam per suggestionem diaboli separatus est: ita per eius correctionem nostro peccatori ingeri dignetur: vt sicut in flammam aut apostolos de spiritu sancto i hora tertia: sic dignetur etiam ingeri in cordibus nostris vel infundi vt mereamur verum deum laudare: et hoc est quod dicit.

Construe. O tu sancte spiritus. s̄z exiēs vnus. i. idem essentia patri s̄z deo cū filio. i. iesu christo dignare promptus. id est paratus vel benignus. ingeri. i. infundi vel imitti in nobis sup. hominibus. nunc et in presenti tempore: et hoc dico supple tu sc̄te spūs exiēs profusus. nostro pectori. vt infundas nobis spiritum sc̄m: vt s̄m? repleti spūs sc̄d: vt consequamur remissionem peccatorū: per eum qui est vnus cū patre et filio in essentia vel in potestate. Vnum enim dicit per quandam essentiam trium personarum. vnus enim pertinet ad substantiam et non ad personam: et hoc est quod dicitur. Vnum patri cum filio.

De lingua mens sensus bigor/ confessionem personet flamescat igne caritas accendat ardoz proximos.

Os et lingua pertinent ad corpus: mens vero ad animam: et sensus ad virtutē p̄tinet. Et s̄r eodē modo spūs sc̄s pertinet ad virtutē s̄z patrem et filium: quia procedit ab vtroq̄: et tñ nō sunt tres dī: sed vnus est deus s̄m Athanasius in symbolo. **E**t nota q̄ in sole tria sunt. i. sphaera/claritas et color ipsius. Sicut enī sphaera solis natura liter splēdens est et calens: sic summus pater naturaliter sapiens et amōs est. Et sicut sphaera solis et splendor et color non sunt tres soles: sed vnus sol. sic summus pater et sapientia et amor eius non sunt tres dī: sed vnus deus. In sphaera solis ignis patrem intelligere debemus: in splendore filium/ in calore spiritū sanctū.

Construe. O lingua. id est corpus: et mens. id est anima: sensus. id est virtus: scilicet tam corpus q̄ anima: vigor. id est virtus: personet. id est credat vel confiteatur confessionem. id est trinitatem scilicet patrem et filium et spiritum sanctum (esse vnus deus) amor (dei et proximi) flamescat. id est ardet in nobis igne. i. spiritu sancto ardor sue caritatis accendat. i. illuminet spirituali amore proximas. i. amoris dei desiderantes.

Ecce potens betar deus qui tēpetas rectū bices
splendore mane instruis et ignibus meridies.

Secundū bñm Baz.

Jo. 1.

¶ Materia huius hymni sumit contra qualitates serior: ex hoc scz q̄ maxim⁹ calor solet esse aliqui i meridie. Et q̄q̄ solet nocere corpori. Unde deū rogare debem⁹ vt i nobis extinguat flāmas vitiorum nostrorū & tribuat nobis suā charitatem in cordi bus nostris: & nō solum i hora tertia deum rogare debemus: sed etiam i sexta ho ra in qua Adā electus fuit de paradiso p̄ superbiam suam. vt vnde per trāsgres sionē fuit electus: illuc redeamus per bonā operationē christo annuente: qui in ea dem hora in cruce positus fuit mortem pro nobis passus. Et hoc innuit Gregorius

¶ Construe. O rector. i. o deus qui regis oīa potēs. i. qui potes omnia facere que ve lis: quia man⁹ tua. i. potētia: quia in ea oīa potestas & fortitudo verax deus qui nūc i mētibus: quia tu ipse es veritas & verax es in verbis et promissis tuis que nunq̄ fallunt: qui temperas. i. moderas vices. i. vicissitudines rerū: & tu instruis. i. tu deco ras mane. i. hoīes incipientes bona opera facere: splēdore solis. i. lumine xp̄i q̄ es ve rus sol iusticie: & instruis meridiem. i. homines qui i bonis operibus p̄seuerant: igni bus. i. claritate inflammari.

Extingue flammās litii aufer calorem noxiū: cōfer sa lutem corporū veramq̄ pacem cordium.

¶ Construe. Extingue. i. remoue flammās. i. calores & estuaciones litii. i. mādatus tēptationū. Vel extingue flāmas. i. mortifica i nobis ardore litium. i. libidinis et con cupiscētie. vel litii. i. odiorum & discordiarum aufer calorem noxiū. i. remoue i no bis amorē & appetitū noxiarū rerū: q̄ tu bonus calor existens & sol vite eterne/con fer. i. dona nobis salutē corporum: p̄ pro & confert cōpā pacem. i. securam trāquillita tem cordium. i. animarum.

Et cum deus tenax vigoꝝ immotus in te perma nens: lucis diurna tempora successibus determi nans.

¶ Materia huius hymni est q̄ nō solum i hora sexta deprecand⁹ & laudand⁹ est deus: sed etiam i nona hora i qua xp̄o postq̄ animā suā patri cōmēdauit spiritū emittēs migravit de hoc mundo: vt possumus transire de vitijs ad virtutes & bonas opera tiones. ¶ Construe. O de⁹ tenax: a teneo/meo/nerē. qui creando oīa teneo sub pote state tua & pietate vigoꝝ. i. virtus rerū permanens in te immotus. i. non variabilis q̄ nunq̄ i seipso mouet determinās. i. diuidēs tēpora lucis diurne. i. quotidiane: suc cessibus. i. quibuscūq̄ de distinctionibus.

Largir clarum vesper qua vita nūq̄ decidat: sed pres mium mortis sacre perennis instat gloria.

¶ Construe. (Et quia hoc facis). Largire. i. concede clarū vespe. i. finem nre vite et exitū: quo. i. prout nostra vita nūq̄ decidat. i. non cadat in aliquo graui peccato. s̄ perennis gloria scz illa que est sine peccato scz premium mortis sacre instat p̄ remis sionem peccatorum nostrorum.

Lucis creator optime: lucem diurnam proferens primordiis lucis noue mundi patans originē.

¶ Materia huius hymni est invocatio quam facit bñs Gregorius ad bñm vt sicut p̄cepit mano functum vesperi vocari diem: ita exaudiat p̄ces nostras & commē dat diem diuinum per opus quō in eo factum est et in eodem die facit lucē que causat

Expositio hymnorum

dixit & idcirco dixit. fiat lux: & facta est lux. ¶ Con. O optime creator lucis. i. filij tui
vel angelorum: proferens. i. tribuens: lucē. i. suum tui dierum. i. apostolorum tuorum qui di-
es vocant: parans eugeniē scz qñ dixisti. fiat lux. i. unum noue lucis: pumordis mō
di. i. apostolorum: qui lux interpretat. Unū dñ. Vos estis lux in ista vita illustrātes oīa. Vos
estis sal terre cōdicentes morum temperātiā. Ip̄i enim apostoli pastores sunt po-
pulorum omnia conseruantes.

**Qui mane iūctum vesperi diem vocari precipis: tetrū
cahos illabitur audi preces cum fletibus.**

¶ Construe. Et q: tu precipis mane iūctū vespi vocari diē. i. diem & noctē (qui est dies
naturalis) Unde dñ. Sen p̄mo. factum est vespere & mane dies vnus. Vel aliter.
Tu qui precipis mane iūctū vesperi vocari diē. i. dietam iūctam carni nostre (que
obscura est) vesperi vocari diē. i. xpm (qui est ver⁹ dies) tetrū cahos. i. nox & peccatū
& obscuritas vniuersū illabitur. i. cadit in nos. & ideo audi preces nostras cū fletib⁹. i.
cū desiderijs lachrymarum.

**Ne mens grauata crimine bite sit exul munere: dū nū
perhenne cogitat seseq; culpis illigat.**

¶ Dico audi preces nostras & quare. Ne mēs. i. aīa nra sit grauata. i. pōderata cri-
mine. i. reatu vniuersū: sit exul. i. priuata munere. i. dono eterne beatitudinis vite. i. xpi
(q̄ est vera vita oīum hoīm) dū nū perhenne cogitat. i. perpetuū: q̄ pro et: & illigat
i. illaqueat sese culpis. i. peccatis.

**Celozum pulset intimum vitale tollat premiū: bitem⁹
omne noxium purgemus omne pessimum.**

¶ Ergo & nos debem⁹ accipere xpm vel etnā vtilitū: & vt hoc fiat. ¶ Con. Vt
pulsat. i. inq̄rat intm celoz. i. xpm vitale premiū. i. eternam vtilitū: ergo bitem⁹
omne noxium. i. omne peccatū quantū ad corpus: & purgemus. i. emēdemus: omne pessi-
mū. i. omne peccatū quantū ad aīam. ¶ Quia larue nō vti omne pessimum quicq;
omne enim non uingitur superatiuo. Ideo quidam legunt omnem noxium: et om-
nem pessimum.

Andrea pie sanctorū piissime obtine nostris er-
ratibus veniam vt qui grauamur sarcina pec-
caminum subleua tuis intercessionibus.

¶ Con. O andrea pie scz apostole xp̄i: mitissime scdōm. i. mīta & benigne sup om-
nes scdōs obtine. i. impetra: veniam. i. indulgētiā nostris erratib⁹. i. delictis siue pec-
catis: vt pio & subleua. i. sursum leua erigēdo mēte nostrā ad xpm: tato mīcessionis
bus. i. orationibus qui grauamur. i. depumimur sarcina id est pondere peccaminū.
id est peccatorum seu vitiōrum.

**O thoma christi perlustrator lateris per illa facta te ro-
gamus vulnera que mundi cuncta diluerunt crimina
nostros reatus terge tuis precibus.**

¶ Construe. O scē thoma apostole perlustrator. i. inq̄sitor: lateris. i. vulneris: chri-
stianos rogam⁹. i. precamur te. i. thomam per illa scdā vulnera que scz vulnera pe-
luerūt. id est depoluerūt cōcta crimina mōdi. i. mōdanorum: terge. id est absterge.

v. munda nostros reatus. i. nostras culpas: tuis precibus. i. orationibus.

Iam bone pastor. &c. quere in aurea luce.

Matthia iuste duodeno solio residens forte: nos a cunctis sordibus solue peccati noue lucis gaudijs quo perfruamur tuis sanctis precibus.

¶ Con. O matthia iuste apostole dñi: tu residens. i. sedes: forte. i. per sortem/duodeno solio. i. duodecima sede apłoz/solue. i. absolue nos scz hoies a cunctis sordibz. i. oibz pctis: quo pro vt perfruamur tuis sanctis precibz. i. per tuas sanctas preces gaudijs. i. leticijs noue lucis. i. eterne vite.

Bartholomee celi sydus aureum / millies supra celi subaradians: erige mentes nostras celo turbidas egras qz nostras sana conscientias.

¶ O bartholomee apostole aurei sydus. i. pđicator: fulgēs p predicationē celi. i. celestis regionis: tu radias. i. splendēs millies supra iubar. i. claritatē celi/erige. i. subleua nřas turbidas mētes. i. vitiōsas siue veratas/celo. i. ad celū & sana. i. mūda nřas egras conscientias. i. infirmas per peccata.

Mathee sancte bino pollens munere sedulis iesum interpellare questibus vt nos in mūdi gubernet turbinibz ne post eternus sorbeat interitus.

¶ Con. O sancte mathee: tu dico pollens. i. splendēs bino munere: qz fuisti apłolus & euāgelista/interpella. i. deprecare iesum. i. xpm dñm nřm/sedulis. i. deuotis questibus. i. orōibz: vt scz iesus gubernet. i. reger nos scz christianos/in turbinibus. i. versonibus mundi scz huiusmodi pro vt non eternus interitus. i. infernus sorbeat. i. strāgulet nos/post scz mortem.

Bina celestis aule luminaria iacobe / necnon iohannes theologe poscite nobis veniam rogantibus quā venit gratis christus dare miseris.

¶ Con. O iacobe apostole designatō. i. insup iohānes apłe theologe. i. pđicator: verbi dei vos dico bina luminaria. i. bñe claritates celestis aule/poscite. i. optādo obtinete nobis rogātibz. i. deprecantibz veniam. i. indulgentiā pctōz: quā venit gratis christus dare miseris peccatoribus.

Beate symon & thadde inclite cernite nostros gemitus cū lachrimis quiqz per lapsum meruimus paratū / per vos celorum mereamur aditum.

¶ Con. O bñs symon apostole: & thadde scypte. i. nobilis apostole/cernite. i. collidate nostros gemitus. i. lamentationes cū lachrimis: qz p nos qui meruimus paratū. i. infernū/lapsum. i. per pctā nos mereamur. i. valeam habere p voibz apłoloz/aditum. i. introitum celoz.

Expositio hymnorum:

Sancte dei preciose prothomartyr stephane qui t
virtute charitatis circūfultus vndiqz dominuz
pro inimico exorasti populo.

¶ Con. O sancte stephane preciose pthomartyr. i. p^{ri}m^{us} marty^r dei: qz scz stephan^{us}
circūfult^{us} vndiqz. i. in omni tempore. i. in corpore & anima virtute charitatis. i. dⁱmini
amoris: tu exorasti. i. deprecat^{us} fuisti dñm iesum xp̄m pro populo inimico scz homi-
nibus te lapidātib^{us} dices. Dñe ne statuas illis hoc peccatum.

**Funde preces pro deuoto tibi nūc collegiō bt tuo propis-
ciatus interuentus dominus nos purgatos a peccatis
iunget celi ciuibus.**

¶ Con. O tu stephane funde preces. i. orationes deo pro collegio. i. societate v^{el} agre-
gatione deuoto. i. simplici tibi scz stephane: nūc scz iusto tpe seu mūdo: vt p^{er} qd dñs
iesus xps p^{ro}ppiciat^{us}. i. mīa motus: tuo interuentu. i. auxilio: iunget. i. iungere velit: vel
associare nos scz purgatos. i. mūdatos a peccatis. i. vītīs ciuibus celi. id est spiritib^{us}
celestibus.

**Et corona qua nitescis almus lacti nominis nos qui tē
bi famulamur fac consoztes fieri et expertes dire moztis
in die iudicii.**

¶ Con. Et tu existeris alm^{us}. i. scilicet fac nos scz hoīes deuotos tibi: qui famulamur. i.
seruim^{us} est deuotione: fieri p^{ro}soztes. i. participes corone sacri nominis: qua scz corona
nitescis. i. splendet: & fac nos fieri expertes. i. nō participes: dire. i. crudelis: mortis
scz eterni: in die iudicii. i. in extremo iudicio.

**Gloria & honoz deo blsqzquo altissimo vna patri filiōqz
iclyto paraclyto cui laus est & potestas p eterna secula**

¶ Con. Gloria et honor sint vīsqzquo. i. vndiqz altissimo deo: vna pariter patri scz in
dignitatē p et filio. i. nato: iclyto paraclyto. i. spū scīo cui laus est & potestas p eter-
na secula. i. eternaliter. Amen.

Quiste redemptor omnium ex patre patris vnū
ce solus ante principium natus ineffabiliter.

¶ Construe. O quiste redemptor. i. saluator omⁿiu vniū. i. fili patris / natus. i. pro-
cedens ex patre. id est a patre solus ineffabiliter / ante principiu. i. sine principio: qz
eternus.

**Tu lumen tu splendor patris tu spes perennis omniū
intende quas fundunt preces tui per orbem famuli.**

¶ Construe. Tu quiste es lumen mundi et tu es splendor. id est gl^{ori}a patris: & es p^{er}
ennis spes. i. eternis omniū scz christifidelium: intende. id est exaudi preces. id est
orationes quas tui famuli. id est deuoti fundunt. id est emittunt vel orant / per or-

dem. i. totum mundum.

**Memento salutis auctoꝝ q̄ nostri quondam corporis:
ex illibata birgine nascendo formam sumpleris.**

¶ Construe. O auctoꝝ. i. o factor salutis / memento. i. recordare: q̄ pro quā in sum-
pleris. id est assumpseris quondam. id est olim / formam. id est figuram: nostri cor-
poris sc̄z humani: et hoc dico nascēdo. id est procedēdo: ex illibata. i. incorrupta vir-
gine sc̄z maria.

**Hoc p̄sens testatur dies currens per anni circulum q̄
solus a sede patris mundi salus adueneris.**

¶ Construe. hic p̄sens dies testatur. id est testimonium perhibet: dies dico cur-
rens. id est transcurrrens: per circulum. id est revolutionem anni: q̄ pro quā: tu so-
lus. id est cum nullo alio: adueneris. id est aduenisti a sede patris in diuinis / salus
mundi sc̄z huius.

**Hunc celum terra hunc mare / hunc omne quod in eis
est auctoꝝem aduentus tui laudat exultans cantico.**

¶ Construe. Celum. id est spiritus celestis laudat hunc auctoꝝem: terra supple lau-
dat hunc. mare scilicet laudat hunc. omne quod est. id est existit in eis (celo et terra
et mari) laudat auctoꝝem: omne exultans. id est omne gaudens: cantico tui aduen-
tus. id est tue laudis.

**Nos quoq̄ qui sancto tuo redempti sumus sanguine
ob diem natalis tui hymnum nouum concinimus.**

¶ Construe. Quoq̄ pro et / et nos sumus redempti. i. liberati tuo sancto sanguine
concinimus. i. simul cantamus. nouum hymnum. i. nouum canticum laudis / ob di-
em. id est propter diem: tui natalis. i. tue natiuitatis.

**S Omno reffectus artubus / sp̄eto cubili surgas
mus: nobis pater canentibus / adesse te deposci-
mus.**

¶ Construe. Materia huius hymni est q̄ debemus surgere de lecto. id est de peccato: et de-
precari deum vt dimittat nobis peccata scilicet p̄sentis / p̄terita et futura. fa-
ciendo inuocationē ad deum sit. **¶ Construe.** O deus pater reffectio artubus. id est
sensibus nostris repletis somno. id est mundana cogitatione surgamus sp̄eto cu-
bili. id est ipsa delectatione: quia postq̄ fuerint membra nostra refocillata somno:
et reparata virtute debemus ad dei seruitium festinare: et tunc deus aderit no-
bis / deposcimus. id est deprecamur: adesse scilicet p̄sentem nobis canentibus. id
est laudantibus.

**Te lingua primum concinat / te mentis ardoꝝ ambiat:
vt actuum sequentium / tu sancte sis exordium.**

¶ Construe. Et ideo non solum corde sed etiam lingua te deprecamur o domine:
et hoc lingua nostra concinat. i. laudat te primum. id est maxime super omnia ar-
doꝝ. id est amor m̄tionē nostre ambiat. id est desiderat te ad quid vt tu sancte pater sis
exordium. id est principium nostri actuum sequentium: vt omnis nostra actio a
te incipiat semper et per te fiat.

**Cedant tenebre lumini / et nox diurno syderi: vt culpa
quam intulit / lucis labelcat munere.**

Expositio hymnorum.

¶ Construe. Tenebre. id est peccata cedant. id est locum dent syderi. id est christo et
nox. id est sordes peccatorum supple cedat diurno syderi. scz christo: vt culpa. id est
peccatum quam intulit n. bis scilicet diabolus labelcat. i. euanescat / munere. id est
gratia lucis. id est christi vel spiritus sancti facit repetitionem.

¶ Melius est verum legatur vt culpa quam nox intulit quam nobis.

**¶ Precamur idem supplices noxas vt omnes amputes:
et ore te canentium lauderis imperpetuum.**

¶ Construe. Nos supplices. id est humiles precamur idem. id est illud: vt amputes
id est auferas omnes noxas. id est peccata: vt lauderis imperpetuum / ore canenti-
um. id est laudantium te.

**Splendor paterne glorie de luce lucē pferēs lux
lucis et fons luminis dies diem illuminans.**

**¶ Materia huius hymni est patris et filij et spiritus sancti credulitas: et qm pa-
ter sit in filio et filius in patre: et spiritus sanctus procedens ab utroq. Et per istam
credulitatem rogamus ipsum vt confirmet. id est concedat nobis gratiam: et vt sit
nobis cibus et potus in celesti patria. ¶ Construe.** O christe qui es splendor pater-
ne glorie. id est patris tui celestis (qz christus per patrem suum glorificatur) pferēs
lucem. id est spiritum sanctum / de luce. id est de patre: vel proferens. id est manifes-
tans / lucem. id est reipsum eternam lucem venientem in hunc mundum de luce
paternā. O lux. id est fili. lucis. id est patris: et fons. id est origo luminis. scilicet spi-
ritus sancti: et scilicet tu es dies illuminans idem. id est illos quos predicatione apo-
stolorum vis illuminari.

**¶ Verusqz sol illabere micās nitoze perpeti: iubarqz san-
cti spiritus infunde nostris sensibus.**

¶ Construe. Et o tu christe qui es verus sol. illabere. id est descende / miscans nito-
re. perpeti. id est perpetuo lumine virtutum: et infunde. id est immitte iubar. id est
splendorem spiritus sancti nostris sensibus. id est mentibus: vt non solum vocemus
se filium: sed patrem.

**¶ Votis vocemus te patrem patrem perennis glorie pa-
trem potentis gratie culpam releget lubricam.**

¶ Construe. Et non solum dicimus te filium. sed votis vocemus. i. cognoscamus te
patrem perennis glorie. i. perpetue / quia infinita erit. Et quia vocemus te vt pa-
ter potentis glorie / releget. id est mittat in exilium / culpam lubricam. id est libidi-
nem que facit cito labi de bono ad malum.

¶ Alcen. Non dicimus te christe patrem: quia filius non est pater: itaqz legimus
votis vocemus et patrem patrem. qz. vt sit petrem inqz perennis glorie: et ita bis
poni debet accusatiū patrem: vt rithmus etiam docet. Releget autem nō est res
colligat: quia est prime coniugationis.

**¶ Informat actus strenuos dentem retundat iuvidi: cas-
sus fecundet asperos donet gerendi gratiam.**

¶ Construe. Dixi vt inuocemus vt pater informet. i. componat actus strenuos. i.
honestos. i. bonas operationes: et retundat. id est frangat. dentē. i. fortitudinē / iu-
vidi diaboli. Et quemadmodū aliquis mordet eam: ita diabolus mordet et sedus
cit christianos infligendo eos ad mala opera et fecundet. i. faciet prosperos casus
nostros: asperos sū castigādo nos sepius faciat fecundare xpo donet nobis gra-
tiam gerendi. id est patiendi eisdem casus asperos.

¶ Dentem gubernet et regat / castam fideli corpore: fia

Des caloze ferueat/fraudes venena nesciat.

¶ Construe. Modo conuertit se ad fideles (quasi diceret) merito filius dei infundit nobis ubar sancti spiritus: quia ille multum utilis est nobis: vt gubernes. id est regat et disponat. mentē. id est animam nostram eam castam conseruando et in fide catholica fidei corpore. scilicet sancte ecclesie: vt fides nostra ferueat. id est ardeat in caloze scilicet charitatis vel amore spiritus sancti: et nesciat. i. ignoret. veneno. id est hereses/fraudis. i. maligni spiritus.

Christusq; nobis sit cibus / potusq; noster sit fides: leti bibamus sobriam ebrietatem spiritus.

¶ Construe. mens sit nesciat fraudis. christus sit nobis cibus. id est predicatio dei: que satiet nos in charitate et dilectione proximi: vt cibus satiet corpus: et hac ita comestione. id est predicatione habeamus potum. id est fidem.

¶ Construe. fides est charitas predicationis: q; pro et. xps sit cibus celestis: et fides scilicet catholica sit noster potus. leti. i. alacres vel hilares bibamus sobriam ebrietatem scilicet mulsionem spiritus sancti vt nos seruet a peccato. Ebrietas enī spiritus est sobria. id est modesta et temperata: quia homines inflamat amore dei et refrenat a peccato: q; sicut ille qui ebrius est vino omnia tradit obliuioni: nec recordatur quicq; sic qui plenus est spiritus sancti vel gratia spiritus sancti omnia mundana obliuiscitur.

Letus dies hic transeat pudor sit vt diluculum: fides velut meridies crepusculum mens nesciat.

¶ Construe. hic dies. id est presens vita letus transeat. id est exterminetur: quia letus dies sex christus veniet ad nos: et pudor. id est castitas seu verecundia sit vt diluculum. id est aurora luceat: fides sit velut meridies. id est ferueat amor spiritus sancti: quia meridies seruet et mens crepusculum nesciat. id est peccatum ignoret: quia crepusculum est inter diem et noctem.

Amor cursus prouehit / auroa totus prodeat: in patre totus filius / et totus in verbo pater.

¶ Construe. Amor. id est pater prouehit cursus. id est ducit filium suum ad ista usque feriens. auroa prodeat. id est manifestet totus scilicet in substantia deitatis: q; filius in substantia deitatis totus est in patre: et pater totus est in verbo. id est filio: q; totus vnus est deus.

¶ Ascensus. Alii legunt Auroa cursus prouehat. Alii Amor recursus prouehat vt sic amor. id est sancti spiritus. prouehat. id est promoueat recursus nostros ad deum: et filius prodeat totus in auroa: et pater prodeat totus in auroa filius: i. quam existens totus in patre: et pater existens totus in verbo. id est filio: quia hi tres vnum sunt.

I ^{ve modeste} **Omense celi condito: qui mixta ne cōfunderet: / aque fluentas deuident / celum dedisti limites.**

¶ Materia huius hymni est vt homines diuidant se a malis operibus et adherent bonis: quia quemadmodum christus aquas ab equis in secunda feria separauit partem in terra relinquendo: et partem in celo attrahendo propter multitudinem aque et hoc ideo: q; terra confusa erat et vt calor solis dissiparet res mundanas ita intendit diuidere mentes nostras a malis operibus. Sed queritur cur partem attulit ad celum. Dicitur q; propter elementum ignis: quia nisi autem natura interposuisset aliquod elementum: terra non ita leniter posset inheburari. Si queratur qualiter aque manēt super ignem dicitur fm augustinum q; fortitudo ignis aquam coagulat et coartat. Si queratur si celi modeste sit rotundu quomodo aqua inuenit sursum dic fm Am. q; multa corpora exterius sunt rotunda que intus

Expositio hymnorum.

sunt quadrata: et sic forte potest esse celum. Celestes namque nature igneae sunt unde spiritus dicitur purus ether. quia rogas. id est ignis: nisi vnda superior et inferior temperet totam terram incenderet et ruptam in puluerem dissiparet. ¶ Construe. O christe immense. id est sine mensura conditor celi qui es diuidens fluentia aque. id est aquarum cursus: ne mixta. id est confusa/confunderet. id est destrueret. super faciem terre. id est confusione faceret/celum dedit limitem. id est terminum inter aquas superiores et inferiores.

Firmans locum celestibus/simulque terre riuulis: ut vnda flammam temperet/terre solum ne dissipent. *fol. 25. v. 1.*

¶ Construe. Tu es firmans locum scilicet inter aquas celestes et inter aquas terrestres. celestibus. id est angelis. aquis et simul riuulis terre. id est fluminibus vel peccatoribus: ut vnda. id est aqua temperet. id est moderet. flammam. id est ignem firmamentis ne flammam dissipent solum terre. id est soliditatem terre.

Infunde nunc piissime / donum perennis gratie: fraudis noue ne calibus nos error atterat vetus.

¶ Construe. O piissime pater infunde nunc. id est in presenti vita donum perennis gratie. id est spiritus sancti: ne error vetus scilicet ydolatrie vel originale peccatum. atterat. id est conterat nos calibus. noue fraudis. id est heresio diaboli. Nouum dicitur originale quia primum erat peccatum.

Lucem fides inueniat / sit luminis tuba ferat: hec vana cuncta terat / hanc falsa nulla comprimat.

¶ Construe. Fides nostra inueniat lucem scilicet tuam o tu xpe et inueniendo ferat ubi. id est splendorem spiritus sancti luminis. id est christi. exserendo ubi tribuat se nobis hec scilicet fides terreat cuncta vana. id est cunctam prauitatem hereticam nulla falsa comprimat. id est deprimat scilicet fidem.

Consorti paterni luminis / lux ipse lucis et dies: noctem canendo cumpimus / assiste postulantibus.

¶ Construe. Consorti huius hymni esturrectio noctis: quia sicut nos surgendo cumpimus noctem: ita dominus noster iesus christus surgendo rupit noctem. id est vicit peccatum: vel sicut dies adueniens noctis umbras effligat: sic etiam adueniente vere lumine scilicet christo. vitiorum. id est peccatorum tenebras compulit: et sic totum mundum illuminauit.

¶ Construe. O christe consorti. id est equalis vel conscius eius nature: quis est pater quis vnum est lumen patris et filii et spiritus sancti paterni luminis. O tu xpe tu es lux. id est filius. lucis. id est dei patris: et dies omnium luminum cumpimus noctem. id est delimus peccatum canendo. id est psallendo vellaudando te. et ideo assiste. id est subueni postulantibus. id est petentibus te cum precibus.

Aufer tenebras mentium / fuga cateruas demonum: expelle somnolentiam / ne pigritantes obzuet.

¶ Construe. O domine iesu christe aufer. id est remoue. tenebras. id est ignorantias. mentium scilicet nostrarum. fuga cateruas demonum. id est acies malignorum spirituum/expelle. id est reijce. somnolentiam. id est anime pigritiam: ne illa somnolentia. id est peccatorum dormitio. obzuet. id est precipitet. pigritantes. id est in peccatis permanentes.

Sic xpe nobis omnibus / indulgeas credentibus: et pro sit exorantibus / quod precinentes psallimus.

¶ Con. Sic. i. noster o. chiste indulgent. i. misericordie obis credentibus nobis ut
quod precipientes. i. laudantes pfallimus. i. laudamus: scz ois et corde proli exo-
rantibus. i. proficiat nobis deprecantibus.

Ales diei nuncius / lucem propinquam precis
pit: nos excitatoz mentium: iā christus ad vi-
tam vocat.

¶ Materia huius hymni est exhortatio ad nos ut surgamus velle et adhe-
reamus virtutibus: et premittit exēplū de gallo. Sicut enī gallicānus nos excitat vel vo-
cat lucē sic: christus excitat mētes nostras et vocat nos per scripturas sacras pro-
ficiantibus: et premittit exēplū de gallo. Sicut enī gallicānus nos excitat vel vocat
lucē sic: christus excitat mētes nostras et vocat nos per scripturas sacras profici-
antibus: quod est venturus iudicare super iustos et iniustos. Unde bene dicit. Surgite et vi-
gilate: quia nescitis diem neque horā.

¶ Collue. Ales. i. gallus nūcius diei / precipit. i. predicat / lucem. i. diem: nobis pro-
pinquam christus excitatoz mentium: scz nostrarū vocat iam nos ad vitam. i. nūc
vocat nos ad se.

Auferte clamat lectulos: egros sopore delides / castiq;
recti ac sobrii: vigilate iam sum proximus

¶ Con. Christus clamat. i. vocat et precipit nobis / auferte. i. relinquit lectulos. o be-
nedeo pigri / relinquit lectulos egros. i. carnalitates / sopore. i. peccato: et vigila-
te casti. i. nō peritantes recti. i. nō rotundi / sobrii. i. nō ebrii. et mētes hoc facere debe-
re: quia scz ego ipse iam proximus sum vobis. i. propinquus. Uel scz aliam hanc. O
casti / anima et corpore: o recti verba et opere: o sobrii. i. temperatibz et po-
tū vigilate: quia iam sum proximus.

Iesum ciamus vocibus flentes precātes sobrie intēta
de supplicatio dormire cor mundum betat

¶ Con. (Et qui ipse est proximus) o fratres ciamus. i. cognoscamus iesum scz flentes
et precātes et precātes illū sobrie. i. sine omni seditione et sine omni supplicatio. i. assidue
deprecatio vetat cor mundū dormire. i. permanere in peccato. ¶ Legendum est cū
mus. i. vocemur et non sciamus.

Tu xpe somnū discute tu rāpe noctis vincula: tu sol-
us peccatum betas / nouumq; lumen ingere.

¶ Con. O tu xpe discute. i. discipe vel discide somnū. i. peccatū vel vitiū ut ne nos
decipiat: et tu rumpe. i. discide / vincula mortis. i. laqueos diaboli vel penas inferni
(que dicuntur nos) ut nos nō decipiant. o homo tu solve peccatū verū. i. originale et
ingere. i. mittere nouū lumen. i. spiritū sanctū: qui merito dicitur nouū lumen et cetera
quādo vetera a nobis nos renouat noua.

Telluris ingens conditor / mundi solū qui exui
ens: pulsus atq; molestus / terram debili im-
mobilem.

¶ Materia huius hymni est deprecatio quā facim⁹ ad deū: sicut be⁹ pater se-
cit cūm et terrā et vultū super eam ab omni iniquitate sua pēditare nostrā terra-
ta dimittat. Et sicut debet terra immobilē et barefractā gratia faciat mētem
nostrā acceptābilē ad fructificandū et seruandū nobis.

Expositio hymnorum.

Con. O ingens. I. magnitudo horum terrarum. I. factor totius orbis: qui ternis. I. tri-
deno foliis mundi. I. terra ab his locis inferioribus et superioribus: atque propter beatitudi-
nem terram immobilem. I. scilicet: hoc est pulvis molestus. I. elementa que valde molesta
erant dum intermisceretur confusio. I. simul mixta.

Commencement de la prière
Et germen aptum proferens / fulvis decoza floribus
fecunda fructu susteret / passumq; gratum redderet.

¶ Con. Supple terra proferens .i. producit / gerit aptū .i. fructū congruū hoib⁹
et viſiteret .i. permāneret / ſecunda .i. fructuoſa fructū ſc⁹ acceptabilē ſup. aliā ter-
ra decora .i. ſpecioſa eſt ſiluis florib⁹ .i. rubcis et albis florib⁹: ap. pio ⁊ gratū paſſi
.i. cibū ſeu nutrimentū acceptabile redderet .i. cōcederet tā hoib⁹ q̃ pecudib⁹. ⁊ er-
go oīa hominē tunc in ſumma diligētia ad laudandū beati.

**Mentis perculite vulnera munda bigozis gratia/ut fa
cta fletu diluat motufq; p[er]anos attetant.**

¶ Con. O ppe mundo. i. purga. vulnere. i. peccata. / cruxte mētis. i. holo maculati
feu viciat. hoc dico gratia vigore. i. mediante gratia spiritus sancti. / v. dūat. i.
emūdet. facta. i. male acta. i. peccata. p. mala fletu. i. cordis gemitu. / t. tētat. i. quer
tat. i. refrenet. p. rano motus. i. malas indignationes ab omni actu dicto.

Iustis tuis obtemperet nullis malis appropinet bonis repleti gaudeat et mortis actum nesciat.

¶ Con. (Supple vniuersis peccator) obtemperet. i. aptetur: et obediat nullo tunc: mandatis vel preceptis tuis: i. s. aliis hominibus malis: i. nō vltisq; operib; malis appropinquet. i. accedat. sed gaudeat. i. letetur/repleri. i. adimpleri (bonis) operibus et iocundari. i. nō cognoscit acrius moris. i. nō vltisq; peccatis e quo vniuersis abstinere tenetur.

Berum creator optime rectorq; noster aspice,
nos a quiete noxia merfos sopore libera.

Quætera huiusmodi hymnicis innocentiis adhibentur deus benedictur immensò no-
 stris ignoscere vult ut arguimus delecto et rûpim⁹ noctem: sic p⁹ rûpat peccata
 nostra. **¶** Con. Optime creator omnium rerum: o rector: nos ter aspice nos: et libera
 nos meritis a quiete nostra. **¶** mal⁹: quicquid carnem delectat mal⁹ sunt lancea: et
 libera nos miferis sopore. **¶** peccato: quicquid peccato miferi sumus.

**Te sancte xpc poscimus / ignosce tu criminibus / ad
confitendum surgimus / morasq; noctis rumpimus.**

**¶ Cae. Jdeon pñm. Libetecamirtefancie spē / mocte donce / crimāib? Com-
nūapcie / e / go qz peccatū? sursumit lēz de virtute in virtutē : s ad cōfiteād
Libiperratarūpn? moctes / impetrat / amocit / libetoli.**

**Quentes mannos totumus prophetā sicut nouimus
nobis gerendum praecept paulus gēsis sensat**

Control Systems & Instrumentation Engineering

operationes sicut nouim⁹ prophetā scy dauid precepit. i. suber nobis gerendum. i. faciendū et surgendū noctib⁹ dicēs. i. Medis nocte. i. e. paulus censuit. i. miscriptum suis indicantē dicentē. (bona est s̄a nos a somno surgere) gestis. i. factis suis: qz paulus de nocte laborabat: in die deprecabatur. i. e. Et nota qz paul⁹ plus laborabat ceteris apostolis: qz in nocte cophinos faciebat unde victualia habuit: et qdingerat pauperibus erogabat.

Vides malum quod gessimus/occulta nostra pandimus/precēs gementes fundimus/dimitte quod peccauimus.

¶ Con. (Et quales creator olim rerū). Vides malū quod gessimus. i. fecim⁹: et qz vides: ideo pandim⁹ occulta nostra. i. manifestam⁹ peccata scy per confessionē/gementes. i. sup̄flentes tibi precēs. i. orationes: ideo dimitte. i. dona nobis veniā de hoc qd peccauimus. i. commisimus.

De et tenebre et nubila confusa mundi et turbida huius intrat albescit polus christus venit de coedite.

¶ Materia huius huius est exdāatio quā facim⁹ cōtra dyabolū: et imploratio auxilij dei: ut diuersas peccatorū et eorum dē enomitas a nobis recedat.

¶ Et nota qz nō multis modis accipitur. Aliqñ pro ira: aliqñ pro tpe: aliqñ pro obscuritate: aliqñ pro dyabolo. Et nota qz ideo nola ista scy nōr/ tenebre et nubila posuit ad terrendū: qz tenebrarū et tenebre voluit per illa exprimeret: ideo.

¶ Con. D nōr. i. dyabolo: tenebre. i. peccata: et nubila. i. discordia hereticorū/et turbida mudi. i. turbationes et seditiones/ confusa. i. per amara/ coedite. i. recedite: qz sicut nōr diem: et sicut colūba qd caput fugit: sic peccatū iusticiā: et dyabolus xpm fugit. Recedite inqz et operamini qz lux. i. p̄a/ intratez mētes fidelis/ polus. i. corpus albescit. i. nitebit scy bonis operibus: et sic bene sancte viuendo xpm intrat corda nostra.

Caligo terre scinditur / percussa solis radio / rebusqz tam caloz redit vultu nitenti spderis

¶ Con. Caligo terre. i. obscuritas nostra vel secretū hereticorū scinditur. i. diuiditur: et hoc duo percussa radio solis. i. dūmo p̄bo/et calor. i. vigor spiritus sancti: qui scy recessu propter presentiam tenebrarū iam redit. i. reuerit: et rebus. i. corporib⁹ et animab⁹ nostris vultu nitenti spderis. i. splendore spiritus sancti qui est: vultus sol.

¶ Discē. Legendū est color nō calor redit: iuxta yrgdianū. Et rebus nōr absit: astra colorē nocti cui non est discreto colorū: oia vidētur subnigra: et astra cecidit: color rebus.

Te christe solum nouimus te mente pura et simplici flendo et canendo quæsumus inter de nostris sensibus

¶ Con. O xpe nouimus te solū scy redemptorem et illuminatorem: Ergo te et non aliū pura mēte et simplici. i. sine hypocrisi: quæsumus flendo scy peccata nostra: et canendo. i. laudando te: qz beatus tuus/ laudando. i. per beatus in nostris sensibus. i. in sententiis.

Sunt multa fulcis illata que luce purgantur tua

Expositio hymnorum

lux eoi syderis: vultu sereno illumina

Con. Multa. I. multe virtutes sunt illata nobis. I. facta vel vincta fuscis. I. nigris coloribus. I. nigris coloribus. I. salinis coloribus qui mixtus inter alios colores obfuscat nos que. I. mala purgatur tua luce. I. tuo splendore (bene dico) tua luce: quia tu chaste es lux eoi syderis. I. est orientalis scilicet patrie et ideo nos illumina sereno vultu. I. est claritate spiritus sancti.

Qui deus sanctissime qui lucidum cœtrum poli candore pingis igneo auge decore lumine.

Con. Materia huius hymni est laus quâ consona voce scilicet corde et opere tenemur deo persolvere: quia ad utilitatem nostram omnia produxit scilicet celi et terram: et multa alia. Nam primo fecit celum et terram: postea mare: deinde solem et lunam. etc. Rogamus ergo ut ad beatitudinem sue remunerationis omnes (dimittendo peccata) nos ad sui amoris gratiam faciat pervenire.

Con. Sanctissime deus celi qui pingis. I. decoras lucidum poli centrum. I. spaciū vel punctum poli seu zodiaci per quem signa decurrunt. Item zodiacus animal interpretatur. Centrum vero est medietas sphaere. Sed hic posuit centrum pro toto celo: igneo candore. I. splendore augens decore lumine: scilicet pictura planetarum et diversarum stellarum.

Quarto die qui flammeam solis rotam constituens lumine ministrans ordinem vagos recursus syderum

Con. Supple tu quales constituens rotam solis flammam. I. ardentem quarto die. Notandum quod per quatuor dies mundus sine sole permansit: quia prima die facta est angelica creatura. Secunda die facti sunt celi et aer. Tertia die facta est terra et aqua. Quarta die facta est sol et luna. Quanta autem die facti sunt pisces et aves. Sexta vero die facta sunt animalia et homines. Et tu super eos ministrans. I. tribuens ordinem lumine et vagos syderum recursus. I. varios cursus: quia stelle non semper currunt eodem cursu. Vel de quantum ad planetas: nam planetarum vagus est cursus: quia alius est cursus solis: alius lune: alius syderum.

Ut noctibus vel luminis directionis terminum primorum dierum et mensium signum daret notissimum

Con. (Et quare facit deus predicta) vel lumen daret terminum directionis. I. separationis seu divisionis noctis vel luminis. daret ut daret notissimum. I. certissimum signum primordiale. id est principis mensium: quia mensis habet triginta dies pariter plus vel minus. etc.

Illuminator hominum absterge sordes mentium: resolve culpis vinculum: euertere moles criminum.

Con. (Et qui tu facis peccata). Illumina cor hominis absterge. I. absterge sordes. I. pravae cogitationes mentis nostrae: solve vinculum culpis. I. peccatis: euertere moles criminum. I. magnitudines peccatorum.

De atra retri contegit terre calores omnium nos cōfite'tes poscimus: te iuste iudex cor dū

Secundū blum Day. fo. xlii.

Quateris huius hymni est rogare deū ut ipse caliginē mētis et corporis nobis expellat. Rogamus etiā in hoc hymno clementiā dei omnipotentis ut nos defendat ab antiquo hoste scilicet dyabolo et expellat intrinsecā obscuritātē mētis et corporis: et ut dignetur nobis suauissimā caritātē concedere seruando nos mundos ab omnibus peccatis.

Con. Alia vox. i. dyabolus vel peccata: cōtegit. i. ob tenebras calores. i. illuminationes olim rerū terre. Nā ob hoc nō necesse est nec etiā vtile ibi morari vbi scimus qd noctis obscuritas oīa cōtegit calores herbarū et ceterarū rerū in suis profundis tenebris obducit et sepelit. Sed cū hoc qd nō lucē syderis habeam⁹ in mēte: et hoc in meditis noctib⁹. i. cū mundus sedet in tenebris: et plus crescit mēdia carnis tūc surgamus consuetes deū scy audacē cordis nro. Rogam⁹ ergo iudicē ut auferat a nobis caliginē peccatorū et det nobis sue gratiē dulcedinē: et o nos ibi p̄stetres peccata nra: poscū⁹ te. i. rogamus ea q̄ sunt in te scy misericordiā.

Tu auferas piacula sordeſq; mentis abluas doneſq; xpe gratiam vt arceantur crimina

Con. O iuste iudex cordū. i. sārū n̄ay. auferas. i. deleas piacula. i. grātia peccatorū abluas. i. purges sordeſ. i. suggestiones dyabolicas q̄ pungūt nos: q̄ pro et o xpe doneſ. i. tribuas gratiam spiritū sancti (ad qd) vt crimina. i. peccata arceantur. i. expellantur a nobis.

Mens ecce torpet impia quā culpa mordeſq; noxia: obscura gestit tollere et te redemptor querere.

Con. (Dico qd expellatur crimina. et quare) qd ecce impia mēte. i. a la peccatrix torpet. i. pigrescit quā scy mēte culpa noxia: mordet. i. p̄gūt: et mēte gestit. i. cupit tollere. i. depellere a se obscura. i. peccata: et gestit. i. cupit querere te scy xpm redēptor. i. o saluator.

Repelle tu caliginem intrinsecas q̄ maxime vt i. beas to gaudeat se collocari lumine.

Con. Et qd mēte gestit te querere: tu repelle. i. remoue intrinsec⁹. i. ex ala caliginē. i. cecitatē peccatorū: q̄ maxime. i. p̄cipue: vt ipa mēte gaudeat se collocari: beas to lumine. i. in eterna beatitudine. i. in regno celorum.

Lux ecce surgit aurea pallens fatiscat cecitas: que nosmetipos i p̄ceps dū errore trahit p̄ uio.

Con. Hic hymn⁹ cōtinetur in superiōri hymno: sed in istio n̄mo est ne scy oculi peccatū hic ponitur anapell⁹ pro sp̄de o: et sp̄de⁹ sc̄o loco p̄lābo. Vox v̄s nō tenet colorē terre: sed modo discedit (qd ecce) lux aurea. i. euāgelica p̄dicatio surgit i corda nra. i. id oīa cecitas pallens. i. dyabolus fatiscat. i. euāgelica cecitas trahit. i. dū nosmetipos in p̄ceps. i. in ruinā vel p̄cipitiū/dm. i. malā deuio arrete.

Hec lux serenum conferat patrosq; nos p̄stet sibi: nīl hil loquamur subdolum boluamus obscurum nīl.

Con. Hic qd lux surgit ideo. **C**on. Hec lux cōferat. i. doneſ nobis serenū. i. v̄ritatē spiritū sancti: et p̄stet nos patros. i. mōdos ab omni peccato sibi. i. ad honore suū: et hoc sic loquamur nīl subdolum. i. deceptoriū: nīl boluamus obscurum. i. nūllum cogitemus peccatum.

Expositio hymnorum.

**Sic tota decurrat dies nec lingua medar nec manus
oculi nec percent lubricet nec nora corpus inquinat**

**¶ Con. Totus dies i. tota sp̃s ṽsre nostre decurrit sic it̃z non loquēdo de subdoli / nec
lingua mendax sit. I. nō dicat fallūm: nec man⁹ peccēt. I. non facient aliqd malū: nec
oculi labet̃i peccēt it̃z vidēdo dūcitatē: nec nōr̃a 4. culpa corruptionis inquet vel pol
luat corp⁹ it̃z nostrū.**

**Speculator, astat desuper qui nos diebus omnibus:
actusq; nostros prospicit a luce usq; ad vesperum**

¶ Con. Si nolite peccare quod speculator. I. oñe affat. I. pio spikruos desup. I. de celo: omñone diebus. I. quotidie: q. pio 1/4 pio pikt. I. a loge valit/nfos actus. I. nostra opera/a luce prima. id est a naturate: et vñs ad vespertum. id est in finem vite nostre.

Agne deus potentie qui ex aquis ortum gen⁹
Partim remittis gurgiti partim leuas i aera.

¶ In hoc hymno continetur op^o qd de^o fecit in quinto die: qz sic creauit pisces & aues
ex qua & p^o qz q ex aqua fecit mult partim gurgiti. i. maris & pisces: & partim leua
uit in aera scz aues. Creauit quoqz cete grātia bñduris eis dices. Crescite & multi
plicamini & replete aquas n^{re} maris: auesqz multiplicetur super terrā: sic pisces et
aues orti sunt ex aqua: sed qz aues nō comeduntur et repellunt pisces qd ideo fit: qz
aues per colū generantur: sic et nos qd nō est in p^olicib^o n^{re} vel qz aues sunt calido
regnature & pisces. Intendit etiā auctor rogare deū vt nos qd sumus abini & mū
dati in sacro baptisinate ab originali crimine: sic seruet nos vt nesciam^o lapsus cri
minū: & vt dyabol^o nō deprimat nos p^o criminalia peccata.

¶ Con Obe magne potētie. i. potēstatis q̄ remittis genus. i. pīces ⁊ aues genus dico oīū ex aquis baptisatie/partim gurgiti. i. in arīscz inferno: vt pīces. i. ma-
jores hoīes/ ⁊ aues. i. subleuās partim in aera. i. in regnū celōū: vt aues. i. bonos ho-
mines quāsi diceret sicut i uere aues collocastis ita i celis hoīes scōs posuisti. Sūt
q̄ hīc hīmū arguti⁹ interpretantur: dīcōtes a bede aut alio quouis angēlū vātras
releuāt: ut quā vcl ēr cōfūso dīcitur arborē esse ad lītorea maris quāru fructus
sūt aqua: decidēt copīcī capīstīnātūrū: in terra vero quā: q̄ ergo gen⁹ oīū ex aq̄
e quibz arborē contrahuntur/partim remittis gurgiti. i. in gurgitē maris (⁊ est tā
pīcīo) ⁊ leuās partim in aera.

**Diuersa lymphis imprimis subiecta collo irrogans
Vt stirpe una prodita diuersa capiant loca.**

¶ Con. O tu de^o depuñes. I. submergeis diuerſa. I. deodam merſa vt pñces. I. ma-
loſ hoies. I. pñpñes. I. aqua infernali^o / vt trogane. I. ſubleuans / ſubuecta. I. ſurſu
vecta: vt auce. I. bonoſ hoies / collo. I. capite / prodiga. I. octauina itipe. I. vñobap-
maternaſt implant / diuerſa loca. I. diſtinctaſ mñſioneſ coeli aeris et aqua. I. vitam
eterna^m et damnatione^m eterna^m. Ciel diuerſa loca. I. diuerſa habitacula in celo: quia i-
ſtioneſ multitudine in regno coeli ſunt diſtinctoſ graduoſ beatoru: quia quilibet ſan-
ctoſ hoim ſpecialem habet locu vel gradu leticie in celo iuxta opera ſua que fe-
cit in hoc mundo. ¶ Conſidera ut ad precedentia dicamus ſic inſignante. I. pñpñes
I. aqua diuerſa. I. creuitaſ gargar. et.

Legere cunctis seruiis quos mundat buba sanguinis nescit lapsus criminum nec ferte mortis tedium

Secundū blum Day. fo. xlviii.

¶ Con. Et in quolibet fecisti largire. i. tribue illis seruicia. i. obsequia famulis tuis ne-
cere. i. non sentire de ipsis crimina. i. peccata que dimissa sunt in baptismo / qd ser-
uulos vnde. i. effuso sanguine tuo / mactat. sicut a peccatis nec pro nō et largire
seruulos tuos non ferre. i. nō pati tedū mortis. i. pñā dyaboli.

¶ Ut culpa nullā deprimat nullum leuet iactantia clu-
mens ne coincidat elata mens ne corruat.

¶ Con. Ad hoc largire vt culpa. i. prauē peccati nō deprimat. i. nō aggrauet et vel
arguat vllum scz xpianū: i. iactantia. i. supbia de bonis nō leuet. i. nō extollat vllū et
inco. i. ala / elata. i. elata a peccato nō coincidat. i. nō incidat in desperationē / nec pro
vt i. nō mētē elata. i. inflata per superbiam / corruat. i. cadat. i. in eternā damnationem
¶ Legitur elata vel leuata nō eleuata: qz syllaba absidet vltimo.

¶ Trinitas vltas orbem potēter qui regis at-
tēde laudū cantica que excubātes psallimus.

¶ In hoc hymno hortamur de somno surgere: i. medellā vitiorū diligēter querere
Intendit et in hoc hymno qm trinitatē laudare et invocare per quā mōdus
regitur vt impleat nos suoluntate: vt de qd peccatū fraude demonū qd vltis
ipsa abstergat celitus. i. de celo. ¶ Con. O vltas. Lo scit qd procedo a patre et
filio trinitatis scz personarū: qd regis. i. gubernas potēter. i. potētia tua / orbē. i. mū-
dum: attēde canticā laudū. i. hymnū / qd cātica nos excubātes. i. vigilātes psal-
limus. i. cantam.

¶ Jam lectulo consurgimus noctis quieto tempore vt
flagitamus vulnērū a te medelam oīm

¶ Con. Nos cōsurgū. i. Alacritate. i. expedita. i. Leuē. i. cū ab electis et mollibus
herbigeribz anteqd redescibat: qd te nocte. i. ad qd flagitem. i. rogem a te me-
delam oīm vulnērū i. peccatorū.

¶ Quo fraude quicquid demonum in noctibus delin-
mus abstergat vltū celitus tue potēssas glorie

¶ Con. Quo pro vt potēssas glorie tue. i. tue laudis / abstergat. i. abluat vt purget
celitus. i. diuinit. i. s. permittit qd vltis delinquit. i. cōmittit fraude. i. de
ceptione demonū. i. dyabolū in nocte. i. in tenebris vitiorū.

¶ Nec corpus allit sordidum nec torpor inflet cordium
nec criminis contagio tepestat arbor spiritus

¶ Con. Nec corp⁹ nostrū allit. i. nō sordidat. i. polluitur a torporē. i. pigritia vltis
lilla cordis scz nostrorū inflet nobis. i. contagio. i. macula criminis non allit. i. ardet
i. amor leu gratia spirat. i. scilicet nō tepestat. i. nō deficit in nobis.

¶ Id hoc contagio. i. peccatorū contagio hoc tepestat in vltis cū hoc contagio. i. hoc co-
tagio. i. vltis. i. hoc th videtur abstergat. i. tepestat.

¶ Ob hoc redemptor quæsumus reple nos tuo lumine
p quod dierū circulis nullis ruanur actibus

¶ Con. Ut amor vltis nō deficit in nobis: ob hoc. i. ppter hoc redemptor. i. qm
rogamus te / reple nos peccatorū tepeste lumine. i. dīdona p quā lūmē nō ruanur. i. qd
damnationis actibz. i. peccatorū actibz. i. tepestat.

Expositio hynorum

Eterna celi gloria beata spes mortalium celsito
natis vnice casteq; proles virginis.

¶ Materia huius hyni est invocatio ad spiritum virginis ut dignetur nobis suis
misericordiam tribuere dexteram porrigere ut mereamur corroboracionem fidei et
caritatis obtinere. ¶ Con. O spe in celsis eterna gloria scilicet angelorum et beatorum
hominum: vel qui pater tuus celestis per te glorificatur: et o beata spes mortalium. id est christi
norum hominum: et o vnice celsi tonantis. id est celestis patris semper virginitatis pro te et pro
filii caste virginis scilicet marie semper humanitatem.

**Da dexteram surgentibus expurgat et mens sobria nas
gransq; in laudem dei grates rependat debitas.**

¶ Con. O tu spe da dexteram. id est laudem tuam nobis surgentibus scilicet a vitio: et ita mens
id est mens nostra sobria. id est abstinentia: expurgat scilicet ad laudem tuam: quod pro te. id est mens flagrans. id est
deus in laudem dei operetur: et rependat. id est persolvat debitas grates. id est gratias
nam actiones in hymnis et canticis deo omnipotenti.

**Natus refulget lucifer sparsamq; lucem nunciat ca
dit caligo noctium lux sancta nos illuminet.**

¶ Con. Lucifer. id est stella matutina natus. id est refulget. id est splendet mundo: quod pro te
et nunciat. id est mundo sparsam lucem. id est natum verum lucem: quod caligo noctium. id est obscuritas dy
boli cadit scilicet in mundo. Et ideo lux sancta. id est christi sanctificatione nos illuminet. id est
corda nostra illustret lumine spiritus sancti.

**Manensq; nostris sensibus noctem repellat seculi: om
niq; sine dampnata servet pectora.**

¶ Con. Ut quia lux manens nostris sensibus. id est in nobis habetis quod sensus corporales
repellat a nobis noctem. id est dyabolum seculi. id est mundum: lux servet pectora nostra pur
gata. id est a vitio: omni sine diei. id est o te vite nostre.

**Quesita iam prima fides radice nostris sensibus se cu
da spes congaudeat qua maior extat charitas**

¶ Con. Fides quesita a nobis. id est in baptismo iam prima. id est cito. ideo dicitur prima quod
fides est prima inter omnia virtutes: et ibi dicitur spes et caritas: et dicitur ponatras
dices sensibus nostris. id est in ista vita: et scda spes. id est fides per quam liberamur: et tertia
deat: quia scda charitas. id est in ista vita: et tertia maior. id est virtuosior. Iuxta illud. Maior
autem hoc est charitas. ¶ Legitur etiam ibidem: et secunda. id est scda spes que est cu
meritis bonorum operum.

**Quas mator hois deus qui cuncta solus ordinans
Humum inbes producere reptantis et fere genus**

¶ In hoc hyno cognoscitur quid quod fecit deus in sexta die. Nam creavit omnibus reptantibus
piscibus et avibus: et alia bestia data die sexta. Sexta die formavit deus hominem ad imaginem
suam: et precepit omnibus animalibus dicens. Crescite et multiplicamini et replete terram: et dominus
dominamini piscibus maris: et volatilibus celi: et universis que vivunt super terram. Post
hoc est in paradiiso deliciarum ut operaretur et custodiret eam. Invenit itaque quod
creator rogare debet: videlicet deus fecit hominem superius: et ceteris animalibus sic dignetur nos
custodire ut non efficiamur inferiores bestiis animalibus propter peccata nostra. Cur ergo homines
creavit quod futuros prescibat malos sed quod fuit quod mali essent facturi sic etiam present

Secundū blum Sax. Jo. xix.

debat quid bonū essent facturi. Uel dicit. Quis nouit sensum dñi (ant quis fuit consiliarius eius. Ad romā. xi. ¶ Con. O deus plasmator. i. creator hominū scz ade qui solus ordinatus es. i. disponēs oīa: iubes. i. permittis: producere humilē: ecclesiā scz bonos et malos hostes: et gen⁹ reptatū. i. serpētis fere. i. bestie.

Qui magna rerum corpora dictu iubentis bluida: be seruiant per ordinem subdens dedisti hominī.

¶ Con. O m de⁹ q fecisti dictu iubētis. i. vbo filij tui magna corpora. i. iumenta / pecora / bestias: oīa scz rerū diuersarū: viuīda. i. alata: et subdens. i. supponēs illa aīa: ita dedisti hominī vt seruiant scz per ordinē: scz vnū quodqz aīa seruiat hominī in illo ad quod ordinatum est a natura: vt oues / lepores / porci ad comedendū. et c.

Repelle seruis a tuis quicquid per immunditiam: aut moribus se sugerit aut actibus se interserit.

¶ Con. Et o deus repelle. i. remoue a tuis seruis: quicquid suggerit. i. infert se per immundiciā. i. per aliquā superfluitatem vel per sordidam cōmestionem: aut morib⁹ scz malis: qui scz ex consuetudine peccādi se abstinere non possunt peccatis: aut interserit. i. miscet se actibus scz peruersis.

Da gaudiorum premia da gratiarum munera: dissolue lictis vincula adstringe pacis federa.

¶ Con. O deus da premia. i. remunerationē gaudiorū scz eternorū: da munera gratiarum. i. dona spiritus sancti: dissolue vincula lictis. i. peccata odit: et adstringe. i. cōsolidē federa pacis. i. concordiam salutis.

Summe deus clementie mundi factor machi ne: vnus potēcialiter trinusqz personaliter.

¶ Materia huius hymni est cognitionē habere trinitatis in vnitatis / et vnitatis in trinitate. Inēdit auctor rogare deū vt cingat lūbos nostros cingulo castitatis / et adurat. i. inflāmet vel repleat corda nra igne spiritus sancti: vt casto corpore et munda corde deo seruire possimus. ¶ Con. O de⁹ summe potētie. i. alte pietatis: factor creator: mūdī scz vniuersi: pro et machine scōp. i. qui es potencialiter vn⁹. i. potentia sū diuinitatem: et trin⁹ personaliter scz in persona.

Nostros pios cum canticis fletus benigne suscipe: quo corde puro sordibus te perfruemur largius.

¶ Con. Et tu pios (pro pie) suscipe benigne nostros flet⁹. i. lachrymas: cū canticis. i. cū hymnis vel laudib⁹. quo pio vt perfruemur te largius. i. amplius. et hoc corde puro. i. mūdo: sordibus. i. vitia.

Lumbos iecurqz morbidū adure igne congruo: accincti bt sint perpetim luxu remoto pessimo.

¶ Con. O de⁹ adure. i. accende igne congruo. i. spiritu sancto lumbos nostros: et iecur. i. epar. Et nota q hec scz iecur / cerebrū / et lūbi cogūt hōiem peccare. vt sint accincti. i. vt lūbi sint casti contra libidinē perpetim. i. semper pessimo luxu remoto. i. depōsta luxuria: que multos prohdolor ducit ad gehennam.

Ut quiqz horas noctium nunc concinendo cumpimus:

Expositio hymnorum.

donis beatis patrie ditemur omnes affatim.

¶ Construe. Ut quisq. i. quicumq. concinēdo i. psallendo rumpimus. i. per vigiliam dividimus horas nocturnas: q. tunc bonū & quietum est orare: vt ditemur. i. diuites efficiamur: affatim. i. habūdantur beatis donis patrie. i. beatitudine patrie celestis. Ad quam xps dignetur nos perducere. Amen.

Aurora iam spargit polū / terris dies illabitur:
lucis resultat speculum / desce dat oē lubricus.

¶ Iste hymnus cōtinuatur superiori: q. nos rēpim⁹ horas noctis vt nos oēs ditemur et diuites efficiamur in xpo. et ecce auroa. i. xps iam spargit polū. i. illuminat corda hoīm. hortatur etiā nos vt sic nos viuamus in hoc seculo vt illud verbū lese audire mereamur: scz Venite benedicti patri mei. &c. Nam finito mundi termino peccatores perpetuis tradētur tenebris. Fideles vero et iustos non noctēscā lucē ponet. Et hoc est qd precamur. **¶ Construe.** Auroa. i. xps illabitur. i. emergitur terris: & auroa. i. xps spargit polū. i. illuminat mentes vel ecclesiam: & speculū. i. pulchritudo vel aspectus lucis. i. claritatis resultat. i. gaudet: et ideo omne lubricū. id est peccatum: discedat scz a nobis.

Fantasma noctis decidat mentis reatus subruat quicquid tenebris horridum nos attulit culpe cadat.

¶ Cō. Fantasma. i. fantasia vel illusio noctis. i. dyaboli decidat. i. recedat a nobis: & reatus. i. culpa mētis: subruat. i. cadat a nobis: et quicquid horridum. i. deforme: nos. i. dyabolus vel nocturna cogitatio attulit nobis tenebris. i. obscuritatē: cadat. i. recedat a nobis.

Ut mane illud bltinum quod prestolamur cernui in lucem nobis effluat dum hec canore concrepat.

¶ Con. Ut mane illud vltimū. scz iudicium futurū vel aduentus xpi in iudiciū qd prestolamur. i. expectamus: speramus cernui. i. perspicui effluat. i. eueniat nobis in lucēdū hec. i. nos cōcrepat. i. resonat canore. i. cantu seu laude.

Ex more docti mistico seruemus hoc ieiunius des
no dietum circulo ducto quater notissimo.

¶ Materia huius hy. anni est commendatio ieiunij: & hortamur ieiunare et deo seruire: & hoc tpe ieiunij in orationibus et bonis operib⁹ plusq. in alijs rebus vt inde habeam⁹ viā eternā. **¶ Con.** O fratres seruē⁹ hoc ieiunū in quo mō sum⁹. i. castitē et honestē nos docti. i. instructi ex mistico more. id est figurata cōsuetudine & hoc deno circulo. i. nūtro denario dierū quadraginta: notissimo. i. manifestissimo ducto. i. multiplicato: quater. i. per quatuor.

**Lex et prophete p̄mictus hoc petulerunt postmodum
xps sacrauit oim rex factor atq. temporum.**

¶ Con. Lex data per moysen & prophete scz b̄pas & alij petulerūt hoc ieiunium p̄mictus. i. p̄mo. xps rex oim hominū atq. p̄o v̄s factor. i. creator tēporū sacrauit. i. sanctificauit illud postmodū. i. post moysen et p̄phetas: q. ieiunauit per q̄draginta dies dondo exemplū vt per etatem ieiunemus.

**Utamur ergo p̄tius verbis cibis et potibus somno
iocis et actius perstemus in custodia.**

¶ Construe. Et q̄ prophete et postea ip̄s cōsecraverunt hoc ieiunū. **¶** *Uramur par-
cus. i. temperatius verbis inutilib⁹ cibis et potibus. i. superfluitate comestitionis et
ab ebrietate: q̄ crapula nos labimur in peius: et v̄ter mero estuas de facili tumef-
cit libidinem: et nō solū ista vramur parcius: sed etia fornicatio nimis / et iocis et illi-
cis / et perstemus nō perseveremus in custodia anime nostre arcus. i. strictus*

**Vitem⁹ ante pessima que subiuunt mentes bagas nul-
lumq̄ demus callido hosti locū tyrannidis.**

¶ Con. Dico q̄ relicto vitio perstemus in custodia virtutū: et vitemus. i. abscin-
amus a nobis: ante. i. p̄mo: pessima. i. peccata vel praua opera: que subiūt. i. oppri-
munt: mētes vagas. i. ad malū pronas. q̄ pro et nullū pro nō et vllum et nō demus
callido hosti. i. dyabolo: vllum locū. i. aliquā occasionem tyrannidis in nobis.

**Dicamus omnes cernui clamemus atq̄ singuli plo: et
mus ante iudicem flectamus iram vindicem.**

¶ Con. Postq̄ abieciimus a nobis peccata per contritiōē immediate omnes nos
cernui. i. humiles: dicam⁹ scz nostra praua opera per confessionem: atq̄ p̄ et nos
singuli. i. omnes nos simul / vel singuli. i. separatim (q̄libet pro se) clamem⁹. i. vocife-
mus et ploremus. i. dehamus aī iudicē. i. aī dñm iuste iudicantē: et per flectim flet
etiamus. i. mingem⁹ iram vindicē. i. iuste vindicantē si non emendemus.

**Prostris malis offendimus tuam deus clementiam et
funde nobis desuper remissio: indulgentiam.**

¶ Con. Et q̄ulo peccatores offendimus. i. te nobis iratum vel irasci fecim⁹: in o de-
us q̄ es misericordia plen⁹: deus dico remissio: i. venie dator: effunde. i. mitte nobis
i. peccatoribus: desuper. i. de celo: indulgentiā. i. petōum veniā.

**Memento q̄ sumus tui licet caduci plasmatis ne des
honorē nominis tui precamur alteri.**

¶ Con. O de⁹ memento. i. memor est q̄ nos sumus tui p̄ creationē q̄nto sum⁹ alie-
ni per peccati perpetuationē / et licet sumus caduci. i. crebro cadēno plasmatis. i. na-
ture vel fragilis materie: in. i. nos precamur: ne p̄ vt et non vt non des alteri q̄ no-
bis honorē. i. laudē tui nolo. i. gloriosū: q̄ ad hoc nos ex bonitate tua de⁹ plasmati
si.

**Lata malū quod gessimus auge bonū quod poscimus
placere quo tandem tibi possumus hic et perpetim.**

¶ Construe. Et q̄: nos precamur: vt nos p̄ ceteris honoremus. Ideo o deus la-
ta. i. solue: malū. i. peccatū q̄ nos gessim⁹. i. fecimus: et auge. i. multiplica: bonū
q̄ nos poscimus. i. petim⁹: quo p̄ vt possumus. i. valeam⁹ / placere tandē. i. in fine: si
p̄. i. a te: hic. i. in presenti: et in perpetim. i. in futuro.

**Presta beata trinitas concede simplex vnitas vt fru-
ctuosa sint tuis ieiuniorum munera.**

¶ Construe. Quibus solutio a peccatis: o beata trinitas. i. personarum. Et o sim-
plex vnitas. id est deus per essentiam: presta. id est prebe / et concede. id est largi-
re: supplē nobis miseris: vt munera. i. dona: que proueniunt non de nostris meritis

Expositio hymnorum:

sed ex tua gratia ieiuniorum. i. abstinentiarum sine timore. i. famulis / fructuosa id est fructu plena.

Quiste qui lux es & dies noctis tenebras detegis:
lucisq; lumen crederis / lumen beatum predi-
cans.

¶ Materia huius hymni est qd deprecari debemus ut dei nobis quietam noctem
& ut defendat nos a perfido hoste: oculi somni capiat qd cor semper ad dei vigilet
Ideo. **¶** Construe. O xpe qd es lux angelor. & illuminator ois sanctorum. Unde ipse di-
xit. Ego sum lux mundi. i. xps qd illuminat omne die: & parat oem lucem. Cu aut mirabi-
le sit: qd sicut pater est lux: et filius sit lux non in tres lucos sed pater et filius et spiritus
sanctus vna & inseparabilis est lux: sicut in hac dictione lux sunt tres iste et vna so-
nus: cui ad signone ipsius sensus aliquid addi vel minui non potest: non eni deus tres
lucos est: qd si essent diuerse esset vna lux non est: qd quicqd corporaliter diuidi pot
in illa substantia que diuisione non potitur non potest dici. detegis. i. aperis: tenebras
i. versutias noctis. i. dyaboli: & crederis lumen lucis. i. tu patris. i. in predicatione. i. po-
nitens apostolis beatu lumen. i. spiritum sanctum.

Precamur sancte domine defende nos in hac nocte: sit
nobis in te requies quietam noctem tribue.

¶ Construe. O sancte dne precamur. i. rogamus: de te de nos a vitijs & ab insidiatori-
bus nris scz demonibus (qd rati leones rugientes circueunt querentes quid deuorent)
in hac parte. i. in pnti vira: et requies sit nobis in te. i. ut tecu requiescamus in cele-
stipatria: & tribue. i. concede quietam noctem. i. tranquillam.

Ne grauis somn⁹ irruat nec hostis nos surripiat: nec
caro illi consentiens nos tibi reos statuat.

¶ Con. Ne grauis somnus. i. ne graue peccatu vel delectatio peccatis irruat. i. op-
pumat nos: nec hostis. i. dyabulus surripiat nos. i. fraudulenter decipiat: ne caro no-
stra consentiens illi scz dyabolo in peccata statuat nos reos. i. culpabiles: et peccato-
res tibi.

Oculi somnum capiat cor ad te semper vigilet: dexter-
a tua protegat famulos qui te diligunt.

¶ Quia dico qd grauis somnus non irruat: in non dico qd oculi somni non capiat
nimo aliquantulu capiant. **¶** Con. Oculi capiat somni scz moderate: et cor. i. mens
nostra vigilet semp ad te: et dextera tua. i. misericordia tua protegat famulos tu-
os qui te diligunt.

Defensor noster aspice insidiantes repime: gubern-
a tuos famulos quos sanguine mercatus es.

¶ Con. O defensor noster aspice nos & repime insidiantes. i. demones qd semper in-
sidiantur nobis: & nos id petim⁹ ut de⁹ eos repumat & restringat ne tm nocere va-
leant quantum volunt. **¶** Nota qd maligni spiritus tres hnt habundines. scz ista
no in terra in aere. Illi qui in terra manent in duas partes diuiduntur: et vocantur
larue & lares. larue in nocte ledur: lares in die: gubernas tuos famulos quos mer-
catus es. i. redemisti sanguine mo.

Memento nostri dne in graui isto corpore: qui es & p

Defensor anime/adesse nobis domine.

Et quia redempti sumus sanguine christi: ideo debemus voluntati eius satisfacere: et preceptis suis pro salute nostra nosmetipsos onerare: et iugiter applicare. Unde david. Preceptum domini incidit illuminans oculos. **¶ Construe.** Oñe memento nostri in isto grati corpore: scilicet corruptibili: o domine adesse nobis. scilicet ad defensionem nostram qui es defensor anime.

S anime largitor premii spes qui es vnica mundi: **di: preces intende seruatorum ad te deuote clamantium.**

¶ Hic hymnus seruatur pro tempore quadragesimalium quo antoi rogat deū vt dignetur suos deuotos famulos exaudire/consuetudines nostras mūdare/et ieiunium quoq; nostrū acceptare: vt eo mediaute capiamus digne paschalia sacramenta.

¶ Construe. O largitor. i. dator/summi premii. i. eterne beatitudinis: q es spes vnica mundi. i. quem solus mundus debet sperare: ipse enim est solus dñs a quo omne bonum descendit: et alij sancti pro nobis intercedere possunt apud dñm: vt obtinere possimus rogata nostra: sed largiri nobis principaliter non possunt. Etia sua incarnatione et passione necnon et morte precipue redempti sumus: et non passionibus aliorum sanctorum: quare merito dicitur. Unica spes mundi/intende. Latent deus suscipe preces seruatorum scz mortuorum/clamantium deuote. i. humiliter/ad te. i. ad tuam misiam.

Nostra te cōscientia/graue se offendisse monstrat: quā emunda supplicamus ab omnibus piaculis.

¶ Hic mote patientis et infirmi detegit primo vulnus. i. defectum suū/ et ex de opē medicantis implorat. **¶ Construe.** Nostra conscientia. i. ratio discretiva monstrat. id est indicat et fūctur se offendisse. i. ad iracundiam pronocasse: et cōmonisse te graue. i. grauer: quam conscientiam nos supplicamus o christe emunda. i. purga ab omnibus piaculis. i. mendis et maculis peccatorum.

Si renuis quis tribuet indulge quā potens es si coram de rogamus mundo certe debes ex promisso.

¶ Disputat bono modo cum dño. **¶ Construe.** Quia si renuis. i. negas vel recusas preces nostras exaudire: et conscientiam nostram purgare a criminibus: quis tribuet (quasi diceret nullus) quia tu solus peccata dimittis: ergo indulge. i. peccata dimitte: et adhibe medicinam et condescende nobis ab subueniendum quia tu potens es. i. tu solus ex omni potentia tua habes. Tibi enim proprium est misereri et parcere: quare quod magis si nos rogamus mundo corde. id est puro contrito et cōfesso corde/ tu debes. id est teneris/ certe. i. veraciter/ ex promisso. i. ex promissione. Adhuc et ad petrum q dimitteret peccata: non solum septies sed septuagies et septies. Et alibi dicitur. In quicūq; hora ingemuerit peccator/ peccatum eius nō recordabor. Et sic quia promissisti o deus/ quasi ex debito obligaris.

Ergo accepta hoc nostrum qui sacraſti ieiunium quo mſice paschalia capiamus sacramenta.

¶ Concludit cum oratione. Ergo quia tu potes es: et teneris pro modo ex promisso tu sacraſti ieiunium personaliter ieiunādo/ accepta. i. suscipe vel gratū habet hoc nostrum ieiunium quod facimus: quo mediante vt capiamus. i. accipiamus paschalia sacramenta scz communionem corporis et sanguinis tui mſice. i. sacramentū est vt digne cum effectu.

Expositio hymnorum:

**Summa nobis hoc conferat in deitate trinitas in qua
gloziatur vnus et regnat per secla deus. Amen.**

¶ Construe. Summa trinitas personarū in deitate gloriatur nobis. i. tribuat vel conferte digne hoc quod statim rogamus esse in qua trinitate vnus deus per essentiam glorietur. i. letetur et regnet per cuncta secla. id est eternaliter.

Audi benigne conditor / nostras preces cum flex
tibus: in hoc sacro ieiunio: fufas quadragenar
io.

¶ Materia huius hymni est cōmendatio ieiunij et hortatur nos ieiunare deo seruire: et hoc in tempore ieiunij in orationibus pluri i alijs temporibus iudicare debemus: vt in die iudicij vitam habeamus eternam. **¶ Construe.** O benigne conditor. i. creator omnium rerum: audi preces nostras cum flexibus. i. cū ploracionibus: pater dico fufas. i. effusas in hoc sacro quadragenario ieiunio. i. in numero quadraginta dierum in quibus ieiunare debemus.

**Scrutor alme cordium / infirma tu scis viciū: ad te re
uerfis exhibe / remissionis gratiam.**

¶ Construe. Et quia fundimus preces: alme scrutator. i. inquisitor cordium nostrorum Bene dico scrutator: quia tu scis. id est cognoscis infirma viciū. Ideo exhibe. i. dona reuersio ad te. id est penitentibus remissionis gratiam.

**Multum quidē peccauimus / sed parce confitentibus:
ad laudem tui nominis / confer medelam languidis.**

¶ Construe. Nos peccauimus quidem multum: sed parce confitentibus peccata sua et confer languidie. id est peccatoribus medelam. id est remissionem ad laudem tui nominis.

**Sic corpus extra conterī dona per abstinentiam ieiun
net et mens sobria a labe proflus criminum.**

¶ Construe. Et conferendo medicinam dona corpus conterī. id est castigari extra per abstinentiam: et dona vt sobria mens ieiunes proflus. id est omnino: a labe criminum. i. peccatorum.

Ecce tēpus idoneū medicina peccaminū quibus
deum offendimus corde verbis operibus.

¶ In isto hymno hortamur vt ab omni peccato abstineamus: et rogamus deū cum lacrymis et precibus vt ipse remittat nobis peccata nostra et mīdet nos ab omni vicio in tpe huius ieiunij: q̄ ipso pmo est et misericors. **¶ Construe.** O fratres ecce tempus idoneum. i. congruum ad peccata remittendū: quod tempus est medicina peccaminum. id est peccatorum: quibus scilicet peccatis offendim⁹ deū corde. i. pona cogitatione: verbis scilicet iniquis turpis loquū⁹ et operibus. i. p̄uicis actibus.

**Qui pius et propiti⁹ / nobis pepercit hactenus: ne nos
cum nostris perderet / tantis iniquitatibus.**

¶ Construe. (Dico q̄ verbo et opere nos deum offendimus) qui scilicet deus ex ipso pio et propicio: id est misericors pepercit nobis hactenus. id est hactenus ne secundum mala opera nostra nos pariter cum nostris tantis iniquitatibus perderet et condemnaret: sed ita pepercit nobis vt mediante paternis auxilio ad cōuersiōem: et omnino de in bonis operibus perseveremus.

Hanc igitur ieiunij/cum precibus et lachrymis: multisq; bonis alijs/placemus deuotissime.

¶ Construe. (Et quia peperit nobis misericorditer ergo) placemus. id est placemus nobis faciemus hoc scilicet deuotissime. id est cum abstinentia cibi et potus: et cum precibus et orationibus assidue: quia ipse ait. Petite et accipietis. Iterum. Amen amen dico vobis quicquid orantes petitis credite et fiet vobis.

Ut nos a cunctis sordibus/purgans ornet virtutibus angelicis et cetibus/nos iungat in celestibus.

¶ Construe. (Dico q; placemus est deuotissime) ut ipse. purgans nos a cunctis sordibus. id est peccatis ornet nos virtutibus: et faciat nos perseverare in eis: et q; iungat nos angelis cetibus. id est regno celorum.

Sit benedictus genitor/eiusq; vnigenitus: cum spiritu tu paraclyto in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. Genitor. id est deus pater sit benedictus: eius vnigenitus. id est christus (qui est filius dei) cum spiritu paraclyto. id est consolatore. in sempiterna secula. Amen.

Q**uod lacu decus ieiunij monstratur orbi: celitus: quod christus auctor omnium cibis dicauit abstinentis.**

¶ In hoc hymno hortatur et admonet nos autem ieiuniorum humilitatem et inde antiochiam habere et a christo efficaciam: et ut antiqui patres (moyses et helyas) consecuti sunt vitam eternam: ita et nos consequamur.

¶ Construe. Clarum deus. id est commendabile ieiunium / monstratur. id est datur orbi. id est mundo / celitus. id est de celo quod ieiunium christus (supple crucifixus) auctor. id est creator omnium scilicet rerum / dicauit. id est sanctificauit abstinentis cibis. id est a cibis.

Hoc moyses charus deo / legisq; latoz factus est: hoc helyas per area / curru leuauit igneo.

¶ Construe. Moyses factus est clarus. id est dilectus deo hoc scilicet ieiunio. id est per hoc ieiunium: q; pio et moyses factus est legislator. id est datur legis diuine. hoc. id est per hoc ieiunium: et hoc scilicet ieiunium leuauit. id est vexit helyam scilicet prophetam igneo curru. id est quadriga ignea per area. id est per seruum: quia cum helyas transgressus esset iordanem cum discipulo suo helyas fugiens persecutiones Jezabel: raptus est helyas in curru igneo in paradysum terrestrem patris suo dimissa helyas autem pallio leuato reuersus ad iordanem et percussit aquam cum pallio cecidit aqua iordanis: et transiit propheta sicco pede.

Hinc daniel mysteria / victor leonum viderat: per hoc amicus intimus / sponsi iohannes clauit.

¶ Construe. Daniel propheta existens victor leonum: quia leones non nocuerunt ei viderat per spiritum sanctum mysteria. id est secreta (que nemo alius scire poterat) hinc. id est per hoc ieiunium et iohannes baptista clauit. id est factus est intimus amic? sponsi. Ichnus per hoc ieiunium.

Hec nos sequi dona deus: et exempla parsimonie tu roborauit auge mentium dans spiritale gaudium.

¶ Construe. (Et quia isti facti sunt sancti per hoc ieiunium) dona. id est proda nobis christianis: ut possumus sequi: id est imitari hoc scilicet ieiunia per exempla hym. Say.

Expositio hymnorum.

parlmonie. i. abstinentie cibi et potus: tu auge robur. i. fortitudinem mentium. i. cordium/dano. i. donans spirituale gaudium. id est leticiam spiritus.

**Presta pater per filium/presta per alium spiritum: cuius
his per eum triplici/ vnus deus cognomine.**

¶ Construe. O pater presta. id est dona nobis hec que supra petimus per filium tuum vnigenitum: et presta per alium spiritum. tu dico existens vnus deus i. ostentia: cum his. i. cum filio et spiritu sancto triplici cognomine. i. ad tribus distinctio nominibus/per eum. i. eternaliter vel imperpetuum.

I**esu quadragenarie/dicator abstinente: qui ob salutem mentium/hoc sanxeras ieiunium.**

¶ Hic hymnus est de recommendatione ieiunij. Adrigat oratio ad iesum xpm dei omnipotentis filium tanq. ad causam efficientem ieiunij et instituentem primitus ad finem: vt in littera. Primi tres versus cōdependēt vt patebit. Prim. Hic sit. **¶ Construe.** O iesu dator. i. sanctificator et conformator quadragenarie abstinete. i. quadragessimale ieiunij/Quadragenario/quinquagenarius: totū numerum collectiuum dicunt: sed quadragessimus quinquagesimus dicit distaxat vltimū ex numero qui sanxeras. i. institueras et sanctificaueras: dū adhuc in terris conuersabaris quadraginta dies continuo ieiunans notis exemplum hoc ieiunium quod seruamus singulis annis ecclesia deposuit ordinauit ob salutem. i. propter redemptionē et utilitatem mentium. i. animarum nostrarum (prout sequitur)

Quo paradiso redderes/seruata parlmonia: quos inde gastrimargie/huc depulit illecebra.

¶ Construe. Quo. i. vt/tu redderes. i. restitueres paradiso celesti: et hoc dico parlmonia obseruata. i. abstinentia voluntaria cibi et potus custodita et obseruata (supple illos homines) quos illecebra. id est illicita actio vel peccatū gastrimargie. i. castitatem mergentis gulostatis et inordinate sumptionis cibi et potus vnde cadunt in continentia cū a contrario (Sine cerere et baccho friget venus) depulsi. i. expulsi de. i. a paradiso. huc. i. in hunc mundū scz valla in lachrymarū et miserie.

¶ Hic. Gastrimargia metru est grecū: diciturq. gulostas: et gastrimargos gulosus: vnde erant qui latinam dant etymologiam quasi sit castitas mergens. Non enim scribitur castri sed gastris: nec mergia sed margis.

Adesto nunc ecclesie/adesto penitentie: qua pro suis excessibus/orat profusa fletibus.

¶ Hic efficitur sententia primorum versuum sic. O iesu adesto nunc ecclesie scilicet tue militanti contra hostes suos adesto penitentie: vt te adiuvante perficiamur: et penitentie supple ecclesia orat pro suis excessibus. id est peccatis: et hoc dico fletibus. i. lachrymis/profusa. id est effusa.

Tu retroacta crimina/tua remitte gratia: et a futuris adhibe/custodiam mitissime.

¶ Hic petitio in hunc modum. **¶ Construe.** O iesu tu remitte. id est dimitte crimina. i. peccata nostra retroacta. id est prius facta: tua gratia. id est per tuas benignitatem: et o mitissime iesu adhibe custodiam. id est concede benignis gratiam cauendi a futuris criminibus: et ne recidamus in prius commissa conficere iam remissa in finem sequentem.

Vt expiati annis/ieiuniorum victimis: tēdamus ad paschalia digne colenda gaudia.

¶ Construe. Ut nos expiati. i. mundati a peccatis nostris: annis victimis. i. sacrificiis singulis annis fieri solitis in cōmemorationē actionis xpi ieiuniorū/nēdamus. i. procedam⁹ et perueniamus meli⁹ dispositi ad gaudia paschalia. i. pascholes solēnitates: colēda. i. agēda et exercēda: digne. i. debite laudabiliter et decēter. Ille ē etiā vna causa institutionis ieiunij: māt alius sp̄lures vt p̄ ip̄s flām⁹ idonei ad celebrandū pascha: et ad capiendū paschalia sacramēta: sicut recigit hymn⁹ procedēs in quarto versu.

¶ Vexilla regis prodeunt fulget crucis mystērū:
quo carne carnis conditor suspensus est patibulo.

¶ Materia huius hymni est (teste ambrosio) q̄ passio dñi venit. Dicit ergo q̄ vexilla regis. i. xp̄nam p̄deūt. Vexilla xpi sunt baptisma/encharistia: alia ecclesie sacramenta. **¶ Construe.** Vexilla. id est parua vela vt bellica signa/regia. i. xpi prodeunt. id est apparent: mysteriū. i. sacrificiū crucis/fulget. i. latet: quia expugnavit dyabolum: quo sc̄z mysterio/conditor. i. creator carnis sc̄z humane est suspensus carne sc̄z propria/patibulo. i. in cruce.

Confixa clavis viscera tendens manus vestigia redēptionis gratia hīc immolata est hostia.

¶ Con. Ego dixi q̄ xps suspensus est patibulo. i. cruce. Ideo xps est hostia immaculata. Vt sic sc̄z ara crucis/gratia redēptionis. i. saluatio generis humani: tendēs. i. extendēs: man⁹ sc̄z suas in cruce: tendēs vestigia sanguinis ipsius. Et per hoc notā q̄ sanguis fluxerat per totū ei⁹ corpus: tendens dico viscera inuiderabilia: q̄ in tantū fuit extēsus xps i cruce q̄ ola mēbra eius poterāt uiderari/confixa. i. p̄forata clavis: sunt enim clavi positi in manibus et pedibus suis: a lancea latere suo et inde exiit sanguis et aqua. exinde dico manavit sanguis redēptionis nostre: et aqua baptismatis ex quibus nos regeneramur in fonte et in sacro baptismo.

Quo vulneratus insuper mucrone dire lancee vt nos mundaret crimine manavit vnda sanguine.

¶ Con. Ecce mysterium crucis fulget per totū mundū: q̄ per crucē habem⁹ altare per corp⁹ xpi hostiā/per sanguinē vīnum: et per sudorē aquā: ex quibus sacrificium facimus singulariter: q̄ ex immolatione crucis sibi sit altare. et ideo per crucē habemus altare in quo sacrificam⁹: quo. i. in quo patibulo xps fuit vulneratus/insuper. i. super vīnationē clavorū: mucrone. i. acumine: dire lancee. i. crudelis cuspidis et hoc vt xps lanaret nos a crimine. i. a peccatis/vnda. i. aqua manavit. i. fluxit sanguine. i. cum sanguine.

**Impleta sunt que cecinit dauid fidelis carmine dicens
do nationibus regnavit a ligno deus.**

¶ Et eo tpe perpetrata sunt que scripta sunt de xpo per prophetas. Cū ip̄e sumēscētū i cruce cū spongia bñt. Consummatus est. **¶ Con.** Illa sunt ipta. et p̄pta in xpo: que dauid propheta existens fidelis/concinit. i. prophetavit/carmine. i. psalterio/dicens. i. prophetādo nationibus. i. gentibus deo regnavit a ligno sc̄z cruce quia post passionem et mortē suam amarissimam resurrexit regnaturus eterniter. **¶ Aliter.** Legendū est que cecinit: q̄ pro p̄terito a concinio diceretur continuū.

Arboꝝ decoꝝa et fulgida ornata regis purpura electa

Expositio hymnorum.

Digno stipite tam sancta membra tangere.

¶ Et qui pendit in cruce possumus proferre vocem admirationis. **¶** Con. O & decora & fulgida arbor ornata. i. fultura: purpura. i. sanguine: regia. i. xpi. arbor dico dico dico tangere. i. portare tam sancta membra scilicet xpi: digno stipite. i. iusta cruce.

Beata cuius brachijs seculi pendit precium statera facta corporis predam que tulit tartari.

¶ Con. Vere beata fuit arbor vel crux. in cuius brachijs. i. cornibus precium seculi: id est mundi pendit: arbor dico facta statera. i. iustitia corporis scilicet xpi: que scilicet statera: tulit. i. abstrulit: predam. i. spoliū: tartari. i. inferni: vel tartaris. i. infernis: quia xps descendit ad inferna liberans animas sanctorum. Jam oratio dirigitur ad crucem typicam.

O crux aue spes unica hoc passionis tempore auge pijs iusticiam reusq; dona veniam.

¶ Con. Et qui statera est facta. O crux aue. i. salve tu unica spes nostra: auge. i. multiplica pijs iusticiam. i. pietatem hoc tempore passionis: et dona reus. i. peccatoribus veniam. i. remissionem.

Te summa deus trinitas collaudet ois spiritus / quos per crucis misterium saluas rege per secula.

¶ Con. Et qui deus pater redemit suo sanguine. ideo. O summa trinitas. i. deus omnis: potens: omnis spiritus collaudet te: et quos scilicet homines saluas per mysterium crucis. i. passionem: rege per secula. Amen.

Quitor dei memento te fontis et lauacri rorem subisse sanctum te crismate innouatum.

¶ Huiusmodi presentis hymni est pueritius et solet cantari ab ecclesia i quadagesimo In quo hymno alloquitur quemlibet episcopum: ut sit memor beneficii dei cui consilio: ut iurans ad quietem nocturnam signet se sancta cruce. Cuius rationem subdit. et inde exclamatione facit contra segnitiam somnolentis atque versutias diaboli apostrophando ad eundem. ut patet in processu.

¶ Con. O cultor dei. i. o episcopus: memento. i. recordare te subisse. i. intrasse sancti rorem fontis: et lauacri. i. mundatum esse spirituali lotionem in baptismo: et per hoc purgatum ab originali peccato. Et o cultor dei memento te innouatum. i. regeneratum crismate. i. oleo sancto: ac per hoc protectum et armatum contra impugnationes diaboli. ecce duo magna beneficia tollit hoc crismale a deo. primum quod baptizat: sit pro peccato originali. Secundum quod sit crismate vinctus contra impugnationes diaboli. Cui rei causa aliquid consilium habet circa quietem nocturnam in versu sequenti.

Fac cum dormiente somno castum petis cubile frontem locumq; cordis crucis figura signet.

¶ Con. (O cultor dei) fac cum pro qua petis. i. accedis casti cubile. i. mundum et tunc locum nocturne quietis somno vocis te. i. sopore id erigite et incitare: quod figura. i. signum sancte crucis signet frontem locumq; cordis. i. pectus tuum propter mysterium passionis digne: quod per signum representatur: et effectum operatur sequentem.

: Crux pellit omne crimen fugiunt crucem tenebre ta-

It dicata signo meus fluctuare nescit.

¶ Con. Cruz. i. signū crucis vel passio dñi pellit. i. remouet vel fugat omne crimen. i. peccatū seu mōdū. et tenebre. i. pericula tenebrarum siue mēdie nocturne: fugiūt crimē/ux enī est amica p̄dōnibz. i. diabolus nocturno tpe homines inuadentibz: cōtra illos facit signū crucis nō sōlū quantū ad corp⁹: sed etiā quantū ad animam: q̄ mēdū. i. ala dicata. i. signata vel cōfirmata: tali signo. i. signo crucis: nescit fluctuare. i. dubitare de fidē: errare cōscientia mēdionis viciōse propter pigritiā et portēta siue apparitiones vanas somniorū (cōtra que exclamat versus sequē) vel propter suggestiones diaboli de quib⁹ sunt versus alij deinde sequentes.

Proculo procul bagantiū pōtenta somniorum procul esto perucaci prestigiator astu.

¶ Exclamat contra somnia et contra inuētorē siue presentatorē somniorū / portēta. i. signa somniorum / vagantiū. i. apparitionū vagantū in somnis siue p̄cul. i. longe vel remotē: o p̄cul resūmit causā maioris vehemētie: et o tu prestigiator. i. dece et p̄tor et illusor sensū humanorū diaboli perucaci astu. i. pseueranti viciōse et loquaci siue p̄terua ac improba calliditate decipiendū esto. i. proculo. i. lōge. ¶ Tres prestigiū est species magice artis qua ludificātur et decipiuntur oculi hominū: vt scy appareat quod non est.

O tortuose serpens qui mille per meandros fraude serps flexuosas agitas quieta corda.

¶ Apostrophat ad eundē prestigiatorē dyabolū obtestās vt recedat a nobis: et legantur duo versus simul hoc mō. ¶ Construe. O tortuose serps. i. maliciose demon: qui agitas. i. turbas et commoues quieta corda. i. pacificas mentes per mille meandros. id est per varios modos decipiendi. Meāder pro flexuositate anni ponitur. hic methaphorice stat p̄to obliquis et indirectis circūtionibus diaboli ad decipiendū p̄to et flexuosas fraudes et intricatas deceptiones. fletum si quod plures flexuras. i. carnaturas et inuolutiones habet: vt serps cū se inuoluit: hic autē methaphorice ponitur: q̄ enim defraudare intendit recta via nō procedit: 3 obli que et flexuose.

¶ Meander flumē est. cuius ripe plurimos h̄t refluxus: et ita multos recursum vi dyabolus non temptans.

Discede christus hic est hic xps est liquece signū quod ipse nosti damnat tuam cateruam.

¶ Con. O tortuose serps discede. i. fuge recede: q̄ xps est hic. i. adest nobis: et liquece id est euāgete: methaphorice est: sicut ei cera si liquecere a calore solis: q̄ xps ē hic ad defensionē nostrā. Resūmitur illa clausura xps est hic: ad expumendū vehemētiā indignationis cōtra dyabolū et ad incutiendū illi maiorē terrore: immo signū sancte crucis q̄ tu ipse nosti. i. nouisti: damnat. i. destruit: tuam cateruam. id est societatem.

Corpus licet fatiscens faceat recline paululum christū tamen sub ipso meditabitur sopore.

¶ Respondet ad id q̄ dyabolus obijcere posset de torpore imbecillitate corporis dormientiē: ne sibi in illa reconūdere debeat dyabol⁹ credēs sup illā libere inuadere posse hōiem quiescentē. ¶ Con. licet. i. quia corp⁹ fatiscet. i. fatigatum ex laboribus diurnis faceat paululū. i. modicum recline. i. bassum p̄to requie capiendā: tamen nihilomin⁹ meditabit xpm. i. cogitabit de xpo sub ipso sopore. id est torpore somni et dormitionis: in curia illud. x̄p̄o nocte surgebā ad p̄stidū nbi. ¶ Con. p̄p̄a

Expositio hymnorum.

subintelligi quod nunc fragiliter declinet homo a mandato dei: statim tñ diuina
gratia cooperare in cognitionē dei et emendationē vite debet respicere et reuereri.

**Gloria eterno patri et christo vero regi paraclytoque sancto
eto et nunc et in perpetuum. Amen.**

¶ Dicitur laus trinitati. Expositio patet.

¶ Ange lingua gloriosi prelii certaminis et super
crucis trophæum dic triumphum nobilem quas
licet redemptor orbis immolatus vicerit.

¶ Hic hymnus continuatur superior. Dixerat enī qd dñs passus fuerat in cruce et
latus ei perforatū: et sic deprecemur eū qd sicut mortu⁹ est. et sicut corp⁹ assumpt⁹
ex virgine in cruce dimisit: et ad inferna descendit et cū dyabolo pugnauit et eū supe-
rauit: sic faciat nos vincere cuncta nobis aduersantia scz dyabolum et mundū cū cō-
cupiscentiis suis: et domesticū inimicū. i. carnē nostrā. de qua etiā bñ. Quanto for-
tior tanto periculosior.

¶ Con. O lingua pange. i. manifesta preliū certaminis gloriosi. i. victoriā: quā victo-
riam xp⁹s obtinuit secundū carnē: qñ vicit mortē suā morte. (Cū o mors ero mors
tua. et.) et super trophæum. i. de victoria sancte crucis dic triumphum nobile de ini-
micis fugatis: qualiter redemptor. i. liberator totius mundi immolat⁹ in ara crucis:
vicerit scz dyabolum. **¶** Et nota qd añ passionē xpī duas manus. i. potestates scz in
corpore et in aīa hoīs habuit: qñ quosdā in corpore et aīa: et quosdā tñ in aīa post mor-
tem tēporalem trahebat ad se. Sed mō post passionē iesu xpī nā tñ habet de dua-
bus potestatibus: et amittit vnā.

**De parentis prothoplasti fraude facta condolēs quan-
do pomi nortialis morsu morte corruit ipse lignum tñc
notauit damna ligni vt solueret.**

¶ In hoc loco apostrophat se auctor. Si aliquis forte diceret: quare fuit xp⁹s immo-
latus? Respondetur sic. Qd doluit de deceptione primi parēns scz ade.

¶ Con. Xp⁹s condolens fraude facta fraudulenti parēns nostri ade prothoplasti. i.
primi formati qñ corruit prim⁹ parēns: morte. i. in mortē: et hoc morsu pomi scz veti-
si nortialis. i. nocuit: qd xp⁹s tunc notauit. i. preordmando signauit lignū sine crucis
vt solueret. i. recuperaret damna ligni scz que venerat per lignū. i. pomū vetum.
Bene dicit prothoplasti non prothylauit.

**Hoc op⁹ nostre salutis ordo depoposcerať multiformis
proditoris arg vt artē falleret et medelam ferret inde
hostis vnde leserat.**

¶ Bene dico qd xp⁹s tñc notauit lignū vt solueret damna ligni: qñ nullo alio mō po-
tuit recuperari. ideo. **¶** Cō. Ordo salutis nostre depoposcerať hoc enūm vt de car-
nem sumeret et patibulū crucis subiret per lignū vt damna ligni solueret: vt ara.
Deus qest artifex oīm rerū falleret. i. destrueret artem multiformis proditoris. i. dy-
boli vt dīa res ferret medelā. i. salutē oīm gentiū: inde. i. ex dīa re scz e ligno: vnde.
de quo ligō hostis scz antiquo leserat. i. nocuerat.

Quando venit ergo sacri plenitudo temporis / nūc

**ius ab arce patris natus orbis conditor atq; vètre víri-
ginali caro factus prodijt.**

¶ Construe. Ergo qñ. l. postq; plenitudo tempus. l. qñ vltima etas venit. l. qñ de-
us sacrificauit filium conditor orbis. l. xpo natus nullus ab arce patris i mundum
atq; factus caro vel carnalis/prodijt. l. exiit de ventre virginali.

**¶ Et nota q; sicut flos sine macula pulcher & olens ac suauis nascitur: ita christus &
semine & sine crimine de vtero virginis marie prodijt.**

**Vagit infans inter arcta positus p̄sepiā mēbra pan-
nis inuoluta virgo mater alligat pedes manusq; cru-
ra stricta cingit fascia.**

¶ Construe. Infans. id est christus positus inter arcta. id est inter angusta p̄se-
pia/vagit. id est plangit: et est vagire proprium puerorum: virgo scilicet maria ma-
ter sua alligat membra sua inuoluta pannis: & fascia. id est vitella cingit pedes ma-
nus et crura.

**Gloria et honoꝝ deo bñq;quo altissimo/bna patri filios
q; inclyto paracyto: cui laus et potestas in sempiterna
secula.**

¶ Construe. Gloria & honor vsq;quo sit deo altissimo: vna. l. equaliter patri & filio: &
inclyto paracyto. l. gloriofo spiritui sancto. l. tribus personis: cui scilicet vni deo soli
est laus & potestas per eterna secula. Amen.

**Istra sex qui iam peracta tempus implēs coꝝ
poꝝis se volente natus ad hoc passioni deditus
agnus in cruce leuatur immolandus stipite.**

¶ Iste hymnus continuatur sic. Christus erat triginta annos cum esset passioni
deditus: & est lustrum spacium quinq; annorum. Et dicitur a lustrando: eo q; roma-
ni lustrabant per spacium quinq; annorum in capite totam romam. Et nos simili-
ter per quinq; etates debemus lustrare totam romam in ecclesiam vincentem in-
imicos. Et possunt legi ablatui casus. Lustris iam peractis melius est in accusati-
uis casibus: vt sic. **¶ Construe.** Xpo qui est implens tempus. id est etatem corporis
sex humani per sex lustra iam peracta: natus se volente. id est sua sponte natus ad
hoc vt pateretur/agnus. l. christus deditus passioni leuatur i cruce iudeis immola-
ndus. l. sacrificandus/stipite. l. in stipite.

**Hic aceto fel arundo sputa clauis lancea mitte corpus
perforatur sanguis vnda profluit terra pontus astra
mundus quo lauantur flumine.**

¶ Construe. Hic in cruce dederunt ei fel mixtum cum aceto/arundo. id est calamus
traditur et in signum derisionis pro sceptro. Et p̄ter hec sputa adhibita sunt ei/
mitte. id est suaue corpus perforatur cum clauis et lancea: et inde sanguis et vn-
da profluit. id est exiit de corpore eius/quo flumine. ideo est pro aqua effusione san-
guinis/terra. id est humides/pontus. id est fluctuantes vitio/astra. id est iustit
mundus. id est mundati/lauantur. id est purgantur. Per aquam debemus intelli-
gere baptismum/per sanguinem christi. et dicunt quidam q; angeli boni purga-
ti sunt deinde quam habuerant de illis qui ceciderunt. Orlucifer et complices ei
deodi astra.

Expositio hymnorum

Qux fidelis inter omnes arbor una nobilis nulla
sila silua talem profert fronde flore germine dulce
lignum dulces clauos dulce pondus sustinet.

Construe. Et quia redemit nos in cruce: omnes debemus clamare. O crux fidelis arbor inter omnes es una. id est sola nobilis: quia nulla silua profert talem arborem fronde. id est protectione flore. id est decore / germine. id est radice. Cui flore. id est christo (qui vocatus est flos a prophetis: quia sicut flos procedit sine feditate vel aliqua putredine: ita christus ex utero virginis processit sine aliquo peccato) dulce lignum fuit illud quod sustinet dulces clauos christi / dulce pondus. id est christum.

Flecte ramos arbor alta tensa laxa viscera / et rigor lenescat ille quem dedit natiuitas ut superni membra regis mihi tendas stipite.

Construe. (Et quia precium mundi pendit in te.) ideo O arbor una flecte. id est humilia ramos scilicet crucis: et laxa. id est relaxa viscera christi / tensa. id est extensa in te: et ille rigor. id est duritia / lenescat. id est mollescat: quem rigor natiuitas id est natura dedit tibi ut tendas stipite. id est in cruce / mihi. id est humili membra superni regis.

**Sola digna tu fuisti ferre seculi precium atque portum
preparare nauta mundo naufrago quem sacer cruor
perunxit fusus agni corpore.**

Construe. Tu sola fuisti digna scilicet precium seculi ferre. id est sustinere illum qui fuit a pretio triginta argenteis: atque portum quasi nauta / mundo naufrago: periclitato. omnibus periclitantibus: quem in idum sacer cruor. id est sanguis perunxit. i. mundauit: ille dico fusus de corpore agni.

Gloria et honor deo usquequo altissimo. Et supra.

Quoniam noue hierusalem / nouam meli dulcedinem: promat colens cum sobrijs / paschale festi
gaudijs.

Metrum est iambicum auctor Ambrosius. **Wateria** huius hymni est militaris ad laudem festi paschalis: cum militauerimus contra diabolum. dicit ergo chorus noue hierusalem. **Nota** quod hierusalem primo vocabatur Iebus / secundo Iebusalem / tertio Salem. quarta hierusalem. Per quam signatur multiplex hominis status. Iebus enim interpretatur conculcamentum: et hec quando aliquis in adolescentia inordinatus efficitur. Iebusalem interpretatur pax conculcationis: et hoc est quando aliquis habitat et delectatur in predicatione. Salem interpretatur pax: et hoc est quando aliquis reuerfus est a vitio. hierusalem autem interpretatur visio pacis: et hoc est quando aliquis fruitur celesti gaudio. Unde hoc nomen hierusalem quatuor modis accipitur quo ad litteram. hierusalem est illa ciuitas palestine. Tropologice est typus. id est figura anime fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis. Analogice hierusalem interpretatur ecclesia triumphans scilicet chorus celestis patrie: et hic.

Construe. Chorus noue hierusalem. id est noue aie. scilicet ubi homo est in noua purgatio a vitio: promat nouam dulcedinem meli. id est dulce melos. Melos dicitur a meli: quia sicut mel fit ex diuersis generibus rerum: ita et melos est quod fit ex di-

homo notulis nouum. Unde dicitur. Cantate domino canticum nouum. Mel enim dicitur a miscendo. Unde prohibetur in lege q̄ nemo in sacrificium poneret mel: s̄ semper sal. Mel enim sit ex diuersis generibus rerum: homo enim non debet esse diuersus: sed uniformis in bono. Unde vinum et siceram non bibet. Et sumitur vinum hic in mala significatione: quia vinum in se est bonum: sed abutensibus vltimo nocuum est tam in corpore q̄ in anima. Siceram sit ex diuersis generibus rerum que simul mixta vñ corrumpit aliud. Ut de cerussa: aut granus corrumpit aquam: aut aqua granū. Ille ergo bibit siceram qui facit aliquid quod videtur esse de genere bonorū. cū nō sit. Ergo sobrie mste & pie viuiam⁹ in hoc seculo: mste que ad proprium pie quo ad deum: sobrie quo ad nosmetipsos.

¶ Alceh. Melos grecum est: nec a mel dicitur.

**Quo christus inuictus leo/drachone surgēs abuto: dū
vocat vinctos personet a morte functos excitat.**

¶ Construe. Quo scilicet festo paschali christus inuictus leo (teste philologo) sicut leo rugitu suo resuscitat canem post triduum: ita pater in diuinis sumis filiū quem relictus est surgens. id est resurgens abuto drachone. id est diabolo lapso: dum vna voce personet vt gemina viperarum quis docuit vos fugere ventura ira. Vel generaliter potest legi de angelis qui vna voce resuscitant mortuos ad iudiciū: & sic exaltat functos a morte. id est a peccato mortali (secundum primā lecturā) vel a morte scilicet quam omnis homo habet.

**Quam deuorat improbus/predam refugit tartarus:
capitane libera/iesum sequuntur agmina.**

¶ Construe. Ipse scilicet deus refudit. id est retrofudit/predam. id est rapinā quam tartarus. id est infernus/improbus. i. insatiabilis / deuorat. id est deglutit/erat captiuata agmina. id est anime sanctorum detentel libera. id est liberata sequuntur scilicet christum.

¶ Alio captiuata libera legunt: non captiuata te. 12.

**Ipsum cauendo supplices/regem precemur milites:
vt in suo clarissimo/nos ordinet palatio.**

¶ Construe. Nos supplices milites. i. humiles precemur ipsum regem. I. regem christum vt ordinet nos. i. disponat nos in suo clarissimo palatio. id est in celo inter sanctos. Unde euangelista. In domo patris mei multe sunt mansiones. 12.

**Per secula mente nescia/patri supremo gloria:honorq;
sit cum filio/et spiritu paraclyto. Amen.**

¶ Construe. Gloria patri supremo. id est exalto per secula. id est per secula (per seculo pluri) gloria dico nescia mente. id est incomprehensibilis mente humana: quia deus incomprehensibilis est: & honor sit ei scilicet patri in diuinis cum filio scz iesu christo & spiritu paraclyto. i. sancto. Amen.

¶ Lege per secula mente. i. finis nescia.

**Iesu saluatoꝝ seculi verbum patris altissimi: lux
lucis inuisibilis custos tuorum peruigil.**

¶ Materia huius hymni est oratio ad iesum vt corpora nostra laboribus diuinis fatigata nocte nocturna quiete velut recreare et ab hostibus defendere et liberare q̄ ne ita caro dormitet q̄ mens in sopore perniciosū incidit. ¶ Primo duo vñ leguntur simul. Et ponit plura attributa iesu laudantis et beniuolentie captiuas.

¶ Construe. O iesu xpe saluator. i. redemptor seculi. i. mudi. verbū. i. m̄r altissimi patris dei. (Et ista generatio difficulter capi potest: q̄ dicit Isaias. Generationē enim quis enarrabit) lux inuisibilis lucis. i. productus: hoc est claritas glorie celestis.

Expositio hymnorum.

(quæ videri non potest carnalibus oculis: sed diuina et gloriificatio tantum. Quia ipse id est filius maiestatis lucis scilicet dei patris) qui similiter videri non potest ab oculis carnalibus. Juxta illud. Non videbit me homo et viuet. per uigil custos. id est diligens observator et tutor tuorum scilicet fidelium.

Tu fabricator omnium / discretor atque temporum: fessa labore corpora / noctis quiete recrea.

Construe. Tu fabricator. i. creator omnium scilicet rerum / atque discretor. i. distinctor et dispositor temporum per motum celi (quem tu solus gubernas) in recrea. i. refoue et refocilla corpora scilicet nostra / fessa. i. fatigata labore scilicet diurno quiete noctis. i. dormitio nem nocturnam ut scilicet spiritus deprelli in nobis vigilantibus per labores reparentur et restaurentur per somnum.

Te deprecamur supplices / ut nos ab hoste liberes: ne balcat seducere / tuo redemptos sanguine.

Construe. (Iste est principalis deprecatio in hoc hymno). Nos supplices. id est deuoti / deprecamur. id est rogamus te (et sic illa prepositio de augeat aliquando: et quandoque diminuit: ut apud Ouidium. Sepe precor mortem: mortem quoque deprecor idem. id est minime precor / immo ut mors non veniat: precor ut liberes nos ab hoste. id est a diabolo / ne. id est non / ipse valeat. id est possit aut sufficiat: seducere. id est defraudare et illaqueare redemptos scilicet nos tuo sanguine effusus pro nobis tempore amarissime passionis tue. (Etiam in finem qui sequitur ordinatur de cetera predicatio)

Ut dum graui in corpore / breui manemus tempore sic caro nostra dormiat / ut mens soporem nesciat.

Construe. Ut dum. id est quidum et donet manemus. id est perseneramus breui tempore quo hic viuimus. Tempus enim vite nostre breue dicitur comparatiue ad vitam celestem: quia mille anni non sunt momentum respectu regni celestis: ut dicit psalmista. Quoniam mille anni ante oculos tuos tanquam dies hesternæ que præterit. Et vix potest homo hodie centum attingere: quia in potentibus. id est bene completionis octoginta anni sunt: et amplius eorum vita et labore et dolor in graui corpore quod male carnis subiectum multis passionibus et miseriis grauatis rediditur et impotens ad resistentiam hostis diaboli et torpidum ad seruendum deo. Et hoc tangit Aristoteles primo metaphysice dictis: quod humana natura multipliciter est ancilla: vel corpore graui peccato mole criminum. Et ergo ne succumbamus qualitercumque vel in miseriis vel in criminibus caro nostra. id est sensualitas / dormiat. id est quiescat / viuat et gerat se sic quod mens. id est ratio nostra sine spiritus nesciat soporem. id est pigritiam moridinatam somni ex qua redditur ipsa imbecillitas ad operandum bona: et lenandum se a sordibus peccatorum quoniam immo per uigil custos iehesu christo sic carnem nostram dormire permittat ut anima nichilominus agilis ut vigilans permaneat ad sibi seruendum: et hosti maligno fortiter per fugam peccatorum resistendum.

Aurore lucis rutilat / celum laudibus intonat: mundus exultans iubilat / gemens infernus blul.

Construe. Materia presentis hymni est laudare omnipotentem deum: et extirpare vitia et adherere bonis operibus et virtutibus. Et nota quod sancta ecclesia ideo aurore dicitur: quia sicut aurore expellit tenebras ita ecclesia sancta extirpat singula vitia et peccata.

Construe. Aurore lucis rutilat. id est splendet scilicet quando aurore pullulat

et incipit blaterare/celum. id est celestis creatura / insonat. id est resonat laudibus/
mundus exultans. id est gaudens/ubulat. id est letatur seu glorificatur: quia homi-
nes credentes in deum cantant laudes deo / infernus gemens. id est diabolus lu-
gens ululat. id est plangit et lamentatur: quia dolet de amissione eorum: quos te-
nebat mortuos scilicet Adam/Abraham/Isaac: et alios sanctos quos deus traxit
ad requiem eternam.

**Cum rex ille fortissim⁹ mortis cōfractis viribus: pede
conculcans tartara soluit a pena miseros.**

¶ Construe. (Dico qd celum tunc insonat laudibus) cum: id est quando rex ille for-
tissimus scilicet dominus iesus christus (supple fuit) conculcans pede. id est pietate
sua tartara. id est inferna/soluit. id est liberauit miseros scilicet homines: a pena s.
diaboli: cōfractis viribus mortis. id est inferni seu diaboli.

**Ille qui clausus lapide custoditur sub milite: triūphās
pompa nobili victor⁹ surgit de funere.**

¶ Construe. (Certe ille rex) cōfractus viribus mortis. id est diaboli soluit pena mi-
seros homines: quia ille qui clausus est lapide. id est monumento/custoditur. i. ve-
gilat sub milite. id est sub militibus (per figuram synecdochem) triumphans. id est
vincens/pompa nobili. id est victoria (quia tunc animas extraxit ab inferis) i. sur-
git. id est sursum erigit/de funere. id est de morte.

**Solutis iam gemitibus & inferni doloribus: quia surre-
xit dominus resplendens clamat angelus.**

¶ Construe. (Christus erat victor) solutis. id est fractis iam gemitibus: et inferni
doloribus. id est angustis: angelus resplendens. id est valde nitens / clamat. id est
dicit supple mulieribus. (Ite dicite discipulis et petro. 7c. quia surrexit dominus
(a morte))

**Tristes erant apostoli de nece sui domini: quem pena
mortis crudeli serui. i. damnarant impij.**

¶ Construe. (Ita dixerunt angeli mulieribus) et apostoli erant tristes de nece. id
est de morte domini quem scilicet dominum: impij serui scilicet iudei damnarant.
id est damnauerant crudeli pena/mortis scilicet crucis.

**Sermone blando angelus predixit mulieribus in ga-
lilea dominus videndus est q̄totius**

¶ Construe. (Quia tristes erāt de nece domini) angelus predixit mulieribus blan-
do. id est suauiter sermone dominus videndus est (a nobis) in galilea / quanto totius. id
est subito.

**Ille dum pergunt concite apostolis hoc dicere / videns
tes eum vulnere osculantur pedes domini.**

¶ Construe. Ille scilicet mulieres: dum pro quando pergunt concite. id est solliciti
se/dicere. id est manifestare hoc scilicet apostolis: videntes. id est respicientes eum
scilicet christum vivere. id est vitam habere: et osculantur pedes domini. id est lo-
cum ubi posuerunt eum.

**Quo agnito discipuli in galileam propere: pergunt ve-
dere faciem desideratam domini.**

¶ Construe. Quo agnito. id est quo cognito vel audito scilicet qd surrexit dominus
discipuli. id est apostoli/pergunt. i. vitam peragunt/propere. id est festinanter in ga-
lileam.

Expositio hymnorum?

Ideam videre faciem domini: desideratam. id est concupitam ab eis.

Claro paschali gaudio / sol mundo micet radio / cum christum iam apostoli / visu cernunt corporeo.

Construe. Sol micet. id est splendet radio suo mundo in paschali gaudio / cum. id est quando apostoli cernunt iam christum visu corporeo.

Ostensa sibi vulnera / in christi carne fulgida / resurrexisse dominum / voce fatentur publica.

Edicimus quod quis tunc apparuit discipulis: tamen eadem eorum scilicet thomas non credidit. Unde dominus ostendit ei vulnera et ait. Noli esse incredulus: sed fidelis.

Nota quod quattuor de causis cicatrices vulnerum ostendit dominus: scilicet ut esset signum victorie: ut deinceps de resurrectione non dubitarent: qui crediderunt illum fantasmam corpus accepisse: ut esset ad patrem intercessio.

Construe. Ostensa sibi vulnera. id est ostensis vulneribus sibi scilicet apostolis in fulgida christi carne: illi apostoli fatentur. id est predicant voce publica dominum surrexisse.

Rex christe clementissime / tu corda nostra posside: ut tibi laudes debitas / reddamus omni tempore.

Construe. O christe rex clementissime / tu posside. id est governa / nostra corda. id est mentes simul cum corporibus: ut reddamus ad est personamus ad honorem tuum omni tempore laudes tibi debitas.

Sermone blando. &c.

Hic hymnus iam expositus est.

Ad cenam agni providi / et stolis albis candidi: post transitum maris rubri / christo canamus principi.

Materia huius hymni est invocatio ad cenam agni paschalis. id est christi qui tollit peccata mundi: similiter ad communionem corporis et sanguinis eius: de quo supra. Qui manducat aut bibit indigne reus erit. &c. qui vero digne vivit in eternum. Nos vero positi ad cenam agni. id est ad accipiendum corpus et sanguinem christi vel ad vitium preceptum: quia sicut post cenam nullum restat manducandum: ita post novum testamentum nullum restat preceptum. **Construe.** Ad cenam agni providi. id est paschalis: et candidi albis stolis. id est virtutibus / canamus principi. id est christo. ad est laudemus eum de resurrectione post transitum maris rubri. id est baptismum vel gloriam resurrectionis.

Cuius corpus sacratissimum / in ara crucis torridum cruore eius roseo gustando vivimus deo.

Construe. Sanctissimum corpus / cuius. id est christi torridum. id est crematum: quod pascha ara crucis gustando. id est suscipiendo cum roseo cruore vivimus deo. &c.

Protegi pasche vespere a devastante angelo erepti de durissimo pharaonis imperio.

Construe. Protegi quod vivimus deo protegi. id est defensi vel servati vespere pasche id est ultima etate ab angelo devastante. id est percussione primogenita egypti erepti de durissimo imperio pharaonis. id est diaboli.

Secundum blum Sax. Jo. xxviii.

Iam pascha nostrum xps est / qui immolatus agnus est: sinceritatis azima / caro eius oblata est.

¶ Construe. Christus est iam nostrum pascha. id est transiens de vitio ad virtutes: quia christus est agnus. id est patiens immolatus pro omnibus nobis. Vel sic quia christus immolatus pro nobis est agnus sinceritatis. id est puritatis caro eius oblata. id est sacrificata est azima. id est fermento vel sine amaritudine. Azima dicitur ab a quod est sine: et zima quod est fermentum vel amarum. Inde azima quasi sine amaritudine.

O vera digna hostia / per quam fracta sunt tartara: res dempta plebs captiuata / redit ad vite premia.

¶ Construe. O vera digna hostia. id est sacra per quam hostiam tartara sunt fracta: et per quam plebs captiuata. id est anime sanctorum sunt redempte: et per quas premia vite eterne sunt reddita in vita eterna.

Cum surgit xps tumulto / victor redit de baratro: tyrannum trudens vinculo / et reseruans paradysum.

¶ Construe. Cum id est quando christus surrexit tumulto. id est de sepulchro victor redit de baratro. id est de fouea inferni: trudens id est claudens tyrannorum. id est diabolum: cum vinculo. id est cum potestate sua: et reseruans paradysum fidelibus.

¶ Versus. Quisumus auctor omnium. 12.

Eterne rex altissime / redemptor et fidelium: quo mors solita deperit / datur triumphus gratie.

¶ Construe. O eterne rex altissime et redemptor fidelium quo. id est per quem mors solita deperit. id est destructa exiit: perijt inquam mors eterna. id est descensus ad inferna: quia sancti illic modo non descendunt vt ante christi passionem: triumphus id est victoria gracie datur iam glorificans in anima et corpore glorificandis in resurrectione.

Scandens tribunal dextere patris potestas omnium: collata est iesu colitus que non erat humanitas.

¶ Construe. Tu es scandens. id est ascendens tribunal dextere patris. i. equalitatem patri potestas omnium rerum est collata. i. attributa. s. xpo et hoc celitus. id est diuinitus possumus dicere quod solus est ad dexteram patris: ceteri ordines sanctorum ad sinistram respectu claritatis filij que potestas non erat ei collata humanitas. id est quomodo vel quando erat in mundo.

Ut trina rerum machina celestium terrestrium: inferorumque condita flectant gressus tam subdita.

¶ Construe. Ut trina rerum machina. i. celestium terrestrium et inferorum condita ad se defleant gressus tam subdita. id est flectentes gressus celestes terrestres et infernales sunt subdita. id est humiliata tribu. ad honorem tui.

Tremunt videntes angeli versa vice mortalium cunctis pat caro purgat caro regnat deus dei caro.

¶ Construe. Angeli videntes (humanam formam) tremunt. id est mirantur. s. quia videbant humanam naturam. i. per christum (ad dexteram patri collocatam et

Expositio hymnorum:

exaltam (et hoc vice versa mortaliū: quia tremebant et mirabantur. ¶ Nota qd ad te nativitate christi angeli ab hominibus se adorari pauebant: sed non polleat sicut legimus de sancto iohanne: qui cum vellet angelum adorare inquit angelus ad iohannem. Noli me adorare: servus enim tuus ego sum et fratrum tuorum: caro scilicet ade/culpat scilicet nos. id est per adam in culpam cadimus: caro christi purgat nos. id est per christum de vitio purgati surgimus/caro dei. id est deus regnat (quia christus deus et homo est)

**Tu esto nostrum gaudium / manens olympto predictū:
mūdi regis qui fabricam / mundana vincens gaudia.**

¶ Construe. O christe tu esto nostrum gaudium manens predictum. id est nobis paratum honoratum vel sublimatum. olympto. id est in celo: tu qui regis. id est gubernas fabricam mundi vincens mundana.

**Hinc te precantes quesumus / ignosce culpis omnibus
et corda sursum subleua / ad te superna gratia.**

¶ Quasi dicat (desperasti gaudia mundi) et hic nos precantes Qsumus. id est deprecamur te ignosce culpis omnibus. id est dimitte nobis peccata nostra: et subleua. id est sursum leua ad te superna gratia. id est pro suma misericordia.

**Ut cum rubēte ceperis / clarere nube iudicis: penas res
pelles debitas / reddas coronas perditas.**

¶ Construe. Nos quesumus te ut cū. id est qn nubes iudicis christi ceperit clarere repente. (Vel fm aliam litteram) Et cum. id est quando ceperis / clarere. id est fulgere nube iudicis. id est christi rubente. id est clarescente deo ipso audite a nobis repellas penas debitas per adam: et reddas. id est tribuas (per gratiam) coronas perditas per culpam et inuentas et collatas fm meritum per gratiam: quia non necessitate cogente: sed voluntate. I. gratis a morte liberavit et salvavit.

**Gloria tibi domine / qui scandis super sydera: cum pā
tre et sancto spiritu in sempiterna secula.**

¶ Construe. O domine iesu christe qui scandis super sydera. id est super omnes celos/gloria. id est laus: et honor sit tibi cum patre et sancto spiritu in sempiterna secula. Amen. id est sine defectu.

**Iesu nostra redemptio / amor et desiderium: de
us creator omnium / homo in fine temporum.**

¶ Construe. O iesu amator et desiderium nostrum. id est amor desiderabilis deus creator omnium qui es i fine temporum factus homorunde deus et homo et hoc tuum iuxta ultimam etatem.

**Que te vicit clementia / ut ferres nostra crimina: cruci
delem mortem patiens / ut nos a morte tolleres.**

¶ Construe. Que. id est quanta clementia. id est pietas vicit. id est compulit te ut ferres. id est portares: vel deleres nostra crimina. id est peccata: tantū patiens cruci delem mortem crucis pro peccatis nostris: et quare ut tolleres. id est liberares nos a morte. id est diabolo.

**Inferni claustra penetrans tuos captiuos redimens:
victor triumpho nobili / ad dexteram patris residens.**

Con. Tu penetrans. i. frangēs claustra inferni redimēs sanguine tuo captiuos (q̄ tenebatur in te in inferno) residēs ad dexterā patris: manēs victor triumpho nobili. i. mirabili victoria.

Ipsa te cogat pietas ut mala nostra superes parcendo et voti cōpotes nos tuo vultu saties.

Con. Ipsa pietas (q̄ coegit te ut iudices mortē crucis) cogat. i. vincat te ut superes nostra mala. i. dimittas nobis debita nostra et facias nos p̄potes nostri voti. i. desiderij: tuo vultu. i. tua presentia.

Tu esto nostrū gaudium qui es futurus p̄m̄ium sūt nostra in te gloria per cuncta pie secula. Amen.

Con. Et tu q̄ es futur⁹ nostrū p̄m̄iū esto n̄m̄ gaudiū. i. in presenti et in futuro et n̄ra gloria. i. laus sit in te semper. i. in om̄i tēpore per cūcta secula. Amen.

Tu ch̄iste nostrum gaudiū manēs olympo p̄ceditum mundi regis qui fabricā mundana vinctens gaudia.

Hic te p̄cantes. &c.

Ut cum rubente. &c.

Tu esto nostrum gaudiū. &c.

Gloria tibi domine.

Iam ch̄istus astra ascenderat regressus vnde venerat p̄missa patris munera sancum daturus spiritum.

Con. Materia hui⁹ hymni est eadē q̄ in p̄missis: q̄ spirit⁹. i. solator vel aduocatus de q̄ consolatur nos cū sumus i peccatis trahēdo nos ad celestē patriam: ip̄e spiritus sanctus cū splendore feruētī apparuit discipulis suis: q̄ sermo igneus fuit: et ideo in ignea lingua eis apparuit: q̄ fecit eos arduentes in dilectione dei et proximi et perito sermone affluentes.

Con. Et hoc est q̄ ip̄s ascēderat iam p̄m̄ humanitatē astra. i. celos: et ip̄s regressus. i. reuerſus: vnde venerat daturus apostolis munera p̄missa patri. i. spiritum sanctum.

Solēnis h̄gebat dies quo m̄stico septēplīci orbis volutus septies signet beata tempora.

Con. Solēnis dies v̄gebat septies septē. i. quadraginta nouē vno addito et sunt quinquaginta. Per septē intelligim⁹ sp̄alia per q̄ septē totū tēpus vite n̄re voluit in quo debem⁹ liberari a peccatis ut p̄maneam⁹ ad illā beatitudinē q̄ intelligim⁹ p̄ quadraginta dies i q̄ ieiunare debem⁹ ut peruenire possim⁹ ad dñi sabbatū. i. ad requiem quo die mystico. i. figurato septēplīci. i. figurā septēplīce orbis. id est septimana: voluit septies. i. per quadraginta et nouē dies signat beata tēpora. i. summa. i. eternam requiem.

Dum hora cunctis tertia repente mund⁹ intonat ozantibus apostolis deum venisse nunciat.

Expositio hymnorum.

¶ Con. (Et q̄ ip̄s ascenderat) dum hora tertia videbatur esse cunctis. i. oib⁹ apostoli-
bus: mundus intonat rep̄te. i. subito: et ille son⁹ vel mundus nunciat deū venisse oib⁹
tribus apostolis. i. simul i. vñ locū congregatio: et orantibus et expectantib⁹ p̄mis-
sionem dñi sui sc̄z xpi cū ip̄s de illa promissione an̄ eius ascensione locut⁹ fuisset de
cena. Uado: venio ad vos et mittā vobis paradysū. i. consolatorē qui docebit vos
omnē veritatē. Et ita facti perfectiones in om̄i scientia erāt / q̄ diuersis generalib⁹
guarū loquebantur et predicabant magnalia dei.

**De patris ergo lumine: decorus ignis almus est: qui fū-
da xpi pectora / calore verbi compleat.**

¶ Co. (Et q̄ qdē p̄f. misit spiritū) ergo ignis. i. spirit⁹ decorus. i. pulcher est alim⁹ de
lumine patris: q̄ spirit⁹ cōpleat. i. vt haberēt scientiā loquendi pectora apostolorū
vel hoīm: fida. i. fideles xpi et hoc cū calore. i. ardore spiritus sancti / verbi. i. illi.

**Impleta gaudent viscera / afflato sc̄to spiritu: voces di-
uersas intonant / fantur dei magnalia.**

¶ Con. viscera apostolorū impleta. i. satiata gaudent: q̄ fecit eos loquentes / et et-
iam ardētes in amore: et afflato. i. aspirato spiritu sancto intonante diuersas voces
i. generationes oīm ligurarū / et fantur. i. predicant magnalia dei. i. mirabilia dei
omnipotentis.

**Ex omni gente cogniti / grecis latinis barbaris: cunctis
q̄ admittantibus / linguis loquuntur omnibus.**

¶ Construe. Ex om̄i genere. i. ex om̄ib⁹ gentibus cogniti sunt apostoli. i. a grecis / a
tunc barbaris / cunctisq̄ admittantib⁹ / apostoli loquuntur linguis oib⁹ que sunt q̄
quaginta vel paulo plures.

**Iudea tunc incredula / vesana tor tuo spiritu: ructare
multi crapulam / alumnos xpi concrepat.**

¶ Ita loquebantur vt omnes admirabātur sic loquētes: et credidit in eis deū esse.
¶ Con. Sed iudea incredula. i. plebs iudeorū. i. infidelis et perfida: et illi vesania. i.
insana: totius spiritū. i. superbo cōcrepat alumnos. i. discipulos xpi ructare crapulas
multi. i. ex ebrietate loqui

**Sed signis et virtutibus / occurrit et docet petrus: falsos
probat per fidos iohelis testimonio.**

**¶ Estimabit iudei q̄ pro testimo potu multi. i. per ebrietatem apostoli taliter loq̄-
bantur. ¶ Con.** Sed petrus occurrit signis. i. miraculis et virtutib⁹ docet idē pra-
bat perfidos iudeos probant loqui falsa testimonio iohelis p̄phete. probat enim
iohel. sic. Effundā de spiritu meo super om̄ē carnē et prophetabunt filij vestri et fi-
lie vestre.

**Sic laus patri cum filio / sc̄to simul paracito: nobisq̄
mittat filius / charisma sancti spiritus. Amen.**

¶ Con. Laus patri et filio et simul sancto paracito. i. spiritui sancto et mittat nobis om̄-
nibus fideibus charisma. i. donū sancti spiritus. Amen.

¶ In die sancto penthecostes.

Qui creator spiritus: mētes eorum visita imple
superna gratia/que tu creasti pectora.

¶ Materia huius hymni est invocatio spiritus sancti quē pater et fili⁹ pmisserat quā dixit. Joheli. Effundā de spiritu meo super oēm carnē. fili⁹ pmissit quā dixit. Si as-
sumptus fuero in celū mittā vobis paradytū. Et apostolus orantib⁹ in hora terris
māduis intonat: et subito venit spiritus sanct⁹ et apostoli inflāmati et repleti spiritu
sancto diversis loquebātur linguis magnalia dei. **¶** Intentio auctoris est rogare
deū vt purget pectora nostra superno splendore et illummet grana spiritus sancti: et
expellat a nobis visibiles et invisibiles hostes vt habeam⁹ vitā permanentē cum
ipso. **¶** Con. O creator spiritus dei veni et visita mētes tuos fidelū: et venie-
do imple pectora superna gratia: que tu creasti. i. fecisti.

**Qui paraclytus dicere donū dei altissimi fons vivus
ignis charitas et spiritalis vinctio.**

¶ Con. Qui paraclyt⁹. i. consolator dicere donū dei altissimi: et dicere fons vivus
(de quo nō comunicat alien⁹: vel fons aque salientis in terrā) et dicere ignis: qz cor
da hominū ad dilectionē dei et primi accēdit et vitia. i. peccata cōsumit: et dicere cha-
ritas: qz facis diligere deū et primi: et dicere spiritalis vinctio: qz de spiritali vinctio de
i. de spiritu sancto vocis corda hominū vt humilientur in susceptione sacri baptisma-
tis.

**Tu septiformis munere dextre dei digitus tu rite pro-
misso patris sermone ditans guttura.**

¶ Con. Tu septiformis munere. i. per septē dona gratiarū. Sūt enī septē dona spi-
ritus sancti. i. spiritus sapientie et intellect⁹/spirit⁹ p⁹ntis et fortitudinis/spirit⁹ sciē-
tie et pietatis et amoris. Tu es digitus. i. potētia dextre dei: qz sicut nodi digitorū
sunt varque varia sūt dona spiritus sancti: et tu es ditans. i. facies divites: guttura. i. os
et ora: rite. i. iusto sermone. i. amore solito promisso patris. i. c. Vel sic: tu es p⁹missus
patris ditans guttura sermone.

**Accende lumen sensibus infunde amorem cordibus: et
firma nostri corpori virtute firmans perpetui.**

¶ Con. (Et qz in operariis oīa) accēde lumē sensibus. i. mētib⁹ nostris et infunde cor-
dib⁹ nris amorē. i. dilectionē dei in infirmos. i. corrobora infirmos. i. debilia nostri
corporis perpetui. i. perenniter vel perpeti virtute. i. mirabiliter cū virtute per-
tuat super nos firmas. i. protegans.

**Hostem repellas longius pacēq; dones protinus: du-
cto te sic te preuiio vitemus omne noxium.**

¶ Con. Repellas. i. remoueas a nobis longi⁹. i. procul: hostē scz nostrū: qz de
nas pacē prociū. i. auctori sū vitis omne noxiū. i. peccatū de preuiio ductore.

**Per te sciamus da patrem noscamus atq; filiū: te vtri-
usq; spiritum credamus omni tempore. Amen.**

¶ Con. O sancte spiritus da per te vt sciamus patrē atq; noscamus filium et crea-
damus te spiritū scz scz vtrūq; scz patrē et filiū. i. procedentē ab vtroq; oīni scz
pore. Amen.

Expositio hymnorum.

Adesto sancta trinitas par splendor vna deitas
qui extas rerū oīm sine fine principium.

¶ Con. O sancta trinitas / adesto .i. prope / tu es par splendor .i. vna deitas : q̄ de
extas .i. permañes principiu oīm rerū .i. creaturarū siue sine : q̄ non est finis neq̄
principium in deitate.

Te celorum militia laudat adorat predicat: triplexq̄
mundi machina benedicit per secula.

¶ Con. Militia celoru .i. angeli sine sp̄ritu celestes laudat te des in trinitate: ado
rat s̄z te: q̄ pro et: triplex machina mundi s̄z celestis / terrestis et infernalis bñdi
cit .i. benedicēdo laudat s̄z te per secula .i. eternaliter.

Assumens et nos cernui te adorātes famuli: vota p̄ces
celoꝝ supplicum hymnis iunge celestium.

¶ Con. Et nos cernui .i. deuoti famuli .i. seruitores / assum⁹ .i. presentes sumus / nos
adorātes .i. peccātes te s̄z des: iunge vota .i. desideria p̄ces p̄ces .i. orones sup
pliciu .i. deuotum holm: hymnis .i. laudib⁹ celestium s̄z sp̄rituum.

Unum te lumen credimus quod et ter idem colimus al
pha et oo quē dicimus te laudet omnis spiritus.

¶ Con. Nos credim⁹ .i. scimus / te s̄z des vñs lumē q̄ lumen te colim⁹ .i. honora
mus idē s̄z lumen ter .i. tripliciter s̄z in patre / et filio / et sp̄ritu sancto: vñs deum
in trinitate: quē des dicim⁹ .i. nominamus alpha .i. principiu / et oo .i. finē : omnis sp̄ritu

¶ Tractum est ex serie litterarum grecarū: vt christ⁹ dicatur alpha et oo .i. prima
et alpha et vltima omega .i. o magnū: sic merito scriberetur non omicron.

Laus patri sit ingenito laus et vnigenito laus sit cuꝝ
sancto sp̄ritu trino deo et simplici.

¶ Con. Laus sit deo ingenito .i. non generato s̄z patri: et laus sit ei deo vnigenito .i.
filio laus sit cum sancto sp̄ritu trino deo s̄z in personis: et simplici s̄z deo in vñta
te substantie.

O pater sancte mitis atq̄ p̄e iesu christe fili bene
rande paraclyteq̄ sp̄ritus venerande alme des
us eterne.

¶ Cō. O sancte pater (facis sanctos credentes in te) tu mitis .i. benign⁹ per effectū
q̄ facis nos mites et p̄os: atq̄ pro vno p̄e iesu christi fili s̄z patris venerāde .i. hon
orāde: q̄ de iure debem⁹ te venerari et laudare: q̄ p̄ et paraclyte sp̄rit⁹ / o vene
rande deus / o alme deus / o eterne deus.

Trinitas sancta vñtasq̄ firma / deitas vera / bonitas
immensa: angelorum salus / orphonorū sp̄esq̄ cun
ctoꝝ.

Con. O trinitas. i. o de^o in trinitate personis / q^o pio et o vnitas firma. i. in essentia / et o beata vera: q^o tuos semper veraces facis: q^o veritas es: et o immensa bonitas. i. incomprehensibilis / tu lux. i. splendor angelorum / salus orphanorum. i. peccatorum idonige-
tiam petentium: q^o p et spes. i. confidentia / victorū scz hominum.

Seruiunt tibi cuncta que creasti te tute cuncte laudās
creator nos quoq^{ue} tibi psallimus deuote tu nos exau-
di.

Con. O sancta trinitas: cuncta. i. ois que tu creasti seruiunt tibi scz trinitati: cun-
cte nature laudāt te scz deū in trinitate / q^o pio et nos deuoti scz supplices psallimus
tibi scz deo / et exaudi nos scz psallētes laudem tuam.

Gloria tibi omnipotens deus trinus et vnus magnus
et excelsus decet hymnus laus honor et decus nunc et
in euum.

O Lux beata trinitas et principalis vnitas iam sol
recedit igneus infunde lumen cordibus.

Wateria hui^{us} hymni sumitur circa qualitatē tēporis die recedēte et nocte adue-
niente. Inuocat trinū deū in personis: et trinitatē in vnitate: vt infundat cordibus
nostris lumē spiritus sancti: vt laudare mereamur deū itaq^{ue} in prosperis q^{ue} in aduersis:
ita cōcedat nobis transire diem et noctē sine peccato. **Con.** O bta trinitas. i.
o de^o qui es lux hominū vel mūdi seu angelorū et vnitas principalis. i. q^{ue} habet principa-
tum super omne q^{od} est: iam sol igneus. i. xps recedit scz a nobis. et ideo infunde lu-
men. i. dona spiritum sanctū cordibus. i. sensibus nostris vt scz illud habere merea-
mur.

Te mane laudū carmine te deprecamur vesperti te no-
stra supplex gloria per cuncta laudet secula.

Con. O xpe infunde spiritum sanctū te deprecamur: vt adiuuas nos laudū carmi-
nei: et laudam^{us} te mane. i. semp: q^o omni tpe debem^{us} laudare te deū (qm prophetam)
et deprecamur. i. rogem^{us} / vesperti. i. in fine mūdi: et nostra supplex. i. humilis gloria
laudet te scz xpm per cūcta secula. i. per omne tempus.

In dedicatione ecclesie.

Abs beata hierusalem dicta pacis visio: q^{ue} con-
struitur in celis vniū ex lapidibus et angelis
coronata vt sponsata comite.

**In hac cōmemoratione celestis hierusalem auctor: laudat deū q^{od} hoc tpe sacro fir-
māuit iugiter suā bñdictionē quapropter rogat deū vt i hoc scō suo tēplo ois pme-
reamur acquirere eterna bona: et illa cū suis sanctis possidere. **Cō.** Beata vrbis hie-
rusalem est ciuitas celestis constituta de alab^{astro} scz q^{ue} sunt vni lapides et interpre-
tatur vno pacis: q^{ue} hierusalem cōstruitur in celis de vno lapidib^{us}. i. scz alab^{astro} d-
la vrbis coronata. i. in angelis vt sponsata comite. i. sicut mulier ornata viro. i. spon-
so: ita ecclesia christo.**

Noua veniens e celo nuptiali thalamo preparata vt

Expositio hymnorum

Sponsata copuletur domino platee et muri eius ex auro purissimo.

¶ **Co.** Noua sponsa. i. ecclesia veniens e celo. i. xpo preparata nuptiali thalamo. i. virginali vel lauacro baptismatis: vt pro sicut sponsata copulatur. i. coniungatur domino platee. i. murus perfecti: et muri. i. predicatorum illius spoli sunt ex auro purissimo. i. ex splendore sanctorum qui splendidi efficiunt sicut aurum purissimum.

Tunctionibus pressuris expoliti lapides suisque aptantur locis per manus artificis disponuntur permansuri sacris edificiis.

¶ **Construe.** Lapidem. i. sancti martyres/expoliti. i. aptati ad edificandum tunctionibus. i. percussionibus: et afflicti pressuris. i. tribulationibus: sicut lapides in muro sunt edificati: ita anime sanctorum sunt ordinate in paradiso: pro et disponuntur aptantur ordinantur suis locis/per manus artificis. i. per manus filij dei: permansuri scilicet lapides diu: sacris edificiis. i. celestibus edificiis.

Porte nitent margaritis aditis patentibus et virtute meritorum illuc introducitur omnis qui pro christi nomine in hoc mundo premitur.

¶ **Con.** Porte scilicet templi nitent. i. splendet margaritis. i. virtutibus aditis luminibus patentibus. i. apertis sacris templis: hic. i. in templo: ois christianus qui pro christi nomine premitur. i. cruciatur: introducitur illuc. i. in celestem iherusalem: virtute meritorum. i. bonorum operum suorum. Aditis sunt sacraria que adire non licet nisi summo pontifici que i dedicatione patent.

Angularis fundamentum lapis christus missus est qui compage parietis in utroque nectitur quem sancta syon suscepit in quo credens permanet.

¶ **Questus** de lapis angularis qui a iudeis fuit reprobatus. ¶ **Con.** Christus scilicet fundamentum totius ecclesie missus a patre factus est lapis angularis: qui lapis nectitur. i. coniungitur: compage. i. coniunctione parietis in utroque. i. in duobus populis. i. iudaeis et gentilibus: quem christum sancta syon suscepit. Syon interpretatur ecclesia vel speculatio: in quo scilicet christo vel ecclesia credens. i. christianus qui credit permanet firmiter in fide sancte ecclesie.

Omnis illa deo sacra et dilecta ciuitas plena modulis in laude et canore iubilo trinum deum vnicumque cum favore predicat.

¶ **Con.** Omnis illa ciuitas. i. ecclesia militans deo. i. ad dei honorem est facta. i. sacra: et dilecta. i. amata a deo: et plena modulis. i. cantibus angelorum in laudem dei: et canore. i. cantu vel canore iubilo. i. dulci exultatione. Iubilo est gaudium quod est interius in hunc quod omnino non potest referrari: nec etiam olno tacetur per animi exultationem: et sancta ecclesia predicat trinum deum scilicet in personis/vnicumque. i. vnum in substantia vel vnum quocumque consano. i. prece et oratione predicat.

Hic in templo summe deus exortas adueni clemens

**et bonitate precū vota suscipe largam benedictionem
hinc infunde iugiter.**

¶ Con. O summe de⁹ exorat⁹ scz a nobis deprecat⁹ adueni (per gratiā) in hoc tem-
plo. i. in ista ecclesia: suscipe vota precū. i. precantū vel orantū. Istud itāstine le-
gitur ⁊ est figura endiadis que sit qñ duo nōia substantia simul ponūtur: vñum illo-
rum adiectuatur: ⁊ alterū remanet substantiū. sc. clementi bonitate. i. moderata
tua prece vel voce infunde. i. immitte: iugiter. i. perenniter vel assidue: bñdictionez
largam. i. latam.

**Hinc promereantur oēs petita acquirere ⁊ adepta pos-
sidere cum scīs perenniter paradīsum introire transla-
ti in requiem.**

¶ Con. hic scz in sacra ecclesia vel in isto loco oēs scz fideles hoīes promereantur. i.
bñ mereantur acquirere petita scz iusta et sancta/adepta. i. illa petita: obrenta ⁊ habita
ta possidere perenniter. i. perpetue cū sanctis. i. cū bonis ⁊ deo dilectis: ⁊. i. cū sumus
translati in requiem. i. dñ sumus mortui. i. mereamur introire paradīsum. i. regnū
celorum.

**Quod chzrus batū venerandus olim spiritu san-
cto cecinit repletus in dei factum genitrice cons-
tat esse maria.**

¶ In hoc hymno agit autor de natiuitate xpī qualiter completū est i maria quod
prophete predixerunt: quia maria cōcepit ⁊ peperit filiū: ⁊ symeō gauisus suscep-
tū in tēplo. Diximus ergo qd prophete censuerūt de xpī aduentu ⁊ natiuitate. Et al-
as. In medio duū alalid cognosceas. i. inter bouē ⁊ alium. Iterū. Egredietur vir-
ga de radice. Et ab achue sūr idem dixit. In medio duū. sc. et multi alij pphete an-
tē inuēiunt de xpō: hoc totū cōpletū est in maria: qz xpā cōcepit natus/baptizatus
crucifix⁹/ in tēplo presentatus: ⁊ a iusto symeōne ⁊ ab anna vidua suscep⁹ est. Un-
de a personis illis dñs obuiantib⁹: istud festū in quo hymn⁹ cātantur hypapātū dñi
dñ. i. obuiatio dñi.

¶ Con. Illud cōstat esse factū. i. impletū i maria genitrice dei. i. mfe xpī: qd venerā-
dus chzrus. i. venerabilis cōgregatio: vatū. i. prophetarū: replet⁹. i. plen⁹ spū sancto:
cecinit. i. prophetauit/olim. i. dudum.

**Hec deum celi dominumqz terre virgo concepit/peper-
itqz virgo atqz post partū meruit manere inuolata.**

¶ Con. Etere cōstat esse factū qd prophete cecinerūt: qz beata virgo cōcepit dñm.
id est xpī deū celi ⁊ terre: ⁊ virgo scz maria peperit illū quē genuit. ⁊ potuit atqz p-
⁊ meruit scz maria inuolata manere. i. māsse incorrupta post partum.

**Quem senex iustus symeon in vlnis in domo sumpsit
domini gauisus hoc quod optauit proprio videre iuse
christum.**

¶ Con. Quem scz xpī symeon iustus et senex. i. annosus sacerdos sumpsit. i. suscep-
it in vlnis. i. in brachijs suis/ in domo. i. in tēplo dñi: ⁊ scz Symeon est gauisus. i. les-
tatus/videre. i. aspicere xpī suo proprio lumine. i. oculis hoc quod optauit. id est de-
siderauit per multa tempora. ¶ Legendum est proprio videre ppter carmē saphi-
am: de quo prius.

Expositio hymnorum:

**Tu libens votis petimus precatum regis eterni genis
trix faueto clara que celsi venites olimpi regna petisti.**

¶ **Construe.** O tu genitrix. i. mater regis eterni. i. xpi qui caret principio & fine te pe-
timus / faueto. i. concede / vocis precantis. i. precibus famulosis / libes. i. libenter / & tu veni-
tens. i. splendens / petisti pro accepisti regna clara / celsi olympi. i. celi altitudinem. ¶ **Le-
gendum** est clara que non quod ut lex carminis sensus & indicant.

**Sic deo nostro decus et potestas laus sit et perpes ho-
noz et perennis qui poli lummo residet in arce trinus &
vnus.**

¶ **Con.** Decus et potestas sit deo nostro: & perpes laus. i. perpetua gloria / & peren-
nis honor sit deo nostro: quisque deus residet summa arce poli. i. altitudine celi / trinus
in personis & vnus in essentia.

Quem terra pontus ethera colunt adozant pre-
dicant trinam regentem machinam claustrum
marie baiulat.

¶ **Auctor** in presenti hymno vult ostendere hoc quod prophete de xpo nunciantur in ma-
ria virgine esse completum. Claustrum marie baiulat xpm. ¶ **Nota** quod deus fecit hominem
de limo terre: & posuit eum in paradysum voluptatis: & vetuit illi de ligno quod fuit in me-
dio paradysi ne comederet. Sed dyabolo suadente eum: & eua pessica ad ambo com-
derunt diabolo placites mortaliter peccauerunt: & post peccatum transgressionis de pa-
radiso terrestri a domino eieci se nudos esse cognouerunt. Videtur ergo iesus quod non pos-
set redimere genus humanum melius quam per feminam unde in uterum virginis descendit
humanum corpus assumens: & ita sumus redempti a peccato liberati per feminam: unde
& nos grates reddere tenemur. Dicitur est etiam supra quod maria est stella maris & ma-
ter dei: et que celi & terra capere non poterunt suo gremio pulit. ¶ **Con.** Claustrum. i.
uter marie scilicet virginis baiulat. i. portat illum deum regentem. i. gubernantem trinam ma-
chinam mundi. i. celum / terram / et mare: vel trinam machinam anime. i. concupiscentiam / ra-
tionabilitatem / & sensualitatem: que scilicet deus / terra. i. boni homines / pontus. i. mali homines
ethera. i. celestes creature: colunt. i. honorant / adozant. i. commendat / predicant. i. denunciant

**Cui luna sol et omnia deseruiunt p tēporaperfusa celi
gratia gestant puelle viscera.**

¶ **Con.** Dico quod celi & terra et omnia laudant adozant illum quem celi capere non pote-
rant et vere quod viscera puelle. i. virginis marie / perfusa. i. repleta: gratia celi. i. de ro-
re celesti: gestant. i. portant scilicet xpm deum: cui ipse luna. i. variatio lune. sol in curis suis
omnia curia deseruiunt. i. famulantur / per tempora. i. temporaliter.

**Beata mater munere cuius supernus artifex mundus
pugillo continens ventris sub archa clausus est.**

¶ **Con.** Et quod marie portauit xpm possumus dicere quod est beata mater munere. i. do-
no illi sub cuius virginis archa ventris. i. ventris supernus artifex. i. supernus crea-
tor & finis mundi vniuersum pugillo sub tua potestate / clausus. i. potatus.

Beata celi nuncio secunda sancto spiritu desideratus

gentibus cuius per alium fusus est.

¶ Construe. Et quia supernus artifex clausus est sub archa virginis marie possi-
mus eum dicere q̄ dei genitrix sit beata. id est sancta / nūcio celi. id est angelica sa-
lutatione a trinitate missa: et est secunda. id est impregnata sancto spiritu / per cu-
ius scz marie alium. id est uterum / fusus. id est natus est: supple ille qui fuit deside-
ratus a cunctis gentibus. i. populis

**O Gloriosa domina excelsa supra sydera: qui te cre-
avit prouide / lactasti sacro vberē.**

¶ Materia huius hymni est vt beata virgo maria peperit saluatorem nostrū. Et
quia deus contulit ei tantā gratiā q̄ saluatōrē nostrū pareret. i. c. facit autōr apo-
stropham. i. cōuersionē. i. allocationē ad absentiē: nam deus contulit et tantam gra-
tiam q̄ ipsa peperit saluatorem nostrum: conuertit sermonem suum ad ipsam ostē-
dendo eam esse gloriosam. **¶ Construe.** O gloriosa dñs. i. mater dñi nostri / excelsa
id ē eleuata / supra sydera. i. sup oēs celos / tu lactasti sacro vberē. i. sacro pectore.
qui te creauit prouide. i. sua eterna prouidentia.

**Quod eua tristis abstulit / tu reddis almo germine: ins-
trent vt astra flebiles / cele fenestra facta es.**

¶ Construe. Tu reddis. i. restituīs almo germine. i. p̄ scdm sñs tuū sup. illud quod
tristis eua. i. dolorosa abstulit scz a nobis. i. paradysū: et eo facta fenestra celi. i. chri-
sti vt flebiles scz hoīes desidentes peccata sua / intrent astra. i. celos.

**Tu regis alti ianua / et porta lucis fulgida: vitam das
tam per virginem / gentes redempte plaudite.**

¶ Construe. (Et vere q̄) tu es ianua. i. ostiū / alti regis. i. xp̄i / et eo facta fulgida por-
ta. i. splendida ianua / lucis. i. xp̄i. qui est vera lux (que illuminat oēm hōiem venien-
tem in hunc mundum) et o gentes redēptē. i. liberate a dño iesu xp̄o / plaudite. i. gau-
dete vitam datam esse per virginem scz mariam.

**A Vle maris stella / dei mater alma: atq̄ lempet
virgo felix celi porta.**

¶ Materia huius hymni est de salutatione beate marie virginis facta ab angelo
sic dicente. Ave gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus. Et cum
ipsa respondisset. Ecce ancilla dñi fiat michi sñm verbū tuū. Tunc virtute altissimi
obumbrata est: et solo verbo concepit filium qui est christus dominus noster. Intē-
dit etiam autōr ipsam beatam virginem. mariam invocare vt ipsa nomē Ave (per
quam mors intrauit) miteret vt soluat vincula peccatorum nostrorum: et prestet
nobis vitam eternam vt nos a peccatis absolutos mites faciat et castos. Hinc etiā
laudare nos hortatur et glorificare hunc diem propter hoc q̄ euāgelio de domo
diaboli per ipsam: et venimus per fidem et gratiam dei ad regna celorum. Et in-
nuit hoc per simile faciendū istam comparisonem. Sicut enim stella maris pres-
tat ducatum ipsiis nautis vt veniant ad portum: ita per ducātū virginis marie ve-
niemus ad portū. id est ad christum. **¶ Construe.** O stella maris. id est mundi / ave
id est salve / o alma mater. id est sancta genitrix dei et hominū: atq̄ pio ei manens
semper virgo scz ante partum / in partu: post partum: et o felix porta. i. sancta is-
ta celi. id est paradysi / ave. i. salve.

**Sumens illud ave / gabrielis ore: funda nos in pace /
mutans nomen eue.**

¶ Construe. Et q̄ tu sumens illū ave. i. illā salutationē angelicā que fertur ab ore
gabrielis illius angeli / funda. i. confirma nos in pace. i. in eterna beatitudine: in dñi
hym. Say:

Expositio hymnorum?

eo mutans nomen eue in aue. i. maledictionem eue in tuam benedictionem.

Solve vincla reis / profer lumen cecis: mala nostra pelle / bona cuncta posce.

¶ Construe. Et quia tu virgo dicta es stella maris: et quia mutasti nomen eue. i. maledictionem eue delesti et impetrasti nobis benedictionem: et confundisti mores tribus nobis etiam per gemas: ideo solve vincla. i. ligamina peccatorum / reis. i. peccatoribus / profer. i. tribue lumen cecis. i. infidelibus: et pelle. i. remoue nobis mala nostra. i. peccata nostra: et posce. i. postula scilicet a filio tuo cuncta bona.

Monstra te esse matrem / sumat per te preces: qui pro nobis natus / tulit esse tuus.

¶ Construe. O maria monstra. i. ostende te esse matrem. scilicet placendo filiis tuis: et filius tuus sumat preces. i. deprecationes nostras per te: qui scilicet filius natus ex te virgine maria pro nobis scilicet miserie peccatoribus / tulit. i. sustinuit esse filius tuus.

Virgo singularis / inter omnes mitis: nos culpis solutos / mites fac et castos.

¶ Construe. Virgo singularis (quod nulla est tibi similis: quod fuisti virgo ante partum tuum: et post partum) mitis. i. humilis inter omnes scilicet mulieres: ut virgo fac nos solutos culpis: et fac nos mites et castos scilicet in corpore et anima.

Vitam presta putam / iter para tutum: ut bidentes te sum / semper collemur.

¶ Construe. Et quia es mater castitatis et mansuetudinis (o virgo presta. i. dona vitam puram scilicet nobis: et para. i. tribue iter tutum. id est viam securam: ut non videntes iesum christum filium tuum: collemur. id est simul gaudeamus semper. id est in presenti et laudes perfoluentes: et in futuro eum plenius cognoscentes: gaudeamus cum domino deo nostro.

Sit laus deo patri / summo christo decus / spiritui sancto / trinus honor unus. Amen.

¶ Construe. (Et quod descendit dominus deus noster in vierum virginis. ideo) laus. i. gloria sit deo patri: et decus. i. reuerentia sit summo christo. i. excelso dei filio: et spiritui sancto sit honor trinus in personis et vnus essentia:

¶ Queant laqueis resonare fibris mira gestorum / famuli tuorum solve polluti labij reatum sancte iohannes.

¶ Hic hymnus vitam et mores habitus et conversationem sancti iohannis baptiste describit orans et suadens ut eius similitudinem imitemur: ut ad eius beatitudinem pervenire mereamur.

¶ Construe. O sancte iohannes solve. i. relaxa reatum / labij. i. os polluti. i. inquinati: ut famuli tui queant. i. possint resonare / mira. i. miracula gestorum tuorum. i. factorum / fibris. i. venis laqueis. i. resolutionibus: vel ut apostolus vocat exortationibus.

¶ Hymnus est sapientius artificiose compositus in quo diligentiores aliquid querunt tantum effecant notas in primis versiculis positas sub eadem proportionem: ita ut prima prima syllaba / secunda sexta / tertia tertia prima: et quartam tertia septima / quinta tertia prima: et sexta consequenter septima venotat.

Nuncius celso veniens olympo te patri magnum fore nasciturum nomen et vite sancte gerende ordine promit.

¶ Construe. Nuncius veniens cello olyn. i. de celo scy angelus gabriel promit. In q
 dat te fore magnum nasciturum: patri scy mo zacharie: nomen tuum filii promit
 et dicit (Johannes est nomen eius): et promit seriem id est ordinē vite gerend dicit.
 (Unum et sicera non bibet) ordine. i. secundū ordinem que gessit.

**¶ Ille promissi dubius superni perdidit prompte modu
 los loquele sed reformasti genit⁹ perēpta organa vocis**

¶ Construe. Ille scy zacharias: dubius. i. incredulus promissi superni. i. celestis pro
 missionis: perdidit modulos prompte loquele. i. modam locutionis. Ambrosi⁹ enī
 dicit q zacharias vocem amiserat in consonantibus: quia eas formare non pote
 rat sed tu reformasti o sancte Johannes genitus. i. natus / organa. i. instrumenta vo
 cis perempte. i. destructe seu extincte vocis.

**¶ Ventris obtruso positus cubili senseras regem thalaz
 mo manentem hinc parens nati meritisq; btetq; abdi
 ta pandit.**

¶ Construe. Et tu positus. i. recumbens cubili. i. ventre matris tue obtruso. i. san
 so senserat regē. i. p̄m manentē. i. iacentē thalamo. i. ventre virginis / hinc. i. ex hoc
 uterq; parens (zacharias et elynberh) de meritis nati. i. iohannis pandit / prophē
 tavit addita. i. abscondita (quia pater dixit. Benedictus dñs deus israel. Mater ve
 ro dixit. Et vnde venit michi? veniat mater dñi mei ad me.

¶ Ad matutinas.

¶ Atra deserti teneris sub annis cūm turmas
 fugiens petisti in leui saltē maculare vitam
 fame polles.

¶ Construe. O sancte iohannes tu fugiens turmas. i. turbas. chūm. petisti entis
 id est obscurā speluncam deserti. i. loci desolati sub teneris annis. i. in etate. xj. anno
 rum ne posses maculare vitam saltē deū fame. i. verbo ocioso. (Et est ociositas
 verbum quod aut vtilitate rectitudinis aut iuste rationis necessitate caret) fame
 dico saltē leui. i. sine bono fructu.

**¶ Prebuit hyztum tegimē camelus artubus sacris stros
 pheum bidentes cui later haustū sociata pastum mels
 la locustis.**

¶ Construe. Camelus prebuit hyztum tegimen. i. phlosum vestimentum: sacris ar
 tubus. id est sacris membris: bidentes. i. eques prebuerunt strophcum. i. cingulum
 cui. i. iohanni / later. i. aqua / prebuit haustum: et cui mella prebuerunt pastum mel
 la dico locustionis volatilibus.

**¶ Ceteri tantum cecinere vatum corde presago iubar af
 futurum tu quidem mundi scelus auferentem indice
 prodis.**

¶ Construe. Ceteri vatum. scilicet prophete cecinere. i. prophetarū / tm. i. tantū mo
 do corde presago. i. prodico iubar esse affuturum. i. p̄m venturum: sed tu quidem
 (quasi dissimulo) prodles. i. ostendis. scilicet p̄m: auferentem scelus. i. peccatum mundi in
 dice. i. digito dicena. Ecce agnus dei.

Expositio hymnorum:

**Non fuit vasti spacium per orbis sanctior quisq; genti
tus iohanne qui nephas seculi meruit lauantes tinger
e lymphis.**

¶ Construe. Quisq; scilicet homo gentis (intellige de muliere non de virgine vt
christus) non fuit sanctior iohanne scilicet baptista per spaciu vasti orbis. id est am
pli mundi: qui scz iohannes meruit tingere. i. baptizare / lymphis. i. aquis iordanis
lauantes scz christum nephas. i. peccatum seculi (pro seculi). i. mundi.

**Omnis felix meritiq; celli nesciens labem nuiet pudor
ris prepotens marty; heterumq; cultor maxime datum.**

¶ Construe. Et quoniam meruisti christum tingere lymphis. tu dico o nimis felix
celli merui nesciens. id est ignorans labem nuiet. id est sordem nuiet pudoris. i. pul
chre castitatis marty;. id est testis: propotens. id est pre alijs potens dixisti. Ecce
signus dei. .x. Vel marty;. id est decollatus: et cultor. id est habitator heremi. id est
loci solitarij. Tu maxime datum: quis plius propheta.

**Sexta ter denis alios coronant aucta cements dupli
cata quosdam trina centeno cumulata fructu te sacer
oznant.**

**¶ Tres ordines hic notantur. s. tricesimus/sexagesimus: et centesimus: in quibus
continentur oim hoim ordines. s. continetes/coniugati: vel virgines: qui et designan
tur per tres viros. s. per Noe/ Daniel/ et Job. Per noe designantur coniugati. Per
Job continetes. Per danielem virgines designantur. Unde legitur in euangelio
Alij sunt in lecto/ alij in villa/ alij in agro: hoc tractu est de euangelio vbi dr de semina
ne lacto: aliud sexagesimum/ aliud tricesimum/ aliud centesimum fructum attulit.**

¶ Construe. Sexta aucta cremetis ter denis. i. triginta coronat alios. s. coniugatos
qui habet seculi fide sancte trinitatis. s. patris et filij et spiritus sancti et adheret etiam
decem preceptis legis diuine: et illa sexta duplicata sunt. s. in sexagesima fructu et co
ronant quosdam continetes qui vicerunt in charitate dei et proximi: et qui habent
sex opera mie et castitatis vel charitatis scz pascere leuios/ vestire nudos/ potan
do sitientes/ visitare infirmos. .x. trina sexta. i. triginta super sexagesima cumula
ta et aucta per augmentationem denarij. s. per decem centeno fructu. i. centesimo coro
nat te o sacer iohannes qui es virgo: quia centesimus fructus coronat. i. ornat vir
gines. **¶ Et vt breuiter exponam.** A tricesimo fructu vel ordine coniugati sexage
simo continetes: a centesimo virgines post dissolutionem corporis et anime coro
nantur in eterna beatitudine. **¶ Et nota qd tricesimus numerus surgit a ternario
et denario: qd coniugati habent fide sancte trinitatis et adheret decem preceptis le
gis: sexagesimus numerus a senario et denario surgit: quia continetes habent sex
opera misericordie et charitatis. s. pascere leuios. .x. Virgines in centesimo ordi
ne ponuntur et significant perfectionem: qd centenarius numerus surgit a trino tri
cesimo et denario. s. superaddito: et ita sunt centi. Per numerus perfectus intella
gitur: et hoc ordine fuit beatus iohannes: et non absurde immo apperte sz loque
lam digitor. Per tricesimu numeru coniugator: et per sexagesimu continentium
per centesimu virginu merces accipitur. Perit enim prima pputatione articulo
(qua appellant loquelam digitor) dicunt qm in sinistra manu per qua vita tempo
ralis intelligitur vsq; ad nonaginta non solebat computare. Centu aut et deinde
i dextera parte (qua celestis vita designatur) Unde de quodam centenario habet
mus in quodam libro. Jam dextera computat annos. In hoc loco autor facit numeru
super quinq; digitos man. s. per pollice/ per indice/ mediu/ mediu: aut auriculo
rem. **¶ Auriculario in palma posito significat unitatem. Medicus cum ipso pos
tus duo significat. Medicus cu ipso positus in medio tria significat: deinde nichil.**
¶ Auriculario erectus medio: in medio igitibus quatuor significat. Medicus cu**

Mo erectio medio iacente in palma dñq designat. Medio est ille erect⁹ sex signifi-
cat. 3te articulo in palma extēsus septē signi. Medio eodē mō positi⁹ in palma octo
signi. Medio sibi mō positi⁹ nouē signi. Index q̄ vñs hoc nū fecit p̄dicto mō positi⁹
decē signi. Amplexu pollicis adiutus. xxx. signi. Per quē nūerū satis p̄grue accipitur
merces p̄ugatoris p̄pter illorū mollē āplexū & vite dilectionē & p̄cordiā. Pollex si
quidē est indice firmior p̄strict⁹ signi sexaginta: per quē nūerū satis accipitur mer-
ces p̄tincti. Grane est enī amplexu & voluptuosa delectatione & cōsuetudine absti-
nere. Nil cōsuetudine manus. ¶ In dextera s̄i centū per nūerū q̄ sit in dextera par-
te vite celestis intelligitur per quē nō immerito accipitur merces virginū: q̄ hic in
hac vita mūdā & immaculatā vitā quasi angelicā (q̄tū possunt) ducunt.

**Nunc potens nostris meritis optimis pectoris duos
lapides repelle asperum planens iter et reflexos dirige
calles.**

¶ Con. O sc̄e iohānes tu potēs repelle. i. remoue duos lapides. i. incredulitates
nri pectoris: meritis optimis. i. fertilib⁹ et secundis planens iter asperū. i. petrosū.
Et dirige calles reflexos. i. curuos in peccatis.

**Ut pius mundi sator et redemptor mentibus pulsa li-
uione puris rite dignetur veniens sacratos ponere gres-
sus.**

¶ Con. Ut pius sator (a sero / la). i. creator mūdi mētibus puris pulsa liuione. i. liuo-
re abiecta venenosa sorde vitiōrū saluator: veniens dignetur ponere gressus sacra-
tos. i. sc̄a itinera rite. i. sine offensione. ¶ Liuione noue dixit: q̄ liuo: & liuidus pi-
mam produciunt.

**Laudibus ciues celebrant superni te deus simplex pa-
riterq; trine supplices et nos veniam precamur parce
redemptis.**

¶ Con. superni ciues. i. celestes angeli celebrāt te laudibus o be⁹ simplex sc̄s cor̄s
parit⁹ & trine. i. in p̄sonis pariter et nos supplices. i. humiles precamur veniā: in
diligentiā: parce redēptis. i. dimitte nobis redēptis peccata nra: q̄ redemisti nos
sanguine tuo proprio. Amen. i. sine fine.

**Aurea luce & decore roseo / lux lucis omne perfu-
disti seculum: decorans celos inclito martyrio
hac sacra die que dat reis veniam.**

¶ Con. O lux lucis. i. illi patris perfudisti omne seculū. i. replesti aurea luce. i. p̄di-
catione apostolorū (aurea lumina dicta sunt p̄pter splendorē diuine bonitatis & bo-
ne vite: q̄ nos illumināt) decore roseo. i. rubeo martyrium decorās celos. i. celestes
creaturas (sicut) martyrio. i. nobili passione in hac sacra die. i. solēnitāte: que da-
es dat veniā. i. indulgentiā: reis. i. peccatoribus.

**Janitor celi / doctor orbis / pariter indices seculi: vera
mundi lumina per crucē alter / alter ense triumphans
vite senatum laureati possident.**

¶ Construe. Janitor celi. id est petrus hostigarius / doctor orbis: id est predicator

Expositio hymnorum.

mūdi scz paulus: pariter. i. simul sunt indices seculi: sunt vera lumina mūdi. alter petrus triumphans. i. vincens per crucē: alter. i. solus scz paulus triumphans ense laureo. i. coronari possidet senatū. i. principatū huius vite.

**Iam bone pastor petre clemens accipe vota precantū
& peccati vincula resolve tibi potestate tradita qua cū
ctis celum verbo claudis et aperis.**

¶ **3a** bone pastor. (Auctor facit apostrophā ad petrū dicēs). ¶ **Con.** O bone pastor petre clemens accipe vota precantū. i. precor: & resolve vincula peccati potestate tradita tibi. i. a xpo/qua scz potestate claudis & aperis celum. i. paradysum cūctis christicolis: verbo. i. sermone.

**Doctor egregie paule mozes instrue & mente poli nos
transfere satage donec perfectum largiatur plenius
evacuato quod parte gerimus.**

¶ **Cō.** O paule doctor egregie. i. nobilis: instrue. i. cōpone nostros mores: & satage. i. labora transfer nos mente poli. i. in celestibus donec. i. quousq; perfectum. i. ad vīrāq; aīe & corpore largis. i. tribuatur nobis in futuro: plenius. i. perfectius evacuatio. i. penitus dimissa mortalitate quā gerim⁹ ex parte. i. in hoc mortali corpore quasi in aliā partē hōis versa fuerit in futuro gloriabitur homo pleni⁹ & pfect⁹ data sibi in mortalitate vtriusq; partis. i. aīe & corpore.

**Olive bine pietatis vnice fide deuotos spe robustos ma
xime fonte repletos charitatis gemine poli moztez car
nis impetrare viuere.**

¶ **Con.** Olive bine pietatis. i. due olive pietatis: vnice. i. indiuise: fidei. i. vni⁹ amoris impetrare. i. postulare a deo nos viuere deuotos et robustos. i. firmos spe maxime repletos fonte gemine claritatis. i. dilectionis dei & primi impetrare inquit de eo poli mortē carnis. i. separationē aīe & corpore.

**Sit trinitati sēpiterna glia honoz potestas atq; subda
tio in vnitae cui manet imperium extunc et modo per
eterna secula. Amen.**

¶ **Con.** Sēpiterna glia. i. cōsa glia sit trinitati in trib⁹ psonis: & honor sit ei⁹ atq; sublatio. i. laudatio sit ei trinitati in vnitae: scz in vno deo illa trinitas q̄ est vni⁹ de⁹ manet cui imperis. i. existit pceptio/et tūc. i. ab exordio mūdi & mō in presentig cōsa secula. i. q̄ oīa tēpora. Amē. i. sine defectu.

**O q̄ glorifica luce chozuscas stirpis dauidice regis
proles sublimis residens birgo maria supra ces
ligenas etheris omnes.**

¶ **Hoc** metrū est tetrametrū. Sit autē hic quattuor versus i vno q̄q; consistant quatuor pedes: quorū prim⁹ est spōdē/ scōs iābus/ tertius bacchus/ quartus est spōdē uosue trochēus. ¶ **Matena** hui⁹ hymni est duplex commendatio ipsius marie tōz a progenie q̄ a meritis. Cōmendatio a progenie est: q̄ ipsa est de regia stirpe. i. de stirpe dauid. Cōmendatio autē a meritis est: q̄ ipsa peperit xpm saluatōrem nostrū Cantatur autem hymnus iste in transitu sine obitu beate marie virginis qualiter scz transiit de hoc mūdo ad regnū celorū: an solū amittendo spū: vel tūc aīa p̄p̄a fuit cū corpore de quo dubium est. Sed si melius est vt credimus eam assumptā

esse a pte cū corpore. O regia ples stirpis dauidice / o maria q̄ es ram⁹ ip̄ina dāuid
 q̄pe enī fuit quercus vnde rami procedūt: & tu es ram⁹ stirpis / & p̄oles: q̄ termini
 ponūtur p̄io eodē sed nō idē signi. Est ei p̄oles q̄ aliunde habet initū: stirps idē
 est q̄ dicitur a quo ram⁹ velut a patre filius p̄cedit. ¶ Cō. O p̄. i. q̄stū gloria luce
 .i. gloriosa choruscā. i. splendida parēs / o maria in disco sublimis. i. stans in sublimi
 scy celoz tu residēs. i. sedēs super oēs angelos etheris celi genas. i. genitos i celo: vbi
 fuerūt creati angeli a deo.

**Tu cum virgineo mater honore angeloz; domino pe
 ctoris aulā sacris visceribus casta parasti natus hīc de
 us et corpore christus.**

¶ Con. O maria. i. exstēs mater cū virgines honore. i. permanēs virgo casta parā
 sti aulā pectoris. i. pect⁹ tuū dñō angeloz: & ideo hunc. i. ex illis viscerib⁹ sacris nat⁹
 est x̄p̄s de⁹. i. dignatus est nasci corpore. i. ip̄s ad corp⁹: q̄ humanitatē sumpsit a te
 virgo maria.

**Quem cunctis venerans orbis adorāt / cui nunc rite ge
 nu flectitur omne: a quo nos petimus te subueniente
 abiectis tenebris gaudia lucis.**

¶ Con. Quē venerās cūctis orbis adorāt. i. quem oēs hoīes venerantur: cui. i. ad
 cui⁹ honore: oēs genu flectitur. i. oēs hoīes flectūt genua: a quo scy x̄p̄o nos petimus
 gaudia lucis scy eternite subueniente. i. auxiliante: abiectis tenebris. i. peccatis re
 motis a nobis.

**Hoc largire pater luminis omnis natum per propriū
 flamine sacro: qui tecum nitida viuūt i ethera regnans
 ac moderans secula cuncta. Amen.**

¶ Super⁹ fecit autor preces ad beatā mariā virginē sed hīc facit preces ad deū
 patrē vt ipse dignetur nobis dare que promissa sunt dicens. ¶ Con. O pater lumi
 nis ois. i. origo: fac totū claritatis largire. i. dona nobis hec scy gaudia lucis: et
 largire mā hoc per propriū natū. i. amore filij tui: & scō flamine. i. amore sp̄itus
 ctū. i. filius tuus viuūt tecū i nitida. i. mūda: ethera. i. i celoz regnās. i. gubernās ac
 moderās. i. rēperās: secula cūcta. i. oēs in hoc seculo exstēs.

**Ubi x̄p̄e splendor patris vita virtus cordiū in
 conspectu angelozum voce votis psallimus al
 ternantes concrepando melos damus vocibus.**

¶ Con. O x̄p̄e q̄ es sp̄endor patris: q̄ es vita & virtus cordiū. i. alarū. i. nos psallimus
 .i. cantamus votis & vocib⁹ nos alternātes damus melos. i. dulces cantus. & hoc vi
 co concrepando. i. resonando vocibus.

**Collaudemus venerantes omnes celi milites et precipue
 p̄ue p̄imatē celestis exercitus michaelē in virtute
 conferentē zabulon.**

¶ Con. Non venerātes. i. honorātes collaudem⁹ oēs milites celi: & precipue. i. p̄ue
 p̄ue p̄imatē. i. dūcē celestis exercit⁹ scy michaelē: conferentē. i. destruentē vel q̄
 percutē zabulon. i. dyabolū: in virtute. i. in potestate.

Expositio hymnorum.

**Quo custode procul pelle rex christe piissime omne ne-
phas inimici mundo corde et corpore paradiso redde
tuo nos sola clementia.**

¶ Con. Quo scy michael/custode .i. custodiēte: xpe piissime rex pelle. .i. abne vel
abijce. .i. remoue a nobis/oe nephas inimici .i. oe peccatū diaboli ⁊ redde nos sola de
mītia .i. pietate vel misericordia tuo paradiso: ⁊ hoc mīdo corde ⁊ corpore.

**Gloriam patri melodis personemus vocibus gloriam
christo canamus gloriam paracyto qui deus trinus et
vnus extat ante secula.**

¶ Con. O nos personem⁹ gloriā. .i. laudē patri lōdīm⁹: vocib⁹ melodis .i. dulcedi-
nis vel dulcibus/et canamus .i. cātem⁹ gloriā xpo. .i. filio/⁊ canam⁹ paracyto. id est
spīritu sancto: qd pater ⁊ filius ⁊ spīritus scilicet extat. .i. vnus de⁹ in essentia ⁊ trinus in
personis.

**Christe sanctorū decus angelorū / rector humani
generis ⁊ auctor nobis eternū tribue benignus
scandere celum.**

¶ Auctor facit mentionē ad singulos angelos rectores humani generis. **¶ Con.** O
xpe dec⁹ angelorū scōp. (ad differentiā malorū) ⁊ auctor tu benignus tribue nobis
scādere. .i. ascēdere/celū. .i. regnū eternum.

**Angelum pacis michaelē ad istam celitus mittas ro-
gitamus aulam nobis bt crebro veniente crescāt pro-
pera cuncta.**

¶ Con. Rogitamus mittas celitus. .i. de celo/dirigas ad istā aulam. .i. istā ecclesiam
michaelē angelum pacis qd nos placat deo: quoties magna nōciātur nobis a deo
michael mittitur ad nos: qñ vero maiora tunc gabriel mittitur: vt marie et yache-
rie. qñ ad medelā tñc raphael mittitur: vt iherosolē. Raphael interpretatur medicina
ad hoc ergo mittitur: vt cū prospera cūcta crescāt veniēt angelo michaelē dei cre-
bro .i. frequenter.

**Angelus fortis gabriel bt hostem pellat antiquum / bo-
litet ab alto sepius templū veniens in istud nostri mis-
sertus.**

¶ Con. Gabriel interpretatur fortis angelus. .i. fortitudo dei per quem intelligit qd for-
tis fuit ⁊ potens ad resistendum fortitudini diaboli per virtutē scē crucis: ⁊ gabriel
fortis angel⁹: volitet. .i. volet ab alto celis: vt pellat antiquū hostē. .i. diabolū/gabriel
dico veniēs sepi⁹ in istud templū. .i. ecclesiam miserat⁹ nostri. **¶ Cūctose** corriget
scōs in nostri. Ungelet⁹ altius nos miserat⁹.

**Angelum nobis medicum salutis: mitte de celo rapha-
elem bt omnes sanat egrotos / pariterq; nostros dirigat
actus.**

¶ Construe. O quante mitte nobis angelum raphaelem medicum salutis nostre. Raphael interpretatur medicina dei: et signat christum iesum qui tulit nobis de celis medicinā. id est portauit scz spiritum sanctum: cuius gratia mundati sumus ab omni peccati: et liberati ab hoste antiquo vt sanet et curet nos omnes egrotos. et me te: et dirigat actus nostros. i. nostras operationes pias ad bonam operationem angelorum vel inuocationem.

Hinc dei nostri genitrix maria / totus et nobis chorus angelorum / semper assistat simul et beata / concio tota.

¶ Construe. Hic facit inuocationē marie: et etiam angelorum dicens. **¶ Construe.** Hinc. i. ex hac causa maria genitrix dei nostrorum totus chorus angelorum assistat semper. id est omni tempore nobis omnibus: et tota concio beata. i. exercitus angelorum assistat nobis omnibus: vt isti intercedant pro nobis.

Prestat hoc nobis deitas beata / patris ac nati pariterque sancti / spiritus cuius reboat in omni / gloria mundo.

¶ Construe. Beata scilicet deitas patris ac nati. id est filij pariter spiritus sancti: prestet. i. tribuat nobis scz supradicta: cuius gloria roborat. i. psonet in omni mūdo. Amen.

Iesu saluatori seculi / redemptis ope subueni: et pia dei genitrix / salutem polce miseris.

¶ Construe. O ipe conserua nos famulos: bene debes: qz tu redemisti nos et hoc est o iesu saluatori seculi subueni. id est succurrere redemptis ope. id est tuo auxilio o pia dei genitrix polce. i. implores salutem animarum nobis miseris.

Cetus omnes angelici / patriarcharū cunei: et prophetarum merita / nobis precentur veniam.

¶ Construe. Omnes angelici cunei. id est omnes societates seu exercitus / cunei. id est chori patriarcharum: et merita prophetarum precentur. i. postulant vel impetrent nobis veniam. i. indulgentiam peccatorum.

Baptista christi preuius / et clauiger ethereus: cum ceteris apostolis / nos soluant nexu criminis.

¶ Construe. Baptista Johannes preuius. id est psecutor christi: et clauiger scilicet petrus ethereus. id est celestis cum ceteris apostolis soluant nos a nexu criminis. i. a vinculis peccatorum.

Chorus sacratus martyrum / sacerdotum confessio: et virginalis castitas / nos a peccatis abluant.

¶ Construe. Sacratum chorus. i. sacer ceteris martyrum: et confessio sacerdotum. i. doctorum. et castitas virginalis. id est virginum abluant nos a peccatis.

Electorum suffragia / omnesque ciues celici: annuat votis supplicum / vite polcant premium.

¶ Construe. Suffragia. i. patrocinia electorum: et omnes celici. i. celestes / ciues. i. angeli annuant. i. foveant votis. i. precibus supplicum. i. humilium: et polcant. id est impetrent premium vite scilicet eterne.

Laus honor et gloria / deo patri et filio: sancto simul paraclypto / in sempiterna secula. Amen.

¶ Construe. Laus. id est virtus / honor et gloria sint deo patri et filio simul paraclypto.

Expositio hymnorum.

dytor in sempiterna secula.

Quiste redemptor omnium conserua tuos sanctos
los beate semper virginis placatus sanctis pre
cibus.

Construe. O hic autor facit inuocationem ad omnes ordines angelorum: et deprecatur eos
vt ipsi assint nobis: et a nobis omnia vitia repellant: et nos purificatos corde et cor
pore et opere ad celestia regna perducant. **C**onstrue. O quiste redemptor omni
um scilicet fidelium contra tuos famulos qui tibi famulantur tu dico placatus sanctis
precibus beate marie virginis.

Beata quoque agmina celestium spirituum presentia pre
terita futura malla pellite.

Construe. O beata agmina celestium spirituum scilicet angelorum pellite. id est expellite
mala presentia preterita: futura scilicet vitia a nobis.

Vates eterni iudicis apostolique domini suppliciter ex
possimus saluari vestris precibus

Construe. Vates. id est o vos prophete eterni iudicis id est christe / o apostoli do
mine exposcimus. id est rogamus suppliciter nos saluari vestris precibus scilicet ap
christum.

Martyres dei inclyti / confessoresque lucidi: vestris ora
tionibus nos ferte in celestibus.

Construe. O martyres dei inclyti. id est nobis et electi: et confessores lucidi. id est casti / fer
te nos in celestibus scilicet regnis vestris orationibus.

Chorus sanctarum virginum / monachorumque omnium:
simul cum sanctis omnibus / consortes christi facite.

Construe. Chorus sanctarum virginum: et omnium monachorum: facite nos chris
ti consortes. id est principes celesti regni cum omnibus sanctis.

Gentem conferte perfidem credentium de finibus be
christo landes debitas persoluamus alacriter.

Construe. Auferte. id est remouete gentem perfidum. id est infidelem de fini
bus credentium et ad quid: vt persoluamus alacriter. id est iocunde christo lan
des debitas.

Gloria patri ingenito / eiusque unigenito: vna cum sanc
cto spiritu in sempiterna secula. Amen.

Construe. Gloria. id est laus sit ingenito patri: eiusque unigenito. id est filio iesu christo dno
no vno. id est pariter cu sancto spu in sempiterna secula. Amen.

Annue xpe seculorum domine nobis per huius
tibi cara merita vt que coram te grauiter deli
quimus huius soluantur gloriosis precibus.

Construe. O quiste domine seculorum scilicet temporum annue. id est concede
nobis seruis tuis per merita huius supplie apostoli: merita dico cara tibi christe et
o quiste supplie nostra peccata soluantur. id est remittantur precibus gloriosis huius

Secundum blum Sax. Fo. xxxviii.

scilicet apostoli: que supple peccata nos delinquimus. id est commissimus graviter
id est criminaliter coram te. i. ante te.

**Salua redemptor plasma tuum nobile signatum san-
cto vultus tui lumine nec lacerati sinas fraude demos-
num propter quod mortis exoluisti precium.**

¶ Construe. O redemptor qui redemisti mundum sanguine tuo (Salua nos. i. tuum
nobile plasma. i. tua nobilem creaturam plasma dico signatum sancto lumine vultus
tui supple redemptor: nec sinas. i. permittas supple nos lacerari. i. destrui fraude. i.
dolo demonum. i. diabolus propter quod supple plasma tuum: tu exoluisti. i. repos-
uisti precium mortis: quando passus fuisti in cruce propter nos.

**Dole captiuos esse tuos famulos absolute reos compes-
ditos erige et quos cruore redemisti proprio rex bone te
cum fac gaudere perpetim.**

¶ Construe. (Supple o christe (dole. id est condole nos tuos famulos esse captiuos
id est per penam captiuatos diaboli laqueo (et supple christe) absolute. id est libe-
ra reos. id est culpabiles per peccata: et erige. id est ex extra peccatum rege compedis-
tos. id est laqueatos laqueo diaboli: et supple o bone rex. id est pie fac nos gaudere
re. id est gaudium habere vel letari tecum. id est cum te: nos dico quos redemisti.
id est saluasti proprio sanguine. id est per effusionem tui proprii sanguinis in cruce
tempore tue passionis.

**Sit tibi benedicite domine gloria virtus honor et impe-
rium una cum patre sanctoque paraclyto cum regnas de-
us ante secula. Amen.**

¶ Construe. O tibi in dico benedicite domine: gloria. id est laus sit tibi / virtus sit
tibi / honor sit tibi: et imperium sit tibi una. id est pariter cum patre scilicet in divi-
nis. q. pro et / et sancto paraclyto. id est sancto spiritu: cum quibus scilicet patre et
sancto spiritu supple tu deus regnas. id est gubernas ante secula. id est sine fine.
Amen. id est fiat ut petimus.

**Exultet celum laudibus / resultet terra gaudiis:
apostolorum gloria / sacra canunt solennia.**

**¶ In hoc hymno facit auctor invocationem ad apostolos ut ipso pro nobis exultet et
suis precibus a nobis vitiis repellant: ut cum venient ad iudicium non pro reatu
puniant: sed compotes eternis gaudiis faciant.** **¶ Nota** q. dies iudicii non dicitur
ideo q. pro dies: apparebunt nobis omnia sicut in die. **¶ Construe.** Celum. i. celestis
curia exultet. i. gaudet laudibus / terra. i. terreni. scz homines resultet gaudiis / ca-
nant. i. laudant sacra solennia apostolorum cum gloria.

**Vos seculi iusti iudices et vera mundi lumina: votis pre-
camur cordium / audite preces supplicum.**

¶ Construe. Vos apostoli iusti iudices seculi (pro seculi) et vera lumina mundi: q. totus
mundus illuminatur coram vobis: anone: precamur vos vos. i. p. t. cordis.
id est cordis audite preces supplicum. i. humilium.

**Qui celum verbo clauditis / serasque eius solutis: nos a
peccatis omnibus / soluite iussu quesumus.**

¶ Construe. Qui clauditis. i. peccatoribus celum verbo: et solutis seras. i. reclusas
eius. id est celi (supple coelitus) vos quesumus. i. precamur vos soluite. i. absoluite
hym. Sax.

Expositio hymnorum.

nos a peccatis omnibus / iussu .i. precepto christi.

**Quorum precepto subditur / salus et languor omnium:
sanate egros moribus / nos reddentes virtutibus.**

¶ Construe. Quorum .i. apostolorum precepto salus .i. est sanitas: et languor .i. est infirmitas omnium scilicet hominum subditur / sanate egros .i. est peccatores moribus .i. est pravis cogitationibus reddentes nos virtutibus.

**Ut cum iudex aduenerit / christus in fine seculi: nos semper
piternis gaudiis / faciat esse compotes.**

¶ Construe. (Et rogamus vos) Et cum christus iudex aduenerit in fine seculi: faciat nos esse compotes sempiternis gaudiis.

**M Actus dei qui unicum patris sequendo filium:
victis triumphans hostibus / victor fruens celestibus.**

¶ Materia huius hymni est: ut relictis delectationibus et vanitatibus huius seculi bona opera exercendo deum consequamur. **¶ Construe.** O marty dei qui victor triumphans hostibus vicis .i. est superatio sequendo unicum filium patris christum: et es modo fruens celestibus scilicet bonis.

**Tui precatus munere / reatum nostrum dilue / arcens
mali contagium / vice remouens tedium.**

¶ Construe. Et qui talibus donis fruens: dilue .i. extingue reatu .i. peccati nostri / munere .i. beneficio tui precatus: tu arcens contagium mali .i. diaboli remouens tedium vite .i. fatigam / sitim / nuditatem / frigus scilicet a nobis dando temporalis dissimiliter.

**Soluta sunt iam vincula / tui sacrati corporis: nos solue
vinculis seculi / amore dei filii.**

¶ Construe. Et sicut vincula tui sacrati corporis iam soluta ex nexibus huius seculi: et es cum ipso solue nos a vinculis .i. a peccati tui precibus: et hoc amore dei.

Presta pater piissime. &c.

**D Eus tuorum militum / fors et corona promissa: laudes
canentes martyris / absolue nexu criminis.**

¶ Construe. O deus fors et corona morum militum scilicet hereditas: et tu premittis: quia tu secundum meritum tribuis absolue nexu criminis .i. a quoque peccatorum nos dico canentes laudes tuas.

**Hinc nempe mundi gaudia / et blandimenta noxia: cas
dica rite deputans / peruenit ad celestia.**

¶ Construe. Hic marty deputans .i. pensans rite .i. recte: gaudia mundi et blandimenta esse noxia et casdica .i. peruenit nempe .i. certe ad celestia regna.

**Denas cucurrit fortiter / et sustulit viriliter: pro te effu
dens sanguinem: eterna dona possidet.**

¶ Construe. Denas cucurrit fortiter .i. forti animo dilectiones huius mundi transiit sustulit pro viriliter effundens sanguinem suum: et ideo possidet dona eterna.

Ob hoc precatu supplices / te possumus piissime: in hoc

triumpho martyris dimitte noxam seruulis.

¶ Construe. Ob hoc. i. ppter hocio pssime pater nos supplices poscimus. i. precamur te precatu in hoc triumpho. i. victoria martyris: dimitte noxam seruulis.

Laus. Et. patet.

Sanctorum meritis inclyta gaudia / pangamus
socij gesta qz fortia: nam gliscit animus prome-
re cantibus victorum genus optimum.

¶ In hoc homno laudat auctor deum in commemoratione sanctorum martyrum quia mundi cū pompis suis dimiserunt. Unde in terris laudantur: et in celis hono- rantur. Intēdit itaqz rogare deū vt nos famulos lingat pfortio sanctorz martyris.

¶ Construe. O socij pangamus. i. cantemus inclyta gaudia. i. pcedara merita san- ctorum et fortia gesta eorum: nam animus meus gliscit. i. cupit vel gaudet prome- re. i. laudare cum canticis optimum genus victoris. i. martyrum.

**Hi sunt quos retinens mudus inhorruit ipsuz: nam ste-
rili flore per aridum spreuerunt penitus teqz secuti sūt
rex chrisite bone celitus.**

¶ Construe. Hi sunt martyres quos mundus retinens inhorruit. id est odio habu- it: nam chrisi martyres spreuerunt penitus ipsum scilicet mundum: per aridum. id est valde licitum sterili flore: id est fructuoso: qz secuti sunt celitus: id est diuinitas o chrisite bone.

**Hi pro te furias atqz ferotia calcarunt hominum seua
qz verbera cessit his lacerans fortiter vngula nec car-
psit penetralia.**

¶ Construe. Hi martyres calcarunt. i. sustinuerunt pro te furias. id est insanas ir- fideliū: atqz verbera ferotia. id est crudelia: et seua. id est iniuste illata: et vngula. id est quoddam genus tormenti / cessit. id est locus dedit istis martyribus laceratio. id est puniens per quēis tormenta: nec pro non carpsit penetralia martyrum vel apostolorum. id est non fuerunt tracta vel diuisa eorum precordia. id est intima cor- dis: et hoc virtute dei.

**Ceduntur gladijs more bidentium non murmur resos-
nat nec querimonia sed corde tacito mens bene conscia
conseruat patientiam.**

¶ Construe. Ipsi ceduntur. id est iugulantur gladijs crudelibus: more bidentium. id est consuetudine ouium: murmur eorū non resonat: nec querimonia. i. lamenta- tio auditis: sed mens bene conscia. i. boni meriti conseruat patientiaz tacito corde: quia fortes patientes et firmi erunt pro fide chrisi in bello.

**Que vox que poterit lingua teterere que tu martyri-
bus munera preparas rubri nam fluido sanguine laus
reis ditatur bene fulgidis.**

¶ Et quia hec omnia pro chrisi nomine patiebantur igitur. ¶ Construe. Que vox que lingua poterit teterere. id est dicere vel explicare / munera. id est dona: que tu martyribus preparas: nam rubri scilicet ipsi. i. rubri / fluido. id est fluente sanguine
bpm. Sax. 5. 11.

Expositio hymnorum:

ne ditantur. i. coronantur laureis. i. coronis bene fulgidis.

**Te summa deitas supplices poscimus ut culpas abluas
as noxia subtrahas des pacem famulis nos quoque gloriam
per cuncta tibi secula. Amen.**

Construe. O summa deitas nos supplices. i. humiles poscimus. i. rogamus: te ut abluas. id est deleas culpas nostras. id est peccata nostra: et subtrahas noxia a nobis et des pacem famulis tuis: quoque pro et nos omnes demus gloriam tibi. i. ad honorem tuum per cuncta secula. Amen.

Hymnus plurimorum martyrum.

**Ex gloriose martyrum corona confitetur: qui
respuentes terrena perducis ad celestia.**

Materialis huius hymni est invocare regem martyrum ut dirigat ad nos aures sue clementie si quid deliquimus: ut propter merita sanctorum in quorum commune memoriam presens hymnus cantatur nobis ignoscere dignetur.

Construe. O gloriose rex martyrum: corona confitentium. i. confessorum hominum qui perducis respuentes terrena ad celestia gaudia.

**Aurore benignam protinus appone nostris vocibus:
trophea sacra pangimus ignosce quod deliquimus.**

Construe. Tu appone aure benignam protinus. i. statim nostris vocibus et ignosce quod deliquimus qui pangimus sacra trophea. i. victoria martyrum.

**Tu vincis in martyribus parcendo confessoribus: tu
vince nostra crimina donando indulgentiam.**

Construe. Tu vincis seculum tyrannorum in martyribus parcendo confessoribus: quia non vis ut per martyrium finiam vitam suam: tu vince. id est destrue nostra crimina donando nobis indulgentiam quia tu non vis mortem peccatorum.

**Iste confessor domini sacratus festa plebs cuius
celebrat per orbem hodie letas meruit secreta
scandere celi.**

Materialis huius hymni est quod totis viribus deus super omnia laudare debemus. In- tendit etiam autor in hoc hymno tractare de ascensione eius confessoris in cuius memoria presens hymnus totis laudibus celebratur.

Construe. Iste confessor deus sacratus a domino letus. i. exultans meruit hodie. i. hoc die scandere secreta celi. i. ad celos festa cuius sancti plebs deuota celebrat per totum orbem. **Sunt qui canunt sacra: sed melius secreta.**

**Qui pius prudens humilis pudicus sobrius castus fuit
et quietus vita dum presens vegetauit eius corporis
actus.**

Construe. Qui. i. confessor fuit casto corpore pius. i. sanctus prudens. i. sapiens et modicus. i. pudicus in verbis: sobrius in moribus: quietus. i. tranquillus dum per quietam vitam suam in hoc mundo vegetauit. i. nutritur animus. i. membris corporis eius.

**Ad sacrum cuius tumulum frequenter membra languentum
modo sanitati quolibet morbo fuerint quas**

nata restituntur.

¶ Construe. Ad cuius. i. confessoris sacri nominis. i. sepulchri media languentis id est egrotant restituntur modo. i. in presentia sanitati frequenter quolibet morbo. i. quacūq; infirmitate membris fuerint grauata.

Unde nunc noster chorus in honore ipsius hymnum canit hunc libenter: ut pius eius meritis iuuenur omne per eum.

¶ Construe. Unde nunc noster chorus fratrum nostrorum canit hunc hymnum in honore illius confessoris libenter. i. voluntarie ut iuuenur p̄s meritis et patrocinio et orationibus eius per omne eum. id est per cuncta secula. Amen.

Sitq; laus illi decus atq; virtus qui supra celi residens cacumen totius mundi machinam gubernat trinus et vnus.

¶ Construe. Laus. id est gloria: decus. i. honor atq; virtus sit illi deo qui residens est super cacumē. i. supra septus celi trinus in personis: et vnus in deitate sustitit qui gubernat machinam. id est fabricam totius mundi. **¶ Immo** quis machinam p̄mas producit quidam fabricam legunt.

Iesu redemptor omnium perpes corona presulum hac in die clementius: nostris faueto vocibus.

¶ Construe. O Iesu redemptor. id est liberator omnium scilicet hominum: tu es perpes corona. i. perpetua gloria presulum. i. confessorum: tu faueto. id est fauorē prebeto nostris vocibus. id est cantibus clementius. id est. clementer in hac die. id est i. festiuitate huius confessoris.

Tui sacri qua nominis confessor almus claruit: cuius celebrat annua deuota plebs solennia.

¶ Construe. Qua. i. in qua die almus confessor tui sacri nōs claruit. i. in claritatem dei se cōdit annua solennia. i. festa cuius. i. confessoris. deuota plebs. i. populus deuotissimus cum magna deuotione celebrat. i. celebrando colit.

Qui rite mundi gaudia huius caduca respuens: cum angelis celestibus letis potitur premijs.

¶ Construe. Qui scz confessor respuens refutans rite. id est debite: caduca. id est transitoria gaudia huius mundi potitur. id est vtitur vel fruitur letis premijs cum magna leticia cum celestibus angelis.

Quibus benigne annue nobis sequi vestigia huius precatu seruulis dimitte noxam criminis.

¶ Construe. O ipse annue. i. accede benigne. i. clementer nobis scilicet hunc hymnum canentibus: sequi. i. q̄ sequamur vestigia. i. exempla bonorū operū huius confessoris: dimitte. id est indulge nobis seruulis. i. tibi seruilibus noxam. i. culpam criminis. i. peccati peccati. i. rogata huius scz confessoris.

Uirgines proles opifexq; matris virgo quem gessit peperitq; virgo virginis festum cauit mus tropheum accipe votum.

Expositio hymnorum:

Materia huius hymni est canere deo laudes et sequi vestigia eius: et commemoratio sanctarum virginum. **Construe.** O proles. i. fili marie: q. pio et opifex. id est creator: quem scz te virgo maria gessit. i. portavit virgo scz maria peperit. i. parturit te: nos canimus festum virginis trophæum. id est victoriam. ideo accipe. id est suscipe votum. i. preces nostras.

Hec tua virgo duplici beata sorte dum gessit fragile domare corpus sexū domuit cruentū corpore cetum.

Construe. Hec tua virgo est beata duplici sorte scilicet castitate et martyrio dum gessit. i. laboravit domare. i. castigare fragilem sexum. i. naturam corporis: et illa domuit. i. devicit cruentum. i. crudelem cetum. i. diabolum corpore (vt agatha). **Cetum.** si in plurali cete piscis sane magnus: de quo Virgil. immanis cete. Alij freny legunt. Alij cetum. i. conuentum malignorum.

Unde nec mortē nec amica mortis seu penarū genera pauescēs sanguine fuso meruit secreta scandere celi.

Construe. Unde nec fuit pauescens. i. timens. mortem: nec seu genera penarū nec fuit amica mortis. i. diaboli vel peccati. ideo sanguine fuso. i. consummato martyrio: ipsa meruit scandere secreta celi. i. ad celos.

Huius obtentu deus alme nostris parce iam culpis vitia remittēs quo tibi puro resonemus alium pectoris hymnum.

Construe. O alme deus parce iam culpis. id est peccatis obtentu. i. prece huius scilicet virginis: et tu remittēs vitia quo pio vt: nos puri resonem? tibi alium hymnum. id est canticum sanctum cantemus laudem tuam.

Quidam legunt vitium: legendo enim vitia esset periculum. id est per ex duabus vitibus: quem tamen in hymnis alijs legi.

Gloria tibi domine qui natus. ꝛc.

Iesu corona virginum quem mater illa concepit que sola virgo parturit hec vote clemens accipe.

Construe. Iesu corona virginum: quem scilicet te illa mater concepit scilicet maria que sola mater inter alias virgo parturit: tu clemens accipe. id est suscipe precem nostram. i. has preces.

Qui pascis inter lilia septus choreis virginum sponsas decoras gloria sponsosq. reddens premia.

Construe. Tu qui pascis. id est delectaris inter lilia. id est bona opera: septus. i. circumdatus choreis. id est ordinibus virginum es decorans sponsas gloriam et reddens sponsis premia.

Quocūq. pergis virgines sequuntur atq. laudib. post te canentes cursitant hymnosq. dulces personant.

Construe. Quocūq. pergis. i. ad quemcūq. locū pergis: ille virgines sequuntur te atq. canentes cursitant. i. currunt post te laudibus et personant dulces hymnos.

Te deprecamur largius nostris adauge sensibus nescire proz. us omnia corruptionis vulnera.

¶ Con. Ergo nos precamur te adauge largi. i. ampli. nostris sensib. i. dapibus. i. oino nobis oib. nescire vulnera corruptionis.

¶ Hæc patet piissime. &c.

O Fortia laus et honor tibi sit rex christe redemptor
Cui puerile decus prompsit osanna pium.

¶ Hic hymnus ad processionē cantur ipso die palmarū in quo tractatur laus iesu xpi longi. repetitur. Primo a pueris hac die O sanna canētib. Deinde a meritis personalib. iesu. Tercio a diuersis creaturis descendēdo tandē ad hebreos. sine in deos q̄ hoc die specialem dño honore exhibuerūt: et nos sūt facere conamur vt placeam. dño sicut et indei in illo placuerūt eidē. ¶ Con. O rex xpe iesu redemptor nos sūt gloria laus et honor sit tibi (resumendo vbi sit ad quilibet nrm) Cui scz xpo puerile dedit. i. puerili reuerentia tibi occurrenti iherosm tuo in hierusalem prompsit. i. decantauit sicut pmulgant. et dicit pui osanna. i. pleni pietatis vel obsecro saluifica: vel sanctifica scz mundū q̄s pueri a dño optarunt nobis fieri.

Israel es tu rex dauidis et inclita proles

Domine qui in dñi rex benedicte benis.

¶ Laudatur hic xps a meritis propria. ¶ Con. O benedicte rex iesu xpe: tu es rex israel. i. populi israelitici et indyapioles. i. clara et nobilis dauidis. i. regis vt patebit Liber generationis (dauidis media producta: ita etiā habet mēsuram versus) et hoc bene. Licet propria nola etiā medīs syllabis ponātur ad placitū q̄ venis scz hodierna die in ciuitatem hierusalem passus. p nobis miseris peccatorib. in noie dñi. i. in virtute dei patris. &c. ¶ Cui sic pōt exponi. Rex israel. i. rex populi celest. vt dēntis deū dauidis scz dei patri venis. i. descendis scz de sinu dei patris in hūc mundū missus ab eodem patre ad redimendū nos.

Cetus in excelsis te laudat celicus omnis

Et mortalis homo cuncta creata simul.

¶ Hic refert aucto quō dñs noster iesus xps laudatur ab oibus creaturis vt p hoc nos inducat ad laudandū eundem dñm. ¶ Construe. Ois celic. cet. i. celestis turba laudat te scz xps in excelsis. i. in celis. Et mortalis homo. i. corruptibilis siue potens motus cuncta creata. i. omnes relique creature simul. i. pariter laudāt te. Et etiā hoc die cui rei memoria p nūc in ecclesia celebrat.

Plebs hebreæ tibi cum palmis obuia venit

Cum voto et hymnis assumus ecce tibi.

¶ Con. Plebs hebreæ. i. iudæ. popul. venit obuia. i. occurrens tibi. i. venienti i ciuitatem hierusalem cū palmis et ramis arborū ad honore tuū stras i vis ecce nos sūt assum. i. pñtes sum. cū pñe. i. oratione: voto. i. desiderio et hymnis. i. canticis: quos si dicat nos sūt hodie te xpm redemptorē nrm xpi i nobis est laudare volum. ¶ Cui versus herametri et pentametri sunt nō dicitur obuia sed obuia et venit est pñterea non pñtis temporis vt metrum docet.

Hic tibi passuro soluebant munera laudis

Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.

¶ Construe. Hi. i. hebrei siue iudei soluebant. i. reddabant et exhibebant tibi passuro qui pati adhuc debebas munera. id est debita lauda. i. reuerentie et honore.

Expositio hymnorum:

pari forma ecce nos pangimus. i. decetam⁹ tibi regnasti modo iam in celis melos
i. dulce canticum laudis.

**Hi placuere tibi placeat deuotio nostra
Rex pie rex clemens cui bona cuncta placet.**

¶ Con. O pie rex. i. benigne/et o clemens rex. i. mitis: cui cuncta bona placet. i. quæ
officia laudis bona mente exhibita accepta sunt: nostra deuotio. i. supplex oratio/
placeat. i. grata sit tibi eo modo: quo hi. i. hebrei placuere tibi per suis obsequiis re-
uerentie. Sūt ad huc plures versus: sed illi nō cantantur in ecclesia: ideo hic pretera-
mittuntur.

Iuuentor tutuli dux bone luminis qui certis hi-
cibus tempora diuidis merso sole chaos ingruit
horridum lumen redde tuis christe fidelibus.

¶ Materia huius hymni est ignis. Deus tu⁹ ignis psumēs est. Et oēs trāsferētes
sui se aliquā similitudinē transeunt se: ignis aut proprietās deo cōpetere pōt: quare
de⁹ cōuenienter assimilatur igni. i. c. Et ideo in vigilia pasche ecclesia ignē excitat
de silice vel petra: si gnē xp̄m esse lumē in petra repositū sequēti die excitari: rogā
nos conservari in agnitione veri luminis: q̄ xp̄s est.

¶ Con. O bone dux xp̄i. i. iuuentor tutuli luminis. i. fulgētis lucis per creationē solis
et lune: i. potius firmamētū: qui diuidis. i. distinguis siue ordinas tpa. i. dies/annos/
menses. i. c. certis vocib⁹. i. debita et cōuenienti alteratione vel ordinatione/horri-
dum chaos. i. horribilis confusio ingruit. i. incidit merso sole scz te xp̄o occiso: i. me-
namento reposito: qui es ver⁹ sol: ergo o xp̄e redde scz per resurrectionē tuā/tuis fi-
delibus. i. xp̄ianis: lumē scz gratie vel agnitionē vere fidel.

**Quāuis in numero sidere regiam lunatq; polui lam-
pade pinxeris icussu silicis lumina nos tamē mōstras
saxigeno semine querere.**

¶ Con. O xp̄e quāto pinxeris. i. ornaueris/regiam. i. regalē domū tuā: i. misero sice-
re. i. infinito stellis quo ad nos salū: q̄ pio et pinxeris. i. ornaueris: polū. i. celū luna-
ri lampade. i. cū lumine ipsius lune/lampas p̄tines pio p̄tito: i. mōstras. i. ostēdis
vel doces nos xp̄ianos: icussu. i. incussione silicis: querere. id est querēdo inuenire/lu-
mina. i. ignes illuminosos: saxigeno semine. id ē ex natura lapidis vel saxi et hoc li-
teraliter. Sed mystice exponitur dupliciter. Primo sic. Doces nos querere lumen
i. gratiam ex concussu silicis saxigeno semine. i. xp̄o: qui petra vel saxū ē. Alio mo-
do. Doces nos querere lumē. i. p̄titionē peccatorū ex concussu silicis: saxigeno seme-
ne. i. ex indurato corde in peccatis.

**Nesciret homo spem sibi luminis in christi solido cor-
pore conditā qui dici stabilem se voluit petram nostris
igniculis vnde genus venit.**

¶ Con. (Et q̄ virtus seruat mēbra per influentiā capitis) ideo. Ne hō nesciret. i. co-
gnosceret (q̄ due negationes faciūt vñ affirmationē) spē luminis et vere beatitudi-
nis esse inditā: conditā sibi. i. ad suā utilitatē in solido. i. in firmo corpore xp̄i: q̄
voluit. i. precepit se dici. i. vocari stabilem petrā. i. firmā fidamētū vnde. i. de qua pe-
ra vel xp̄o: gen⁹. i. origo luminis: venit. i. aduenit: p̄tibus igniculis nostre fidei que
petra scz xp̄o exculis est.

**Pingis quos olei roze madentibus lychnis et facibus
pascimus aridis quin et fila sauis cyrpea florib⁹ presso
melle prius collita pingimus.**

¶ Con. Quos scz igniculos pascim⁹. i. conseruam⁹ et nutriti⁹ lychnis madentibus. i. filis humefactio: roze. i. pinguedine pinguis oleu: ac pro et pascim⁹ igniculos: aridis facibus. i. sicco lignis. i. appositio: quin. i. insuper: pingimus. i. copiam⁹: fila cyrpea. i. de cyrpo: vel huiusmodi iunco facta: collita. i. inuncta floribus. i. florib⁹ reb⁹: et sauis. i. cu cera qua apes de florib⁹ sumpterat: melle. i. examine apum: presso. i. extra: et opima. i. antea.

**¶ Vinar flamma biget ceu cauat estula succuz lintheolo
suggerit ebrio seu pinus piceam fert alimoniã seu ces
ream teretem stuppa calens bibit.**

¶ Con. Non tm mittitur ignis per cerã florib⁹ et fauo expressam: et etia vinar flam
ma. i. ardẽs tẽda in igne viger. i. prestat et in vigore manet. i. sicut fit qñ vas sug
gerit. i. ministrat lintheolo. i. paruo lineo pãno: ebrio. i. humefacto: vel oleo perfuso
succu. i. liquorem: vel alimẽtis: seu. i. siue vinar flamma: viger sicut pin⁹: talis arbor p
fert. i. administrat piceam: illi humorem viscosum: alimoniã. i. in nutrimentis. i. ipsi
igni: seu. i. gel vinar flamma viger: et stuppa scz extensa q fit ex lignis canopi: vel lini
calens. i. ardens: vel incensa bibit. i. attrahit vel assumit cerã teretẽ. i. cerã cãda
lam rotundã.

¶ Nota teres/etis. ois gñis est rotũdũ sicut hasta vel cãdela. Sz rotũd⁹/da/dũ. bẽ
sphericũ velut pomũ. Uñ. hasta dic teretẽ: pomũ dic esse rotundũ. Nõ leges pice
sed piceã: est eni carmen asclepiadeũ ab asclepiade inuentore dictũ pñs spõ deo et
bactilo et cesura. i. syllaba habũdãte et duob⁹ dactilis pñrues q seu pur⁹ fert alimo
niã piceã resimãq. Et in sequenti vbi ponitur luce metru exigit lucem.

**¶ Res digna deus quã tibi rosude noctis principio grex
tuus affert luce quã tribuis nil pñciosius luce qua res
liqua pñmia cernimus.**

¶ Cõ. O de⁹. i. tu exis res digna luce. i. lumine: q sicut in spñtualib⁹ simplicissimũ
est de⁹: sicut corporalis vel materialis subtilissimũ est ignis et lux: quã scz lu
cem: tu⁹ grex. i. tuus fidelis elect⁹ populus offerat tibi tanq⁹ p sacrificio: pñcio. i.
initio noctis: rosude. i. grato: et odorifere noctis: quã scz lucẽ tu de⁹ tribuis. i. donas
nobis: et n. i. nihil est pñcios⁹. i. dign⁹ luce scz vera: tũ q est pñma rerũ creaturarũ: et
q mediã te luce vidim⁹ reliq⁹ bona creata: q lux est ratio videndi: ergo dicat q lu
ce cernim⁹. i. vidim⁹ reliqua. i. cetera alia entia.

**¶ Tu lux vera oculis lux quoq⁹ sensibus incus tu specu
lum tu foris lumẽ tu famulans offero suscipe tinctum
pacifici chñsmatis binguine.**

¶ Quemadmodũ aut lux vel ignis est quoddam mediu videndi corporalis: sic de
us mediu videndi spñtalis: et hoc est qd dicit. **¶ Cõ.** O de⁹ in eo vera lux oculis. i. spñ
ritualibus scz in patria ratione deitatis: quoq⁹ p et tu es lux sensib⁹. i. oculis car
nallibus p tui sacratissimi corporis resurrectionis rone humanitatis: quous oculo
fruentur i patria oẽs scilicet: et o deus tu es speculũ: intus. i. interiorũ et spñali oculo
i. per gloriã infusionẽ q refulcent et resplendent i nobis: et deus es speculum: foris. i.
ob extra. i. oculis corporalib⁹ grata visio: et hoc per miraculũ ostensionem: et tu
deus suscipe. i. accipe lumen ex luce exaltissimũ: quod. i. lumen ego famulans. id est

Expositio hymnorum.

seruiens: offero tibi. s. tanq̃ pro sacrificio: o deus suscipe lumen tinctu. i. humefactu vel aspersum yngume. i. yngueta pacifici crismatis. i. spiritus sancti vel ei liquoris ab effectu dicti: eo q̃ pacem faciat inter deum et nos.

Splendēt ergo tuis muneribus pater flaminis mobilibus scz atria absentemq; diem lux ait emula nox quā cū lacero vita fugit peplo.

¶ Con. Et si suscepto sacrificio o pater in diuinis atria. s. tua. i. tēpla in q̃bus modo constituisti tuis munerib⁹. i. donis datis. s. docēdo ignez excutere ex silice et fouere atria dico splendēt. i. lucent mobilibus flammis epitheton ppetuū) flāma enī semp mouetur: q̃ pro et lux. i. splēdor. s. solis: agit. i. causat absente diē. s. p radiorū extēsiō nem: quā lucē emula nox. i. cōtraria diē exis victa. i. supata. s. luce fugit. i. cedit cum lacero peplo. i. obscuro velamine. s. tenebrarū: vlt̃ mystice diē p nouo testamēto et no cū p veteri capere q̃ pōt. ¶ Dicitur muneribus p̃: sic enī versus stat.

Per christum genitum summe pater tuum / in quo inuisibilis stat tibi gloria: qui noster dominus: qui tuus vnicus spiras de patris corde paraclytum.

¶ Con. (Et vt grata sint et gratificata laudat dignitatē dicē) o summe p̃ suscipe tinctū lumen et accēsum p̃ xpm genitū tuū. i. ppter filiū tuū in q̃ filio inuisibilis gloria. i. nō apparēt: sed occulta stat. i. manet tibi patri: q̃ scz est noster dñs p emptionez et nature humane assumptionē: q̃ scz xps est tuus vnic⁹ fil⁹. i. in tēpore nat⁹ et ab eter no genit⁹: et o summe p̃ spiras. i. emitis de patris corde tuo. i. cū filio paradytū. i. consolatorē vel spiritum sanctū.

Per quem splendor / honor / laus / sapientia / maiestas / bonitas et pietas tua regnum continuat triplici numine terens perpetuis secula seculis:

¶ Con. Per quē. i. xpm filiū dei: splendor. s. eternus et honor et laus. s. eterna continu at. i. dilatat et prologat regnū. s. tuū (q̃ est summi boni visio) et per quē scz xpm sapi entia. i. puidētia tua: et maiestas. i. imperiū tuū vlt̃ potestas tua et bonitas. s. tua. et continuat. i. perseueratē tenet regnū. i. celorū per quē xpm tu summe pater eo te rens. i. disponēs et p fatū ordinās: secula. i. tēpota vel regna transitoria: ppetuis se culis. i. eternis tēpōrib⁹ et etnaliter triplici numine. i. cū triplici p̃ona vt maiestas te diuinitatis. s. ata enī regunt mundū: et oia stant sub certe lege.

**S Alue festa dies toto venerabilis euo
Qua deum infernum bicit et astra tenet.**

¶ Illud est dictamē suauissimū in quo autor dirigit sermonē suū ad diē pasche salu tatis et recōmēdāns illā de his q̃ in ea acta sunt: deducēs qualiter oia terre nascē tia circa hoc tēp⁹ scz p̃gra tulerūt dño resurgēt in eodē diē quō nemus / gramma tē. fauēt: vt patebit. ¶ Con. sic. O festa dies. i. celebris dies pasche salue. i. sio salua ta venerabilis. i. celebris toto enō. i. semp et in ppetuū. Et subdit autor rationē di cēns. Qua. i. die de⁹. s. dñs noster iesus xps: vicit. i. superauit infernū. i. tartarū: scz redimēdo patres ex eo. et tenet astra. i. habuit in celis: quia ipse regnat in celo et domi nat astra.

Ecce renascentis testatur gratia mundi

Omnia cum dño dona redisse suo.

¶ Construe. Ecce gratia renascentis. i. dispositio bona productiva renascentiū

omnis mundi inferioribus (quoniam illa terre nascētia post frigora quib⁹ perierūt de novo incipiunt crescere et reuiuiscere) testatur. i. testimoniū dat: et ostēdit oīa dona. i. munera sua scy grāmīna / folia / flores et fructus redisse. i. restituta esse cū suo dñō (mo quā ppylato crucifixus mortuus ē. in hac die rediisse. i. resurrexisse vere peribet).

Et ita vult auctor dicere qd sicut dñs mortu⁹ hodie resurrexit: ita sicut terre nascētia mortua per hyemē iā videntur renasci et relurgere et resurrectioni dñice congruunt: sicut patebit infra tertius.

Namq; triumphāti post tristitia tartara chris̃to

Vndiq; fronde nemus grāmīna flore fauent.

Con. Namq; pro q; grāmīna. i. herbe siue terre nascētia: fauet. Larridet congaudet vndiq; i. vbiq; siue in omni tpe flore suo quē producit vel flore. i. flouet: ponendo singulare p plurali et nem⁹. i. silua fauet: ita qd hic sit hypozeugma: qd hoc verbum fauet in fine positi cōfirmatur posteriori nō. i. grāmīna / fronde. i. frondib⁹ et folijs xpo iesu triumphāti: post tristitia tartara mēta et desolata: qd iā per dñm nrm iesum xpm effrata sunt et superata.

Et itē nemus loci dicit arborib⁹ multis consiti et exponi pōt nemus. i. arbores intelligendo (contentū pio p tñtē per metonymiam)

Legibus inferni oppressis super astra meantem.

Laudant rite deū lux polus arua fretum.

Et iste versus seruit magis pro die ascensionis dñi. Et est sententia talis. Con. Lux. i. claritas luminariū lucētū super terrā: vel. i. pulchritudo aeris iā erit: posuius. i. celū vel curia celestis arua capi et prata / fretū / mare et aqua laudant. i. honorant suo felici et leto statu gratulātiarite. i. legaliter et debite iesum xpm meantem. i. ambulāntē super astra. i. lobes et loca astrozū: hoc est laudat xpm qd iam ascendit ad celos: et hoc dico legibus. i. iurib⁹ inferni: oppressis. i. conculcatis et suppedant.

Qui crucifixus erat de⁹ ecce per oīa regnat

Dantq; creatori cuncta creata precem.

Con. Ecce de⁹ et homo. s. xps qd erat crucifixus p nobis. i. cruci affixus p nobis regnat. i. dñatur iā per oīa. i. super oīa: qd pio et cūcta creata. i. omnes creature dāt ei deū crucifixo creatori suo precē. i. laudem.

Explicit.

Sequuntur hymni complures in precedēti libro deficientes. Et primo de venerabilissimo sacramento eucharistie. i. bone gratie. s. corporis chris̃ti.

S Actis solēntis iuncta sint gaudia et ex precordiis
is sonāt preconia recedāt vetera noua sint omnia
corda voces et opera.

Et iste hymnus cātatur in professo corporis xpi. In quo auctor nos hortatur ad exaltationem spiritalem et ad debitam reuerentiam et cernitū venerationem tanti et tam venerabilissimi sacramēti eucharistie: vt patebit huius sacramēti figura processisse quando manna pluuit deus patribus in deserto qui quotidiano celi pascebantur alimento. Unde dictum est. Panem angeloz māducauit homo. Sed illum panem māducauit mortui sunt. Ite autē panis quem xps legifer noster dedit et dāt

Expositio hymnorum.

nobis fidelib⁹ vnus est (q̄ de celo descendit) vite eterne substantia ministrat. 22. Un
carca^r hui⁹ charitas (in mēstris cordib⁹ infringetur fidelū. In vltima cena) de
q̄ misterio hymnograph⁹ fatur) qñ pascha cū discipulis suis celebrato xpo trāsitur⁹
de hoc mūdo ad patrē illud sacramētū instituit tāq̄ passionis sue memoriale pen
ne figurarū veterū impletū miraculorū ab ipso factorū maximū: et de sua absentia
contristat solatiū singulare. ¶ Onenit itaq̄ deuotioni xpīcolarū recollere solēni in
stitutionē tā salutarē tanq̄ miraculo sacramēti vt ineffabilē modū p̄sentie in sa
cramēto visibili veneremur: claudēs dei potētia q̄ in eodē sacramēto tot mirabi
lia operatur: necnon de tā salubris tāq̄ suauis sacramēti institutione deo referan
tur debite grātū actiones. Qd̄ aut sacramētū sit sacre rei signū: vt dicitur. Ihu. In iheruz.
qz sumitur corporaliter & sacramentaliter. 23. Id̄ omittitur declaratio: sed discretio
fit dydaſculorū hyminidicorū p̄structionē faciendorū. committitur & ad rudes scolipe
tas ad scolā lfalē (salua allegoria mystica) expositionē iposterū (put facultas sup
petit) p̄cessur. ¶ Con. Gaudia subaudi nra. l. exultationes spirituales sint luncra
.l. annere sacris solēnijs. l. sacrosctis solēnitatibus festo corporis xpi: & p̄conia. l. lau
des hymnicanoz sonūt. l. sonū dēt. l. venerabili sacramēto: ex p̄cordijs. l. ex intimis
hīs precordialib⁹: vetera. l. holocausta veteri testamēt: vel saltē fermēta ant pec
cata recedāt scz a nobis: oia sint noua scz a xpo instituta. Vel sic: corda. l. cogitatio
nes cordis: voces. l. oris sonit⁹: & opa. l. plenus op̄is: sit noua. l. de nouo mūdata et
emendata ad honorē venerabilis sacramēti. 24.

Noctis recolitur cena nouissima / qua christus creditur
agnum & azyma dedisse fratrib⁹ / iuxta legitima priscis
indulta patribus.

¶ Sic legifer nŕi facit cenā i vltima nocte añ suā passiōē. ¶ Con. Nouissima .i. vlti
ma cena noctis: recolitur .i. recordatur: qua .i. q̄ cena x̄po creditur dedisse. .i. p̄mēdā
se: agnū sc̄z paschalē: & azyma .i. sincera q̄nī panē sine fermento: frib⁹. .i. discipulis (q̄d
x̄po fratreo sum⁹) iuxta indulta legitima. .i. legalē p̄suetudinē iudeorum. .i. a pulcis
.i. veterib⁹ patrib⁹ (vt d̄: in libro Deus.

Post agnum typicum expletis epulis corpus domini
cum datum discipulis / sic totum omnibus quod totus
singulis eius fatemur manibus.

¶ Con. Epule epulis (Epule/arū. i. fercula) in cena facta post agnū typicū. i. figuratū: et paschalē nos faciemur. i. pñtemur fidelē corp⁹ dñicū. i. xpī datū discipulis scz duodecim manib⁹ scz ppñs xpī tm̄. i. dedit se totū oib⁹ qđ scz corp⁹ dedit totū. i. totaliter singulis. i. unicuiq singulariter. subaudi nō tm̄ minuitur.

Dedit fragilibus corporis ferculum dedit et tristibus sanguinis poculum dicens: accipite quod tradi vobis: lum omnes eo bibite.

¶ Sic xps offert discipulis carnē suā ad manducandū & sanguinē suū potandū. r. 7.
¶ Con. Supple xps dedit fragilib⁹ .i. debilib⁹ in carne ferculū .i. corp⁹ suū: et dedit
tristib⁹ scz propter mortē suam: poculū .i. portū sanguinis sui dicēs. accipite vascu-
lum .i. calicem: qđ vasculū trado vobis scis discipulis: et om̃s. .i. duodecim bibite ex
eo .i. calice.

**Sic sacrificiū xps instituit cuius officiū cōmitti voluit
solis presbiteris quibus sic congruit ut sumant et dāt
ceteris.**

Hic reprehenduntur oēs heretici: vt Rohezan. buch. & Boemi. &c. qñ soli hoib⁹ adultis non confessio immo & pueris corp⁹ dñici sub vtraq; specie ministrant.
Con. xps instituit. i. pfirmavit: sacrificiū. i. sacramentū eucharistie: sic. i. tali modo: cur. i. xpi officiū vtendū talit̃ voluit. i. placuit pmittere. i. iposterū solis presbiteris et hoc legitime ordinatis: qb⁹ congruit. i. cōuenit. vt sumat. i. māducent scz vñ cor pus sub vtraq; specie: & dent ceteria scz fidelibus sub vnica.

Panis angelicus fit panis hominū / dat panis celicus figuris terminum o res mirabilis māduca dñi in pau per seruis et humilis.

Con. Panis angelic⁹. i. angeloz fit panis hoim terrestriū fidelū & panis cellens. i. celestis: xps dat t̃m̃i. i. sine figuris tipicis veteris testamēti: o mirabilis res p̃sp̃ ena & laudabilis (qñ pauper sp̃s) seruis in fide: & humilis corde māducat. i. corp⁹ r̃aliter & sacramentaliter sumit dñi. n. i. corp⁹ dñici.

Te trina deitas bnaq; poscimus / sic nos b̃sitas sic te recolimus / per tuas semitas duc nos quo tendimus ad lucem quam inhabitas.

Con. O deitas exis vna in essentia / trina. s. in p̃sonis: nos poscim⁹. i. petim⁹ te vt sicut te ṽsitas nos. i. p̃p̃deles p̃t̃ia sac̃ali: sic nos. i. recolimus te p̃ humilē deuotionē: & de⁹ duc. i. perduc nos p̃ tuas semitas. i. rectas & arctas vias: illuc. i. quo. i. ad qd tendim⁹. i. cupim⁹: ad lucē. s. eternā: quā inhabitas. s. perenniter.

De eodem festo ad matutinas.

DAngel lingua glorioſi corp⁹ poris mysteriū sanguinisq; preciosi quem in mūdi p̃cium fruct⁹ ṽs tris generosi rex effudit gentium.

Este hymn⁹ cantatur ad matutinas ad reuerentiā venerabilis sacramēti: et est quodāmo idē & eiusdē materie cū p̃cedēti. &c. **C**on. O lingua. s. humana pange. i. cane mysteriū. i. diuinū secretū vel absconditū sac̃m glorioſi corp⁹is scz xpi: q p̃ & preciosi. i. p̃cio digni sanguini. s. xpi: quē sanguinem rex gentiū xps exis fructus. i. filius generosū ṽs tris. i. nobilis alui marie virginis effudit. i. sp̃s in cruce in p̃cū mūdi. i. redemptionem mūdi scz huius.

Nobis natus nobis datus ex intacta virgine & in mū do conuersatus sp̃arso verbi semine sui mozas incolas tus miro clausit ordine.

Con. Xps e dat⁹ nobis a p̃e: nat⁹. i. genitus nobis ex intacta & incorrupta virgine maria: & conuersat⁹. i. cōuersabilis in mundo. s. in p̃cū sp̃arso semine verbi. i. p̃dicatē verbi diuinū (& xps) clausit mozas. i. p̃seuerāctas sui incolar⁹. i. habitationis p̃p̃ie miro ordine vite sue.

Verbum caro panem verum verbo carnes efficit fitq; sanguis christi merum: et si sensus deficit ad firmandū cor sincerum sola fides sufficit.

Construe. Verbum caro. s. factum filius dei: xps efficit. i. cōstitit carnem. i. corpus suū verū panem. i. immortalem celestem / verbo. i. consecratione dicēdo: (hoc est corpus meum) et merum. i. vnum fit sanguis xpi: et si sensus scz hominis deficit. i. non accipit: sola fides scilicet firma / sufficit. id est satis est / ad firmandū. id

Expositio hymnorum:

est confirmandum cor sincerum. id est fidelem hominem.

Tantum ergo sacramentū veneremur cernui & anti-
quum documētū nouo cedat ritui prestat fides supple-
mentum sensuum defectui.

¶ Con. (Q: caro xpi vere cibus est: & sanguis vere potus: id) nos cernui. i. humiles p-
ni in capite ruentes/ veneremur. i. adorem: tantū sacramentū. i. tā sacra mentē vt
inuisibilē formā (vt de. nū. inuicem) & antiquū. i. vetus documētū. i. holocaustū iudeorū
figuratiū: cedat. i. locū dat: nouo ritui. i. firmitati et rectiori more xpi legiseri nro (i. si-
rē nō noueris) fides. i. xpi firma prestat supplementū. i. cōplectionē dat defectui ca-
rentie sensuum. i. intellectus inferioris.

Genitori genitorū laus & iubilatio salus honorū virtus
quoq; sit & benedictio procedenti ab utroq; compar sit
laudatio.

¶ Refert hic hymnographus gratias actiones scē trinitatis dicē sic. Laus iubilatio
quoq; pro et viri sit genitorū. i. patris pro & genito. i. filio: & benedictio. i. & gratia actio
sit: procedēti ab utroq;. i. a patre & filio scz spiritui sancto: & compar laudatio sit scz vni
deo in tribus personis.

In laudibus & secundis vespers.

Uerbum supernūz prodiens nec patris linquēs
dexteram ad opus suū exiens venit ad vite
vesperam.

¶ Hic hymnus sicut canitur in die corporis xpi & est eiusdē materie cū precedentibz de
monstrās qualiter legifer xps exiēs a patre. i. a summo celo egressus ad nos scz ad
vesperā vite: et emanauit semetipsum formam serui induēs faciēs se sociū nobis
humana carne vt nos p ditionē redimeret p suā passionem dōs nobis pro memoriali
tanq; vltimū ei⁹ testamentū institueret: vt patebit.

¶ Con. Verbum supū. i. fili⁹ dei altissimū: p dīctū. i. de deuinitate & apparēs nobis: nec
linquēs. i. nō dimittēs dexterā. i. sessionē & sedē petris. scz ois potēs & exiēs ad op⁹
suū: hoc est ad passionē sufferendā pro nobis peccatoribz venit ad vesperā. i. ad
vltimū tēp⁹ & vltimā horā. i. hui⁹ mōdi. ad cenam noctis.

In mortem a discipulo suis tradēdus emulis prius in
vite ferculo se tradidit discipulis.

¶ Con. (Supple xps veniēs ad vite vesperā) pri⁹. i. priusq; tradēd⁹ esset a discipulo
iude/suis emulis. i. inuidis iudeis in mortē scz corporalē: tradidit. i. dedit se ad mō
ducandū discipulis suis scz in ferculo. i. in cibo vite.

Quibus sub bina specie carnes dedit et sanguinem vt
duplicis substantie totum cibaret hominem.

¶ Con. Quibz scz duodecim discipulis xps dedit carnē scz in cibo: & sanguinē suū
in potū sub bina specie (qz fuerit iam ordinat p ioh̄ b̄tē) vt cibaret totū hominē du-
plicis substantie scz humanitatis et deuinitatis. &c.

Se nascens dedit sociū conuēscens in eduliū se mori-
ens in precium se regnans dat in premium.

Construe. Xps nascēdo. i. nascēdo dedit se sociū in humana carne: et cōcēscēdo. i. si-
mul comedēdo cum discipulis dedit se in edulium. i. in cibum et preguistatūā escam
(et xps) moriēdo dedit se in precium. i. redemptionē nostram (et tam) regnans in ce-
lis dat se nobis fidelibus in premium. i. meritum sempiternum.

**O salutaris hostia/ que celi pandis hostium: bella pres-
munt hostilia/ da robur fer auxilium.**

Construe. O salutaria hostia. i. salutifera victima que pandis. i. aperis ostiū. i. ia-
nuam celi. i. paradysi celestis: da nobis robur. i. fortitudinē resistendi diabolo et fer
id est concede / auxilium. id est adiutorium: quia bella hostilia. id est tristiaurgia
hostis/premunt. i. vrgent nos peccatores.

**Uni trinogq; domino/sit sempiterna gloria: qui vitam
sine termino:nobis donet in patria. Amen.**

Construe. Sempiterna gloria. i. laus sit vni dño in deitate: q; pro et trino in per-
sonis: qui deus donet nobis vitam sine termino in patria scz celesti. Amen.

**De transfiguratione domini. Ad primas
vesperas hymnus.**

Questis formā glorie/ quam spes querit ecclesie:
in monte xps indicat quo supra celum emicat.

Ciste hymnus cantat de transfiguratione dñi nři iesu xpi. **C** Nota q; xps (vt euā-
gelica scriptura demonstrat) assumpserat Petrum Iacobum et iohannem fratres
eius: ducens eos in montem excelsum: et transfigurabat se. 12. Quod privilegium
habebat pte alijs discipulis res est notoria apud solenne nostras sacre pagine do-
ctores. Quia multi sunt vocati: pauci vero electi. 12. Est autē xps ante eos transfigura-
tus talis qualis futurus est tpe iudicij extremi: non q; pulchram faciei formā: et coe-
poris humani veritatē amiserit: et aliud corpus saltē aereū vel spūale assumpserit
sed vt euangelista dicit (qui scz iohannes veritatē semper vq; semper testatur) Et
resplenduit facies eius sicut sol. 12. Sensus tamen est litteralis in huiusmodi trans-
figuratione domini apparuerunt Moyses et helyas prophete: quibus sic per disci-
pulos visio in claritate magna. Petrus dixit. Domine bonū est nobis hic esse. Fa-
ciamus hic tria tabernacula. Tibi vnum/ Moysi vnum: et helye vnum. Similiter
audita est vox patris dicentis. Hic est filius meus dilectus. 12.

Construe. Christus indicat. i. demonstrat (tribus discipulis) formam. id est dispo-
sitionem et visionem celestis glorie. i. gaudiū paradisi: quia visio et facies christi est
summum donum et regnum celeste: quam scilicet gloriam celestem spes ecclesie. id
est fides totius concionis populi christianitatis: querit. id est petit: quo. id est tunc
quando supple christus emicat. id est resplendet scilicet discipulis supra solem. id
est vltra claritatem solis.

**Res memoranda seculis/ hic cum tribus discipulis: cū
se et helya/ grata promittit eloquia.**

Construe. Res scz hec est memoranda. i. mente remouenda memorie digna se-
culis. i. nobis christi fidelibus: quia scilicet christus promittit. id est ore loquitur pro-
ferres manifestat grata eloquia. i. diuinos sermones et visiones cū Moysi et he-
lya. id est cum filijs prophetis. veteris legis: cum. id est vna cum tribus discipulis se
cum ductis et venditis et audientibus.

**Assunt testes gratie/ legis atq; prophetie: de nube te
simonium/sonat patris ad filium.**

Expositio hymnorum

¶ Construe. Testes. i. testimonis gratie. s. celestis atq. pio et legio scilicet veteris et prophete (subaudi moysi et helie) assunt in transfiguratione domini testimonium patris. i. vox dei omnipotentis sonat. id est audita est de nube. id est de celo: ad filium. id est christum dicens. hic est filius meus dilectus. etc.

Glorificata facie christus clarescit hodie quis sit honor credentium deo pie feruentium.

¶ Construe. Christus. i. saluator noster clarescit. i. clarior apparet. s. tribus discipulis hodie scz in monte excelso: glorificata facie. id est visione et claritate diuina: et hoc est christus talis apparuit: quid. id est qualis: honor. id est gloria: credentium. id est christifidelium et feruentium deo pie sit. id est datur: hoc est christus apparuit in ista visione qua fideles fruuntur in regno celesti.

Visionis mysterium corda leuat fidelium: vnde solenni gaudio clamat nostra deuotio.

¶ Construe. Mysterium. i. secretum visionis scilicet diuine: per christum leuat fidei corda fidelium. i. christicolarum: vnde. i. ob hoc nostra deuotio. i. nostra humilior clamat. i. pangit solenni gaudio scz presentis diei.

Pater cum vnigenito et spiritu paraclyto: vnus nobis hanc gloriam largire presentiam. Amen.

¶ Construe. Pater scilicet omnipotens cum vnigenito. i. filio et spiritu paraclyto. id est spiritu sancto. vnus scz existens deus tu largire. id est largiendo prebe nobis hanc gloriam scilicet quam viderunt tres discipulis per presentiam. id est presentialem frui tecum in celo. Amen.

Ad matutinas hymnus.

O Sator rerum reparator eui christe rex regum me tuende celo ad preces nostras pariterq. laudes aspice gratis.

¶ Hic hymnus canitur infra matutinarum sollempnia de transfiguratione domini et est eiusdem materie cum precedenti. In quo autor deum precatur nostras laudes gratiose aspicere illi referens actiones. etc. **¶ Construe.** O christe sator. id est creator rerum scilicet omnium: et reparator eui. id est eternitatis rex regum scilicet omnium: et tuende. id est timende censor. i. iudex secretorum omnium aspice. i. aures benignas prebe ad nostras preces: q. pio et pariter. id est etiam ad laudes. i. ad hymnos nos gratia. i. gratiose.

Noctis in cursu tibi vota laudum pagimus prela tibi sint ut apta nosq. concentu refoue pennis luminis auctor.

¶ Construe. (Q. tu es rex regum: ideo) nos pagimus. i. canamus tibi. i. xpo: vota. i. desideria laudum in cursu noctis: et presta. i. concede vt nostras desideria sint apta. i. accepta tibi q. pio et tu auctor. i. creator: perennis luminis scz celestis refoue. i. recrea iterum fove nos. i. christifideles canentes concentu. i. concordantia voci et symphonia.

Inter helyam moysenq. bates ut tubat solis facie res fulgens candida veste niuis instar albe tu micuisti.

¶ Construe. Et tu refulgens. i. in monte transfigurationis: discipulis facie. i. aspectu: vt tubat. i. splendor solis inter helyam et moysen vates. i. prophetas et tu micuisti. i. splendorem dedisti: candida veste. id est claritate diuina instar. id est simile ludum: albenis. id est nix.

**Tu dei patris patre teste proles cū sis sanctorū decus
angelorū tu salus mundi via vita virtus crederis esse**

¶ Construe. Teste pater. i. pater celestis testimonium dat (hic est filius meus dilectus) tu es proles. id est filius dei patris omnipotentis: et cum pro quia tu sis decus id est honor sanctorum angelorum: scilicet celestium tu crederis. id est firmiter dicentis esse salus mundi huius via et vita scilicet eterna et virtus.

**Gloria et virtus tibi sit creator cuncta qui solus retinens
gubernas in throno regni sine fine regnans trinus
et unus. Amen.**

¶ Redie autor hie gratias actiones. **¶ Construe.** O creator oim gloria. i. laus sit tibi: tu qui solus retinens (mundi pugillo) cuncta. i. oia. s. in tua potestate et tu regnas id est dominans gubernas. i. regis in throno. i. in celo regni celestis sine fine. i. eterniter trinus in personis et unus in essentia. Amen. id est vere.

¶ Ad laudes et secundas vesperas.

**O nata lux de lumine iesu redemptor seculi dignas
te clemens supplicum laudes precesque sumere.**

¶ Hic hymnus canitur ad laudes et ad secundas vesperas de eodem festo scilicet transfiguratione dominica: et est quodammodo eiusdem materie cum precedentibus in quo nos autor monet ad vitam christi adorationē. **¶ Construe.** O iesu redemptor seculi. i. mundi exstis lux nata. i. filius genitus de lumine. id est patre: tu clemens dignare. id est dignaris sumere laudes. id est hymnos pro et preces. i. rogatus supplicum. id est supplicantium deuote.

**Qui carne quondam contegi / dignatus es pro perditis:
nos membra confer effici tui beati corporis.**

¶ Construe. O iesu christe tu qui dignatus es contegi carne. i. incarnari ex virgine carne marie quondam scilicet tempore pro perditis scilicet hominibus: tu confer. i. prece nos effici. i. fieri membra tui beati corporis.

**Pre sole vultu flammeus / ut nix amictu candidus: in
monte dignis testibus / apparuisti conditor.**

¶ Construe. O conditor scilicet christe tu apparuisti. i. visum te dedisti in claritate te transfigurando dignis testibus. i. tribus discipulis sanctis in monte (thabor) exstis flammeus vultu. id est preclarus aspectu pre sole. id est ultra solem et candidus. i. splendidus amictu ut nix. i. sic lucens. etc.

**Vates alumnis additos tuis alumnis conferens utrisque
te diuinitus deus dedisti credere.**

¶ Construe. Et tu sic iesu splendens alumnis additos vates. i. viros prophetas moysen et helyam: et conferens tuis alumnis scilicet discipulis: et dedisti. i. ostendisti fratre credere deum diuinitus. id est celitus dico virosque alumnis.

**Te vox paterna celitus suum vocauit filium quem nos
fidei pectore regem fatentur glorie.**

¶ Construe. O xpe (in tua transfiguratione) Paterna vox vocauit te filium suum: celitus. i. de celo (dicto. hic est filius meus dilectus. etc.) quem. scilicet nos facemur. i. pater regem glorie. i. eterne fidei pectore. i. firma fide anime.

Expositio hymnorum:

**Concede nobis quesumus / albis micare moribus: ut
ad polorum gaudia / bonis behantur actibus.**

¶ Construe. (Et quia profiteamur te regem glorie. ideo nos) quesumus. i. petimus
concede. i. da nobis supple ut possim⁹ micare. i. splendere / albis moribus. id est san-
ctis virtutib⁹ (mores in plurali. i. virtutes) ut sic vehamur. i. ducamur supple per te
christe ad gaudia polorum. id est celorum bonis actibus scilicet nostris.

**Laudes tibi nos pangimus / eterne regnum rex deus:
qui es trinus et vnus deus per cuncta regnans secula
Amen.**

¶ Construe. (Ideo) O eterne deus rex regum: nos pangimus. i. dicimus tibi laus
deus qui es trinus et vnus deus regnans per cuncta secula. Amen.

**¶ In festo dulcissimi nominis iesu. Ad pri-
mas vespere hymnus.**

**¶ Euldet cor precordiis / sonante iesu nomine: pre-
cellit in deliciis / omni plenam dulcedine.**

**¶ Hic hymnus cantatur septimo idus augusti de dulcissim⁹ nomine iesu. In quo
hymno hymnographus declarat iterum eius virtuositatem. In quo quidem no-
mine lera mens transfertur et terra inulbat diffusis gaudijs plen⁹ honore. ¶ Et qu-
heri celebratumus Iesum in celo montis vertice transfigurato. hodie in imis ter-
ris humiliatum. etc. In quo etiam noi tota spes nostra xpicoliarum erigitur / fides
angetur / charitas diffundit / summe et indiuidue trinitatis alma maiestas magni-
fice commedatur. Et hoc dulcissimū nomen impositum est ei ab eterno ab angelo
et a patre ipseph (ut habetur in legendis lectione. iij). ¶ Construe. Et semp ablatis
ui absolute possin debent construi in principio vel in fine nunq³ in medio. Sonante
noie iesu. i. quando auditur sonare hoc nomen iesus / cor christi fidelis exulter. id est
gratuletur precordiis. id est ex intima precordialibus suis: quia est plenum omni dul-
cedine. i. dulcore et precellit. i. excedit in delicijs. id est in omnibus delectationib⁹ scz
omnem dulcedinem mundi.**

**Iesus confortans miseros / iesus qui sanat scelera: ies-
us deterrens inferos / iesus fugans mortifera.**

**¶ Constructio est plana. Iesus est confortans miseros. i. pauperes: et iesus est ille
qui sanat. i. dimittit scelera. i. peccata hominum. Vel sic per auream et elegantiarum
regulam nomen sanat scelera qui est iesus (sic in semine tuo qui est christ⁹ est locus
quod iulianum. etc. regula nota est) et illud nomen iesus deterrens. i. perternas in-
feros. i. demones inferos. Iesus illud dulce nomen est fugans mortifera. i. venefica
nostra opera diabolica: que nos mortificent.**

**Iesus sonans suauiter / in metro prosa carmine: quod
leuat nos alacriter / mulcēs suo solamine.**

¶ Construe. O Iesus illud uomē est nonans suauiter. i. dulciter in metro. s. scriptis
prosa. i. psalme dicti carmine delectabili scriptura plati qd nomē iesus est mulcēs
id est mitigat suo lumine. i. consolatione leuat sursum pctōes alacriter. i. hilariter.

**Nomen excelsum resonet / iesus in ore omnium: et cor
cum voce consonet / ut sanat omne viciū.**

¶ Construe. Iesus hoc est nomē excelsum. i. superū resonet. i. itē sonet atq³ iterū loq³

Secundū blum Say. Jo. xlvij.

olm. i. p̄fidelis: et cor. i. hominis / consonet. i. simul cōcordet: et voce. i. sono: hoc ē q̄ cor hominis. i. interi⁹ debet simul p̄cordari cum voce. i. exterius: vt sic iesus sanet a. purget oē vitii. i. periculū corporis et ale.

Iesu salus peccantium / adesto nostris p̄cibus: sis dī rector errantiū / & parce nostris actibus.

¶ Con. O iesu salus peccantium scz hoīm peccatorū remediū adesto. i. p̄sens sis no stris p̄cib⁹. i. orationib⁹: & sis director. i. vie recte ductor / errantiū. i. deuantium. i. a lege tua / parce. i. indulge nostris actibus. i. peccatis.

Nomen tuū nos munit / p̄seruans a periculis et in bonis perficiat / a motis culpe maculis.

¶ Con. Nomen tuū. i. iesus munit. i. defensaculū faciat vel defendat: p̄seruās. i. custodiens a periculis malis & perficiet. i. perfectos faciat nos in bonis operibus / a motis maculis. i. seculis peccatis nostris.

Tibi ch̄iste sit glōria / fulgēs hoc sacro nomine: honoz tuus sit latria / iesu benigne domine.

¶ Con. O x̄p̄e iesu fulgēs hoc sacro nōe scz iesu p̄p̄io: glōria. i. laus sit tibi: & o benigne dñe iesu honoz tuus sit latria. i. adoratio sit latrie. Nota q̄ triplex est (vt dicit doctor de Alea) adoratio. Nā latria & illa sola de⁹ solus adoratur. Dulcis et illa virgini marie attribuitur. Hyperdulia: et illa oēs sancti et crux et clauī x̄pi et reliquie venerantur.

Gloria tibi dñe qui natus es de virgine: cum patre et sancto sp̄itu in sempiterna secula. Amen.

¶ Auctor refert hic gratiarū actiones dulcissimo iesu de sua incarnatione: quia natus est pura virgine. ¶ Constructio est plana. O dñe iesu x̄p̄e tu q̄ nat⁹. i. incarnatus de virgine scz sancta maria glōria sit tibi cū patre scz celesti: q̄ pro et cū sc̄o sp̄itu in sempiternis secula. i. perenniter. Amen.

Ad completorium canitur ps̄la. Alma chozū 3. &c. loco hymni: q̄ require in expositione sequentiā ideo hic p̄termittitur.

Ad matutinas hymnus:

Iesu dulcis memoria dans vera cordis gaudia / sed super mel et oīa dulcis eius presentia.

¶ Hic hymnus canitur ad matutinas in festo dulcissimi nōis iesu in quo hymnographus multimodā offit virtuositatē hui⁹ nōis Iesus. Cōtulit cecis vīum: surdis auditū / claudis gressum / sermonē mutis / vitā mortuis / totūq̄ diaboli potestātē de obsessis corporib⁹ virt⁹ hui⁹ nōis effugauit. &c. ¶ Cō. sic. O iesu dulcis memoria. i. in mēte: et firma mora hoīs fidelis in es dās vera gaudia. i. exultationes sp̄ituales / cordis scz nostris sed presentia eius scz tui. i. vīditio diuina est dulcis / immo dulcissima super mel. i. vitra mel: et omnia scz entia dulcedinem & bonitatem habentis.

Nū canitur suau⁹ / auditur nū iocundius: nū cogitatur dulcius / q̄ iesus dei filius.

Expositio hymnorum:

¶ Con. Ideo dicitur Nil. i. nihil canitur. i. hymno loquitur in ecclesia vñ extra: sicut
na. i. miti/ et nil auditur. i. aure percipitur/ nocendi. i. hñari: nil cogitatur scz in mēte
hois dulcius q̃ iesus. i. illud nomen dei fili.

Iesu spes penitentibus / q̃ pius es petentibus: q̃ bonus
te querentibus: sed quid inuenientibus.

¶ Con. O iesu spes. i. salus: penitentib⁹. i. penitentiā agētib⁹: o q̃ pius. i. q̃ miseri
coris es petētib⁹: & o q̃ bonus es scz querētib⁹ te: sed qd. i. o qualis es inuenientib⁹
bus te per gratiam.

Iesu dulcedo cordium/ fons vite lumen mentiū: excedis
omne gaudium et omne desiderium.

¶ Con. O iesu existens dulcedo cordiū scz bonorū hoīm/ fons vite eterne lumē. i. claritas
mentiū nostrarū: tu excedis. i. precedis omne gaudiū scz mūdū et omne desiderium
scz humanum.

Nec lingua potest dicere/ nec littera exprimere: expertus
novit credere/ quid sit iesum diligere.

¶ Con. Nec lingua. i. nulla lingua hoīs potest dicere. i. ore fari: nec littera. i. scriptura
potest exprimere. i. manifestare quid sit iesum diligere: sed solus expert⁹. i. pios
batus novit credere. i. scit.

Iesu rex admirabilis/ et triumphator nobilis: dulcedo
ineffabilis/ totus desiderabilis.

¶ Est enī illud nomē iesus hoīb⁹ mirabile. demonib⁹ horribile/ & agēlis laudabile.

¶ Con. O iesu rex admirabilis. i. grat⁹ admiratione plen⁹ apud hoīes: et nobilis. i.
virtuosus: triumphator. i. victor erga dyabolū: et ineffabilis. i. quasi nō fabulis dulcedo
& desiderabilis. i. desideriosus.

Mane nobiscū dñe/ nos tuo replens munere: pulsa noctis
caligine/ tua pascē dulcedine.

¶ Cō. O dñe iesu mane nobiscū i corde: & replēs nos peccatores tuo munere. i. grā
& pascē. i. nutrimos tua dulcedine. i. charitate pulsa. i. expulsa: caligine. i. obscuritate
noctis. i. dyaboli vel peccati.

Gloria tibi domine: qui natus. &c.

Ad laudes hymnus.

I**esu auctor clementie/ totius spes leticie: dulcoris**
fons et gratie/ vere cordis leticie.

¶ Hic hymn⁹ cantatur ad laudes & secundas vesp̄as de dulcissimo festo nocte
sue: et iterū explanat excellētiā & virtuositatē ei⁹. **¶ Con.** O iesu auctor. i. augmentor
tor clementie. i. bonitatis: & spes. i. desiderii toti⁹ leticie gaudiū spiritualis: & es fōs
dulcoris. i. suavitatis & gratie: & vere delicie. i. delectationes cordis humani.

Iesu decus angelicū/ maure dulce canticū: in ore mel
mirificum in corde nectar celicum.

¶ Con. O iesu dec⁹ angelicū. i. honor celestis hierarchie (nomē tuū est) dulce canticū
cum. i. sublatio/ in aure. i. in auditu: mirificū mel. i. mira faciēs in ore fidelis: & nectar
celicū. i. dulcissimus potus celestis in corde scz hoīm.

**Iesu flos matris virginis / fau⁹ nostre dulcedinis / decus
humani generis / da lucem veri luminis.**

¶ Con. O iesu tu es flos. i. filius matris virginis marie: et exis fau⁹. i. dulcis illa dulcedo tu cera mellis (metaphorice dictū) nostre dulcedinis: et tu exis decus. i. honor humani gnis / da. i. tribue lucē veri luminis scy nobis peccātibz.

**Iesu sole serenior et balsamo suavior: omī dulcore dulcior
pre cunctis amabilior.**

¶ Con. O iesu tu es serenior. i. clarior sole: suavior. i. suaviorē odorem dās balsamo et dulcior omni dulcore. i. suauitate: et amabilior pre cunctis scy rebus.

**Iesu summa benignitas / mira cordis iocunditas: incōs
prehensa bonitas / nos stringat tua charitas.**

¶ Con. O iesu summa benignitas. i. excelsa virtuositas: mira iocunditas. i. hāditas cordis nostri: et incōprehensa bonitas. ideo tua charitas stringat. i. firmit teneat nos quia charitas ola suffert.

**Rex virtutum rex glorie: rex insignis victorie: iesu largitor
gratie / honoz celestis curie.**

¶ Con. O iesu tu es lux virtutū / rex glorie: et rex insignis victorie. i. triumphī / et tu largitor. i. dator gracie: et tu es honor. i. dec⁹ celestis curie. i. celi.

**Te celi chorus predicat / et tuas laudes replicat: iesus
orbem letificat / et nos deo pacificat.**

¶ Con. O iesu quia tu es rex glorie celestis / chorus celi. i. angeloz: predicat te. i. tunc nomen: et replicat. i. plangit tuas laudes: et iesus illud nomen letificat orbem. i. totū mū dum fidelē: et pacificat. i. pacificatur nos peccatores deo. i. patri vlpotenti.

Gloria tibi dñe: qui natus. et vt supra

¶ Sequuntur hymni de visitatione

Marie virginis ad be speras.

Estum matris gloriose plebs sancta concelebrat
pietatis viscero gratiā expostulet quam cognas
ta copiose sensit hic elizabeth.

**¶ Hic hymn⁹ cōtatur in festo visitationis glorioissime marie virginis nouē insti-
tuto ab vrbano papa sexto: q̄ amplando festiuitatibz antiq̄s nouū sup addere festi-
uitatē p studio decreuit: quia post pceptionē incarnati vbi cognatā suā elizabeth
humilē salutabat. Exultem⁹ igitur hac die tot et tāta excelsa nostre fidei miracula
debita reuerētes veneratione. In q̄ festiuitate extollitur virginis marie matris
dei gloriose fecūditas. Ipsi adnēt⁹ in carnē p̄dicatur. Dueri exultat⁹ iohānis bapti-
ste noua sūt preludia: et m̄is elizabeth cōfirmatur. et. ¶ Con. Scīa plebs. i. deuota
cōcio fidelis / concelebrat. i. simul veneratur festū scy hodiernū gloriose matris ma-
rie. et expostulet. i. roget gratiā visceroſe pietatis. i. exultationē in p̄io visceribus
scy conceptionis quā scy gratiā cōceptionis in vtero virginis elizabeth cognata ei
sensit hic copiose. i. gratiose.**

Expositio hymnorum.

**Fecundate senecturis sterilem aggreditur que diuine
iam virtutis mater clam efficitur gratulatur cum salu-
tutis consortem alloquitur.**

¶ Con. Supple maria virgo aggreditur. i. visitat sterilem: scz Elizabeth cognatam
que vocatur sterilis: fecundate senectutis. i. feruere et fructifere senectis: q scz maria
efficitur. i. effecta est mater diuine virtutis scz xpi: clam. i. occulte: et ipsa gratulatur
. i. letatur: cu alloquitur consortem. i. consociam eiusdem sortis: salutis. i. diuine.

**¶ Por non loquens exultauit ad verbi presentiaz: sed eli-
zabeth expauit matris excellentiam benedicta que cla-
mauit fructus affluentiam.**

¶ Con. Supple infans iohannes no loquens exultauit. i. gaudius fuit ad presentiam
verbi per virginē mariam incarnati: sed elizabeth expauit. i. pādo mirabatur: que
. i. elizabeth clamauit. i. dixit excellentē. i. supereminētem gratiā: et affluentā. i. lar-
gam fecunditatē fructus scz vtrius matris scz marie: hoc est iesu xpi dicens. Bene-
dicta tu.

**¶ Unde mihi quisq̃ putet hoc ait presagiū: vt deuote me
salutet mater regis oim vtrius mei fructum mutet in
nouum tripudium.**

¶ Con. Supple elizabeth ait. i. dixit: q̃s putet. i. q̃s est homo: q̃ opinatur vel cogi-
tet: vnde. i. a quo scz elizabeth hoc presagium. i. hec annūciatio futurorum: in seū gra-
tia humana: vt mater scz maria virgo regis oimū scz rerū: salutet me deuote. i. hu-
militer: et q̃ ei⁹ presentia mutet. i. moueat fructū vtrius mei (hoc est precursorē dñi)
in nouū tripudium. i. gaudiū et plausum vel leticiā: q̃ exultauit infans: se reuer-
tēdo ad christum.

**¶ Virgo dū sic cōmendatur canticum leticie psallens pur-
te gloriatur in amore gratie quo beata predicatur i om-
ni progenie.**

¶ Con. Virgo scz maria cōmēdatur. i. laudatur/magnificatur. et. dñi scz elizabeth
psallēs. i. canēs dicēdo canticū. i. hymnū leticie: benedicta tu inter oēs mulieres: et
ipsa gloriatur in amore pure gratie scz diuinitatis: quo. i. propter qd scz maria pre-
dicatur. i. magnificatur beata. i. benedicta in oi progenie scz humane carnis.

**¶ Trine deus summe pie regnans eternaliter prece vir-
ginis marie nos conserua iugiter vt post finē huius vi-
te viuamus perenniter.**

¶ Con. O summe pie deus et trine in personis regnās eternaliter. i. in eternū tu cō-
serua. i. custodi nos peccatores: iugiter. i. cōmēter/prece. i. rogatu virginis marie
vt viuam⁹ scz tecū: perenniter. i. per eū post finem huius vite: hoc est qñ ingredies
in viciū ymnice carnis.

Ad matutinas hymnus.

Quādi salus affutura virgo mater iclita gestu
 simplex mente pura specie p̄fulgida cum cele
 sti genitura processit in publica.

¶ Hic hymnus similiter canitur ad laudem virginis visitantis suam cognatā elī
 sabeth in transmontana abessio. ¶ Construe. Virgo mater inclyta. i. gloriosa ma
 ria exultans affutura. i. profutura salus mundi scilicet hūm existens simplex. i. hu
 milis gestu. i. modū. i. pura mēte p̄fulgida specie. i. plucida facie p̄cessit. i. exiit
 in publica. i. manifesta oībus hōibus cū electi genitura. i. generatione diuinitatis.

**Caput conterēs drachonis rubus qui non br̄itur aarō
 virga gedeonis bellus quo perfunditur hec p̄fecta sa
 lomonis que beata dicitur.**

¶ Construe. Hec beata virgo maria ascribitur figuris typicis veteris legis. qm̄ vt
 dicitur Gene. 3. apsa est conterens caput drachonis. i. corripens potestātē diaboli
 per suam saluificā genituram et ipsa est rubus (quem viderat moyses) qui non
 vitur (sed incombustus. i. incorrupta permanēs virgo) ipsa virga aaron illius pro
 phete (data illi in exiliū israelitici populi) ipsa vellus gedeonis quod perfundit sup
 ple pluuia cum alibi esset siccitas (Gedeon enim interpretatur experimentum in
 quitatis eorum) ipsa hec maria que dicitur beata et p̄fecta. id est p̄fecte com
 pletus salomonis. rē. Alch. Velius sic. Et p̄fecta salomo. i. illa quā salomon de
 siderat dicens. Vultarem fortem quis inueniet. Et tota pulchra es amica mea et
 macula non est in te.

**Genitrix emanuelis virgo iesse flozuit ostium ezechie
 lis quod viro non patuit mos quo lapis danielis status
 am comminuit.**

¶ Construe. (hic iterum virgini figure typice veteris legis ascribitur per eam com
 plete) Nam ipsa genitrix emanuelis (dei nobiscum) vt virga iesse flozuit et ipsa osti
 um ezechielis prophete: quod non patuit viro (per ingressum. id est fortitudinem dei)
 et ipsa dicitur mons quo. id est in quo lapis comminuit statum danielis (vt ibi
 dē dicitur)

**Sic in mundo p̄ter mozem notum fecit dominus cas
 tis mater conditozem circundat visceribus / terra gē
 gnit saluatozem nubibus pluētibus.**

¶ Construe. Dominus in celo notum fecit in mundum scilicet figuratum mysticū
 et typicū manifestauit: p̄ter motem. id est humanam consuetudinem mater
 scilicet maria circūdat. id est obumbiat conditozem deum castis visceribus. id est
 alio ventre terra (pro maria) gignit. id est germinat saluatozem. id est christum.
 nubibus pluētibus. id est spiritu sancto obumbians.

**Virgo chara charitatis feruens desiderio caste constan
 quinitatis fauet ministerio gaudens huius nouitatis
 sancto puerperio.**

¶ Construe. Virgo chara scilicet maria feruens. id est scātis ardēs desiderio cha
 ritatis christi. fauet. id est assentis ministerio. id est seruitio caste consanguinitatis
 (quo deus homo factus) et gaudens sancto puerperio. id est genitura gratiosa hū
 mo nouitatis. id est christi incarnati.

Expositio hymnorum

**Felix dominus zacharie / talem habens hospitem: felix
cognata marie / quam suscepit comitem: sed iohannis &
messye / tu distingue limitem.**

¶ Construe. O felix dominus zacharie. i. patris iohannis qui interpretatur memoria dñi habens. i. suscipiens talem hospitem scz mariā gravidam: et o felix elizabeth cognata marie scz virginis: quam mariam suscepit comitem. id est gratulante accepit sociam itineris & more: sed pro tamen tu distingue. i. differenter pone limites. i. casum iohannis in vtero elizabeth: & messye. i. christi in alio matris: glia messye in hebraice / christus grece / vinculus latine.

**Laus sit summo genitori / qui regnat per omnia: laus
sit nostro redemptori / per quē venit gratia: procedenti
creatori / sit equalis gloria.**

¶ Constructio plana est de grā actione patri & filio & spū sancto.

¶ Ad laudes et secundas vesperas.

**O Salutaris p̄fulgens stella maris: generans
prolem veritatis solem mater bonorum clemens
famulorum suscipe votum.**

¶ Construe. O salutaris. i. salutificatio fulgēs. i. splendēs stella maris. i. virgo maria tu es generans prolem. i. xpm solē veritatis. i. iusticie et tu clemens. i. benigna mater scz christi: suscipe. i. accipe votum. i. desiderium bonorum famulorum. i. devotorum motum fervoris. ¶ Numerus est syllabarum quā in sophico carmine: sed non servatur ratio temporum seu quantitatum.

**Congratulamur et tuas conamur canere laudes que
deo congaudes sed non condignis p̄ualemus hym
nis dicere totum.**

¶ Construe. O maria nos congratulamur. i. simul letamur: et conamur. id est nitimur canere. i. pangere tuas laudes. i. vices hymnorum qui scilicet virgo congaudes id est simul gaudes deo scz filio tuo: sed nos nō p̄ualemus. i. non possumus dicere. i. exprimere totum. id est plenum condignis hymnis: id est meritis et laudibus (se extollere & efferre)

**Quam veterana traxit in montana gressu festinam
rosam matutinam tibi iubulamus et concelebamus
hec tua festa.**

¶ Construe. Quam scz mariā veterana. i. senex elizabeth traxit. i. amote suo festinam gressu. i. velocem cursu in montana. i. in transmontana: ideo nos iubulamus. i. cum iubilo cantamus tibi marie rosam matutinam. i. orationem matutinalem et concelebamus. i. simul festamus hec tua festa hodierna.

**Vocem rachelis exaudi de celis que te nūc orat filio scz
plorat / potens regina grātia divina pellens molesta.**

¶ Construe. O potens regina scz maria exaudi vocem rachelis. i. illius mulieris que statim trece plorat filios suos: tu pellēs. i. dispropinas molestas. i. molestias nos: grātia divina. i. celesti.

O mediatrix orbis reparatrix/laus angelorum/salus infirmorum nostrarum hostem precor avarum repzime seuum

¶ Construe. O maria mediatrix inter deum et hominem reparatrix. i. restauratrix orbis. i. mundi perditus ex hoc laus. i. decus angelorum et salus infirmorum. q. p. et in reprimere. i. expelle seuum hostem. i. antiquum. i. crudelem diabolum.

Sit benedicta trinitas inuicta per quam beata virgo coronata meruit frui fructu ventris sui nunc et in eum.

¶ Construe. Inuicta. id est inseparabilis trinitas sit benedicta per quam trinitas beata virgo scz maria coronata meruit frui. i. uti fructus ventris sui. i. filio suo christo/nunc. i. iam et in eum. i. eternaliter.

Sequuntur hymni de sancta Anna matre Marie virginis. Ad primas vesperas.

Ave mater anna/plena melle canna: cui mater passa nulla coequenda.

¶ Hic hymn^{us} canitur in natali scie Anne matris marie virginis et iohannis p^{ri}is filii quor^{um} carne ex radice iesse virgo maria traxit originem: ut per ventris sui fructu. i. iesum xpm populo xpiano suo de^o mitteret redemptionem. Cogratulemur ideo felix concio et collectio xpifidelium in eius laudibus et cum deo deuotione resultet. Hec est eni eterne benedictionis theca: de qua celestis sigillus olim sp^{iritu} sancto composuit: que ex diuini rotis ymbria conceptum verbum dei humano genere protulit incarnatu. ideo dic. ¶ Construe. Ave anna mater scz marie/plena melle et canna. i. stipite vel arundine virge iesse/cui. s. tibi i^{esu}ne nulla mulier passa: marie. i. habens virum est coequanda. id est assimilanda.

Aue predicanda superexaltanda mater matris poli regis atq; soli.

¶ Construe. O predicanda. i. excellenda et superexaltanda/aue. i. salve scz anna mater matris scz marie regis poli. i. celust^{is} p^{ro} et soli. i. terre.

Quam vis velit fari sine meditari: reddit tibi votum christus per quem totum.

¶ Construe. Xps. i. saluator noster/reddat. i. dat tibi scz ane/votu. i. desideriu/quam id est magis vis. i. facultas hominis/velit. i. possit fari. i. loqui siue meditari. i. cogitari. Huc quod melius quam refert sancta anna: et tunc fiet alia constructio per quem scilicet christum factus totum. etc. ¶ Aliq^{ui} legit. Quid velis fari siue meditari reddit tibi totum habes per quem votum.

Ergo te rogamus tibi supplicamus: ut quod potes velis prece da nos celis.

¶ Construe. O sancta anna. Ergo. i. propterea nos p^{re}ces rogam^{us} te: ut supplicamus tibi. i. suppliciter petimus: ut velis scz dare quod potes. i. quod vales rogando apud xpm: i. da. i. adiuua concedere nobis scz petentes christifideles prece scz tua celestis. i. in celis: apud nepotem tuum dnm nostru iesum christu. etc.

Placans nobis nata in mundo per te datam: illa natu suum tu nepotem tuum.

¶ Construe. Et tu sancta anna ille placans. id est mitigans exorando nobis fides hym. Sax

Expositio hymnorum:

libus natam. i. filiam tuam mariam / datam. id est genitam per te: mundo scz ad salu-
lutem vt illa sit placis. i. pacificans filium suum. id est filium christum tu dico felix
anna sis placans nepotem tuum. i. christum.

**Laus sit trinitati / laus sit vnitati / laus patri nato /
lausq; paraclyto. Amens.**

¶ Construe. Laus. i. honor sit trinitati. i. deo in trinis psonis laus sit vnitati. i. deo
essentia / laus sit patri nato. i. filio: q; p et paraclyto. i. spiritui sancto.

Ad matutinas hymnus.

In anne puerperio nox fugit huius seculi: et illu-
xit cum gaudio dies totius populi.

¶ Hic hymnus canitur scilicet ad laudem sancte anne mris marie. In quo hymnogra-
phus nos illa commendare et laudare exhortat: q; ipsa p puerperiu suu. i. maria tot-
tius populi xpiani salutem et redemptionem genuit: na per ipsam orta est maria virgo
per huiusmodi xps saluator. **¶ Construe.** Nox. i. pectm originale vel diabolus huius secu-
li. i. huius mundi / fugit. i. recessit in puerperio / anne. i. mris marie (hoc est quando an-
na peperit mariam) / dies. i. lux vel christus redemptor totius populi scz christi fi-
delis / illuxit. i. resplenduit cum gaudio. i. hilaritate.

**Hec radix tesse germinat / expers cutis illecebris: et ger-
men eius luminat / nos sedentes in tenebris.**

¶ Construe. Hec. scz gen- tura per annam. id est maria virgo exstans radix tesse. id est
expers immuns et immaculata / cunctis illecebris. id est omni macula et peccato
germinat. id est gignit / parit et floret et germen eius scilicet marie filius / luminat. i.
illuminat nos sedentes. id est homines peccatores degentes in tenebris. id est in
ymbria mortis seu peccati.

**Pia mater et humilis / de qua maria prodijt: tuis ades-
so famulis / quos culpa grauis depzimit.**

¶ Construe. Pia mater scilicet anna et humilis de qua. id est ex qua maria scilicet
et virgo prodijt. id est processit / adesto. id est sis presens tuis famulis (orando pro
eis) quos scilicet famulos / grauis culpa. id est ponderosum peccatum nostrum de-
pimit. i. opprimit torquet.

**Iam felix et emerita manexs cum summo iudice suc-
curre mater inclpta vt viuamus pacifice.**

¶ Construe. Et quia tu sancta anna genuisti mariam: ideo tu manes. id est perse-
ueras tam felix et emerita. i. liberata ab omni vexatione mundana: vel. id est vale
de merita cu summo iudice. i. xpo nepoti tuo ergo tu inclpta. i. glorioza mater anna
succurre. id est subueni tu nobis: vt viuamus pacifice scz sancta pace.

**Vt quicquid hic deliquimus / vite per immunditiam:
abstergas illud petimus / per diuinam clementiam.**

¶ Construe. O sancta anna nos petimus te vt abstergas. id est deponas quicquid
id est omne illud quod deliquimus. i. peccauimus / hic. i. in hoc mundo: per immun-
diciam. i. impuritatem et maculam vite scz nostre: et hoc per diuinam clementiam.
id est per deipotentiam scz per christum.

**Patri natoq; gloria / detur cum sancto spiritu: qui per
anne suffragia / conseruet nos in exitu.**

Construe. Gloria. i. gratiarū actio datur patri. q. pio nato. i. filio cū spū sancto qui scz deus: conseruet. i. protegat nos peccatores in exitu. i. in agone huius vite q. suffragia. i. petitiones oratorias anne scz matris marie.

Ad laudes et vltimas vespertas.

Felix anna pre alijs digna laude fidelium munus
dum repleuit gaudijs per factū puerperium.

Construe. In isto hymno laudatur beata anna que per puerperium. id est generationem marie filie sue restaurauit nobis quod delictosa eua per peccatum perdidit. q.

Construe. Felix. i. gratiosa anna existens digna laude. i. dignior pre alijs scilicet mulieribus fidelium: repleuit mundum gaudijs. i. exultationibus per factū puerperium. id est generationem virginis marie.

**Hec de carnis propagine/ mariam nobis protulit: que
suo reddit germine/ quod eua tristis abstulit.**

Construe. Hec felix anna protulit. i. genuit nobis mariā. i. virginē de propagine id est de linea carnis. i. sui corporis que. i. mariā reddidit. i. restaurauit nobis suo germine. i. filio iesu illud quod tristis eua. i. peccatrix abstulit nobis.

**O bas celestis gratie/ mater regine virginum: per te
precamur anxie/ remissionem criminum.**

Construe. O anna vas. i. sinus celestis gratie et mater regine virginū scz marie nos precamur. i. rogamus anxie. i. suppliciter remissionem. id est indulgentiā criminū. id est peccatorum: supplē dari per te. id est per christum propt. i. te.

**Memento mater inclita/ q. potens es per filiam: q. no
bis prece solita/ procura dei gratiam.**

Construe. O inclita. i. generosa mater anna memento q. potens es per filiā scz tuam mariam virginem et procura. i. diligenter curam adhibere da nobis q. solita fidelibus gratiam dei. i. iesu nepotis sui solita prece. i. assidua rogatione.

**Quisq. donec precibus/ dator bonorum omnium: ut gau
dijs celestibus/ fruamur post exilium.**

Construe. q. pio. i. dator id est attributor omnium bonorum. id est tam spiritalium q. corporalium deus donec tuis precibus. id est rogationibus: ut nos fruamur. id est vtamur celestibus gaudijs post exilium. id est post miseriam et tribulationem presentis vite.

**Patri natoq. gloria/ detur cum sancto spiritu: qui per
anne suffragia/ conseruet nos in exitu.**

Construe. p. patris supra in precedenti hymno.

**Sequuntur hymni de beata Maria
magdalena. Ad vespertas.**

Quandemus magdalene/ lachrymas et gaudi
um: sonent voces laude plene/ de concentu cor
dum: ut concozdet philomene turturis suspirium.

Ciste hymn. canitur ad festū beate marie magdalene. In quo antoi hymnogra phus vult ostēdere magdalē lachrymantē amare de dñi sui sponsū xpi de sepul
bym. Sax.

Expositio hymnorum:

cho perditione querendo eū iriste suspirante ad modū turturis columbe ⁊ postea
exultante ⁊ gaudente de eius presentia perionali: postea vocē hylaritatis sonante
quare tunc philomene exultantis auctore ⁊ canētis dulce cōparatur: ideo dicit sic.
¶ Construe. (Nos chustice) collaudemus. id est simul laudare debemus lachry-
mas. id est iristes ploratus: et pro etiam/gaudium. id est exultatiōem et hylarita-
tem sex marie magdalene (supple et noure) voces existentes plene laude: ionent. i.
pangant de concentu. id est conuenientia vocum: et symphonia cordiū scilicet no-
strorum: vt suspirium (quasi sursum spiratio) id est tristitia turturis: illius columbe
concordet philomene illi qui gaudentes cantant. ¶ Nota hoc magdalum quod-
dam oppidum fuit. Inde magdalenus magdalena magdalenum adiectiue dicitur:
hinc lazarus magdalenus. Maria magdalena. ⁊ sic q magdalena sumit per
quandam noticiam pro maria peccatrice. Item dicitur hec magdalene in nomi-
natio: genituo magdalenes more grecorum. ⁊ c.

**Iesum querens conuiuarum/turbas non erubuit: pes
des bixit lachrymarum fluuio quos abluuit: crine ter-
sit et culparum veniam promeruit.**

¶ Hic hymnographus vult inuenire q maria magdalena intrant domū Symo-
nis pharisei et leprosi non vacata: nec timuit conuiuas. i. vocatas ad prandiu pro-
pter militam dilectionē xpi: ⁊ piam agendā. ¶ Construe. Maria magdalena que
rens iesum. i. xpm non erubuit. i. non timuit vel verecundata fuit/turbas. i. gentes
et homines conuiuarum. i. in conuiuis existentes: et vngit xpm vnguento nardipisti-
ci pedes chusti: quos scilicet pedes maria abluuit. id est lauit fluuio lachrymarum.
id est guttulis oculorum suorum: et terxit. id est siccos fecit crine. id est crinibus ca-
pitis sui: et hoc promeruit. id est merito obtinuit veniam. id est remissionem culpa-
rum. id est peccatorum suorum.

**Suum lauit mundatozē/riuo fons immaduit: pluu-
fudit flos liquorem/in ipsam reslozuit: celum terre de-
dit rorem terre celum compulit.**

¶ Plus igitur penitens mulier pascebat intus christum q phariseus foris. Sup
conueniēter igitur ingressa est nō iusta venit iter epulas obtulit lachrymas. Ideo
dicit prout sequitur.

¶ Construe. Maria magdalena lauit suum mundatozē scilicet christum (a quo
ipsa fuit mundata a vitio) et fons scilicet salutis immaduit. id est fuit madidus et
flos reslozuit in piam liquozē ⁊ fudit pluuiliquozem: scilicet in cor marie magdale-
ne: nam celum dedit terre rorem. id est sublimem et raram pluiam. id est christus
dedit marie gratiam: et terra compulit. i. pluuia mitigauit celum. i. celestem re-
gem (contentum pro continente figuratiue)

**In predulci mixtione nardum ferens pisticum in br-
guenti fusione typum gessit mysticum vt sanetur vni-
ctiōne bixit egra medicum.**

¶ Dicit autot q maria magdalena in sua predulci mixtione. i. salubri qua chustus
vngere volens in domo Symonis ferens nardū pisticum. id est vnguentum aro-
maticum ex omni bono. i. medicamine et odore cōfectum gessit. id est habuit mysti-
cum typum. id est secretum diuinum seu statum et figuram in fusione. i. in sparsio-
ne vnguenti super xpm et est typus mysticus sicq egra. id est maria magdalena
peccatrix vixit. id est immaduit modicum scilicet christum (qui dicitur verus me-
dicus) vinctiōne. i. nardipistici: vt ipsa sanetur. i. medicetur ab ipso a vitio corpo-
ralibus. ¶ Nota q hec nardus. i. herba est spicosa ⁊ aromatica fragili radice ⁊ in
grā folijs densa: quorum humores confluant in spicas. Inde hoc nardum dicitur

titur unguentū: et additur pīsticum. i. pure et fide.

Die christus hanc respexit speciali gratia: quia multum hunc dilexit dimittuntur vitia christi quando resurrexit facta est p̄buncia.

¶ Con. Quam igitur magdalena credim⁹ esse de qua marc⁹ testatur septē demonia eiecta fuisse: et q̄ turpitudinis sue maculas asperit lauāda cucurrit ad fontem mie. i. xpm: igitur xps asperit hanc. i. magdalē: pie. i. demeter: speciali gr̄a. i. oculis mie: ideo vitia. i. peccata dimittuntur. i. illi: q̄ dilexit hūc. i. xpm: multū. i. maxie (et de post illa) est facta p̄buncia xpi. i. nūciatrix q̄ resurrexit.

Gloria et honoz deo qui paschalis hostia agnus morte pugna leo victor die tertia resurrexit cū tropheo mortis ferens spolia.

¶ Cō. Sitis et honoz sit deo: d. i. xps vt paschalis hostia et agn⁹ morte. i. mortu⁹ p nobis: et vt leo victor pugna. i. pugnādo cōtra dyabolica p̄tē resurrexit tertia die cū tropheo. i. triūpho: et ferēs spolia mortis. i. spoliū fecit ab inferno dyaboli.

Ad matutinas hymnus.

Et stimauit ortulanum/ et hoc sane credidit/ seminauit enim granum quod in mentem cecidit/ ligam mouit et non manum linguam christus indidit.

¶ Iste hymn⁹ canitur de sctā maria magdalena: q̄ post resurrectionē illa querēs xpm in sepulchro: quo nō inuēto circūf. sctō: sic xps apparuit illi in forma ortulani: et iō dicit hymnographus sic. **¶ Con.** Ipsa magdalena estimauit esse fuisse ortulanum: et hoc sane. i. firmiter credidit: nē p q̄ ipse ortulan⁹ xps seminauit granū. i. semen qd cecidit in mētē. i. magdalene illa non in lingua dicens. Dñe si sustulisti es dñe alio mihī: et xps indidit. i. imposuit: sine foras emisit linguā. i. magdalene et nō (dico) non mouit manū. i. ad xpm: q̄ dixit. Noli me tangere.

¶ Nota q̄ ortulanus per u/et sine aspiratione (vt ortus) scribitur antiquit⁹. portolanus cū aspiratione et o (vt hortus et holus) modo moderni doctores scribūt: ideo elige et tu.

Non ignouit figurale latente imagine mentis agrum spiritali exolentem semine: sed cum eā speciali designauit nomine.

¶ Con. Sup. maria magdalena nō ignouit latere. i. absconditū xpm figurālī imāgīne figura hōis ortulani exolentē. i. exolentē agrū mētis cor sue memorie: spiritali semine. i. gr̄a verbi seu fidei: sed cū pio q̄. i. xps designauit. i. nominauit eā speciali nomine. i. proprio (maria mulier noli. et.)

Hec a iesu iesum querit sublatum conqueritur iesum ius mente gerit iesus p̄sēns queritur / mentem colit mentem serit iesus nec percipitur.

¶ Con. Hec. i. magdalena querit iesum ablatum. i. subtractum et alibi sepultū (putabat enī eū fuisse furatū ex sepulchro) conqueritur. i. lamētatur a iesu: et hoc vero in formam ortulani dixit enī sustulisti eū dicens mihi: et hoc gerit. i. h̄ iesus iur⁹ mētē. i. in corde suo et p̄ho iesus q̄ritur. i. magdalens (supple illa) colit. i. exorat mentem

Expositio hymnorum

dem. f. magdalene: et ferit. f. plantat mentit. f. mulieris: et latro verus. et percipit
fur. f. perfecte agnoscitur in forma oculiani. f. s. marie magdalene.

**Iesu bone iesu pie quid te monstrans facias quid oc-
cultas te marie mentem cuius habitas totus plena be-
ra die nescit nisi veritas.**

¶ Con. O bone iesu o pie iesu: quid. i. ad qd in monitis. ostendes te no totum oc-
tulan: i. avaritas. i. occultas te iesum ipsi magdalene: quid. i. ad quid superbas. i. ab-
scondis te exterius p yfius marie: cur? mentē. i. precordia inhabitas na ipsa intus
plena vero die: sed nescit exteri? nūi veritas. i. aperitur & patet. Hic ergo: nescit
vbi veritas. i. sit.

Quod quod mire ielu ludis his quibus diligaris: sed cum ludis non illudis nec fallis nec falleris sed excludis quos includis notus non agnosceris.

¶ Con. Oſen ſi mire. i. mirabiliter ludis. i. ſocularis eſt his quib⁹. La qd⁹ dñs
ſed cum pro qñ tu ludis nō illudis. i. nō decipis eos nec fallis ſcs aliqñ/ nec faller⁹. i.
non deciperis a quouſuis: ſcs tu excuſis. i. excuſas illos quos includis. i. qñ claudis
tua gratia: tu es nor⁹ ſm humanā carnē: nec agnoſceris. i. perceptoris ſm diuinā
tatem.

Gloria et honor tibi spes vita lux anime / per quem sperant se proscribi libro mortis pessime / present sibi nos ascribi libro peccatricis lachryme.

¶ Con. Gloria et honor. f. sit tibi. i. deo spes nostra vita & lux etc. nostre p. que. f. de
um hoies xpiani sperat se scribi. i. paul. i. scriptura remoneri. f. i. libro moies. pe
sime. i. inferni et lachryme. i. gutte peccatrix. f. magdalene p. s. i. dent nos xpiani
nos a scribi. i. annumerari. sibi. i. in libro vite.

Ad laudes et secundas vesperas.

O Maria noli flere iam non queras alium oculus
nunc hic est vere et colonus mentium intra men
tis ortum quere mentis operarium.

¶ Con. O maria scz magdalena noli flere: nō quærna. I. tu uirgines aliā iam ipis huius
presentibz. Pie est otulan^r vere. 4. verax: et colon^r. I. agricultor sem oticula mēris. I. qz
fidelis: et quere operari scz illū vep. I. ira otulū. I. septū mēis. 4. cordis tui. ¶ Nota or
tus ab otio qz cōponitur sine aspirandē scribitur: qz in eo ipz aliqd otitur. Cū vere
ab hol^r cholera: qz cōtinet cholera: et mēis h. fin aliquos.

Unde plangus et lamentum quid mentem non erigas
quid reuoluis monumentum tecum est quem diligis is
sum queris et inuentum habes nec intelligis.

¶ Con. (O sancte magdalena) vnde plangit? i. plorat? clamet? i. clamoratio. i. fere
plorat: quid? ad qd nō erigit? i. fletum regis mentis fuit: ad id ad revolutio. i.
vltas monumenti. i. sepulchre. i. est tecū quem diligens queris letum et habes
languit fuit in corde: nec intelligis. i. non sapis.

Unde gemis vnde ploras verum habens gaudiū / in te
latet quod ignoras doloris solatium: intus habes que-
ris foris languoris remediū.

¶ Con. O maria magdalena habens verū gaudiū / vñ. i. cur. gemis. i. suspiras: vñ. i.
quare ploras: nā solatiū. i. remediū doloris: latet. i. absconditur in te qđ ignoras: et tu
queris foris scđ in monumēto remediū languoris scđ xpm: et habes intus scđ i mēte xps
Jam non miroz si nescisti magistrum dum seminat ses-
men quod est verbū ch̄risti te magis illuminat et rabbo-
ni respōdisti cum mariam nominat.

¶ Con. (O maria magdalena) ego nō miroz si nescisti. i. non nonisti magr̄m tuū (iaz
tēporis (dū seminat vt ostulan: sed pro tñ/ semen illud qđ est verbū xpi illuminat te
magis: cū. i. qñ: ipse nominat. i. vocat te mariam: respōdisti rabboni. i. magister mi
vel rabbi.

Pedes xpi quos lauisti fonte lota gratie / quam ab ipso
recepisti funde rorem venie: resurgentis quem vidisti
fac consortes glorie.

¶ Con. (O maria magdalena) tu lota. i. mūda fonte gratie scđ xpi lauisti pedes xpi
quē scđ fontē gratie tu recepisti ab ipso scđ xpo: funde. i. infunde nobis / rorem. i. bonum
venie. i. gratie / resurgētis scđ xpi: quem tu vidisti in orto seu via: et fac nos consortes
. i. cōcīnes glorie scđ xpi: et per tuas p̄ces et tua merita.

Gloria et honor deo cuius p̄fert gratia inuitātī phar-
riseo marte suspiria: cenaz vite qui dat reo gratie post
prandia.

¶ Con. Gloria et honor. i. laus sit deo scđ omnipotenti: cuius gratia. i. virtus gratiosa
p̄fert. i. p̄ponit: hoc est illi magis placet / suspiria. i. t̄nōse lamentationes ma-
rie peccatrici (mutanti phariseo symoni) qui scđ deus dat cenā. i. requiē vite scđ et
ne nobis post prandia. i. post corruptionē diei gratie scđ diuinitatis.

Sequuntur hymni de sancto spiritu. In die p̄thes
costes ad p̄imas vesp̄as. Jam xps astra. &c. Et simi-
liter iste. Impleta gaudent. isti hymni expositi sunt su-
pra: folio. xxx.

¶ Per hebdomadā hymnus.

Beatā nobis gaudia / anni reduxit orbita: cū sp̄s
ritus paraclitus / effulsit in discipulos.

¶ Autoz de isto hymno declarat super verbo apparuerunt ap̄lis. et dispersite lin-
gue tanq̄ ignis. Fons apparentib⁹ linguis ignis intus facta sunt corda flāmāna
turbe credētes eos ructare crapula musti. ¶ Iste hymnus canitur infra octauas
p̄thescostes p̄ hebdomadā. Declarano qualiter sp̄itus sanctus rep̄tino sonum su-
per discipulos venit: et mētes carnalium in sui amorez permouit. ¶ Cōstitue. Or-
bita. i. circuitus anni: reduxit. i. iterū ad solē: et iudicium duxit nobis. i. p̄p̄torem / beatā

Expositio hymnorum.

gaudia. i. glorioſas exultationes. i. in ſpiritum ſanctum: cū p qñ ſpiri^{us} paracletus. i. conſolator olim effuſit. i. reſpiciendū in diſcipulos ſc̃z xp̃i.

**Ignis vibzante lumine / lingue figuram detulit verbi
vt eſſent proſui / ⁊ charitate feruidi.**

¶ Con. Vibzante lumine. i. reſplendente gra ſp̃ſſancti ignis quē effuſit ſp̃ſſanctus in diſcipulos detulit. i. habuit figurā. i. diſpoſitionē lingue. ſ. naturalis: vt diſcipuli eſſent proſui verbis. i. procul ſeminātes verba ſub diuerſis partib^{us} linguarū. i. ſ. ſent feruidi. i. feruētes ⁊ caudi in charitate ſc̃z diuina.

**Linguis loquūtur oīm pauēt turbe gētiliū muſto ma-
dere deputāt / quos ſpiritus repleuerat.**

¶ Con. Sup. diſcipuli feruidi in charitate loquūtur linguis oīm ſc̃z populoſi / turbe gentiliū. i. hoīes diuerſarū nationū: pauēt. i. fauorē habēt: qz nūc talia audire inde deputāt. i. credūt illos maderē muſto. i. humefactos nouo vino: quos ſc̃z diſcipulos ſpirituſſanctus repleuerat gratia.

**⁊ Petrata ſunt hec myſtice: paſche peracto tēpoze ſacta
dierum nūero quo lege fit remiſſio.**

¶ Con. Peracto paſche tpe. i. xp̃o reſurgente: hec ſunt petrata / perfecte terminata myſtice. i. figurate: ſacro munere dierū ſc̃z qñquaginta. ſ. penithecoteſto quo ſc̃z tempore fit remiſſio ex lege in veteri lege figurato.

**Te nunc deus piſſime / vultu precamur cernuo: illapsa
nobis celitus / largite dona ſpiritus.**

¶ Con. O piſſime de^{us} nos precamur. i. rogam^{us} te nūc tpi^{us}: cernuo vultu. i. humili voluntate et voto (per vultū hoīa volūtas animi oſtēditur) largire. i. cōcede nobis dona ſpirituſſancti: clapsa. i. emiſſa: celū. i. diuini.

**Dudum ſactata pectora / tua repleſti gratia: dimitte
nunc peccamina et da quieta tempoza.**

¶ Con. O de^{us} tu repleſti. i. repleuiſti tua gratia ſpirituſſancti amote: ſactata pectora. i. ſacta corda apoſtolorū: dudū. i. diū tpi^{us}: dimitte. i. indulge nūc tpi^{us} peccamina id eſt noſtra peccata: et da nobis quieta. i. tranquilla tpa ſc̃z vite eterne.

Sit laus deo patri. ⁊c. vt ſupza.

De ſancto vincētio martyre.

**Q̃uiſte miles glorioſus leuita vincentius / vt tri-
bunal ſponte rogam conſcendit intrepidus cui
ius ſalis crepitantis per corpus minutie.**

¶ Iſte hymn^{us} canitur ad laudes ⁊ ſc̃as veſpas de ſc̃o vincētio. In quo hymno graphus vult oſtendere martyriū eius paſſum eſſe ſub deciano p̃ſide gentili ⁊ ſacerde go. Declarans quō ſc̃o vincētus dei athleta candentis ferri machinā ſeu rogam vitro cōſcendit et ad tribunal (vt victor et miles) in xp̃i profeſſione alacriter cū- rrit: et q̃lter toq̃tur / flagellatur ⁊ exurit: ⁊ quō leuita vincēt^{us} diaconi orōi accepiſſet ſc̃r quō ſalis ignibus ſparſim crepitantes minutie per mēbra ei^{us} diſſiliuit: et tan- dem inter hec oīa tormēta manet dei ſeruus immor^{us} in celū erectis oculis xp̃i pre- cabatū ſc̃r. ¶ Con. Glorioſus. i. indy^{us} miles xp̃i vincent^{us} leuita (⁊ leui filio iacob) Leuita hebraice dyaconus grece / miniſter latine d^{icitur}: intrepidus. i. nō timē cōſcēn-

Tabula.

ad. l. a. f. d. i. t. p. o. t. e. l. v. o. l. i. t. a. r. i. e. r. o. g. a. i. g. n. e. p. r. o. p. o. f. a. c. t. u. l. v. t. l. l. i. c. u. t. f. e. c. i. t. a. d. t. r. i. b. u. n. a. l.
l. i. u. d. i. c. i. u. m. d. o. c. u. m. p. r. e. s. i. d. i. u. s. a. d. u. e. r. t. e. c. o. n. s. t. r. u. c. t. i. o. n. e. m.

**Sparsum ibant atq; prune vernabantur sanguine in
ter hec manet immotus ille dei famulus oras christus
in sublimis erectis luminibus.**

¶ Cont. per c. l. i. s. i. v. i. n. c. e. n. t. i. j. c. o. r. p. m. i. n. u. t. i. e. l. p. a. r. u. e. p. a. r. t. i. c. u. l. e. s. e. u. p. o. r. t. i. o. n. e. s. c. r. e. p. t. i.
t. a. l. i. o. f. a. l. l. o. i. s. o. n. a. n. s. e. r. e. p. t. i. s. f. a. c. i. e. n. s. d. o. c. r. e. m. a. t. u. r. i. b. a. t. l. i. m. t. r. a. b. a. t. s. p. a. r. s. i. m. l. s. p. e. r.
g. e. d. o. a. t. q. p. r. o. i. p. u. n. g. l. c. a. r. b. o. n. e. s. v. i. n. i. e. t. r. e. c. t. e. s. v. e. r. n. a. b. a. t. u. r. l. s. p. e. n. d. e. b. a. t. s. a. n. g. u. i.
n. e. s. c. z. m. a. r. t. y. r. i. s. p. r. e. m. i. s. s. i. s. l. l. e. s. c. z. m. a. r. t. y. r. i. d. e. i. f. a. m. u. l. u. s. m. a. n. e. t. l. p. e. r. s. e. u. e. r. a. t. i. m. m. o. t. u. s.
i. t. e. r. h. e. c. s. c. z. m. a. r. t. y. r. i. a. s. e. d. e. r. e. c. t. i. o. l. u. m. i. n. i. b. u. s. l. i. n. s. u. b. l. i. m. e. l. i. c. e. l. i. o. r. a. s. x. p. i. n.

**Gloria et honor deo usquequo altissimo vna patri filio
q; inclyto paraclyto / cui laus est et potestas in sempis
terna secula. Amen.**

¶ Constructio est plana. Gloria et honor usquequo sit deo altissimo / vna. l. equaliter pa-
tri et filio et inclyto paraclyto. l. glorioso spiritui sancto. l. tribus personis: cui scz vni deo.
soli est laus et potestas per eterna secula. Amen. l. ita fiat.

Finis.

**Sequitur tabula hymnorum prece-
dentium secundum ordinem alphabeti.**

A solis ortus cardine.	F olio. v.	C hristi miles gloriosus.	l ij.
A patre vnguento.	v l.	D eus creator omni.	v l.
A ndreas pie sanctissimus.	vi .	D eus in omni inditum.	xxij.
A les diei nuncius.	vi .	E terne veri conditor.	vij.
A rota iam spargit.	vii.	E cce iam noctis.	ix.
A udi benigne conditor.	viii.	E terna celi gloria.	xij.
A uroa lucis rutiat.	ix.	E x more docti mystico.	xii.
A d cenam agni.	x.	E cce tempus idoneum.	xiii.
A d esto sancta trinitas.	xi.	E terne rex altissime.	xv.
A ue maris stella.	xii.	E xultet celum laudibus.	xvii.
A ntro defer.	xiii.	E xultet cor precordis.	xviii.
A urea luce.	xiv.	E stimauit ortulans.	li.
A nnue xpe seculor.	xv.	F estum matris gloriose.	xviii.
A ue mater anna.	xvi.	F estus anna pie alita.	l.
B eata nobis gaudia.	li.	G loria laus et honor.	xli.
C onditor alme siderum.	li.	H ostis herodes impie.	l.
C hriste redemptor omni.	li.	I am lucis orto sydere.	l.
C onsors paterni luminis.	li.	I mmense celi conditor.	li.
C eli deus sanctissime.	li.	I esu quadragenarie.	li.
C hriste qui lux es.	li.	I esu salvator seculi.	li.
C larum dec' lemnis.	li.	I esu nostra redemptio.	li.
C ultor dei memeto.	li.	I am xps astra ascenderat.	li.
C rus fideles.	li.	I esu salvator seculi redem.	li.
C hous noue blensal.	li.	I te confessor.	li.
C hriste sanctorum decus.	li.		
C hriste redemptor omni con.	li.		
C elestis forma glorie.	li.		
C ollaudem' magdalene.	li.		

Tabula.

Jesu redemptor olm.
Jesu co:ona virg.num.
Inuentor rituli.
Jesu dulcis memoria.
Jesu auctor clementie.
In anne puerperio.

xi.
xii.
xiii.
xiv.
xv.
xvi.

Quem terra pontus ethera: eodem.
Rector potens.
Rerum deus.
Rerum creator optime.
Rex gloriose martyrum.

Lucis creator optime.
Lux ecce surgit.
Lustra lex qui iam peracta.

xi.
xvii.
xxv.

Saluator mundi dñe.
Sancte dei preciose.
Somno relectis artibus.
Splendor paterne.

xi.
xii.
xiii.
xiv.

Magne deus potēte.
Martyr dei qui vnicum
Mundi saluo a futura.

xvii.
xxvii.
xli.

Summe deus clementie.
Summi largitor premij.
Sermone blando.
Sanctorum meritis.

xvii.
xxvii.
xli.
xlii.

Nocte resurgentes.
Nunc sancte nobis.
Nox et tenebre.
Nox atra rerum.

x.
i.
xvi.
eodem.

Salve festa dies.
Sacris solēsis.

xlii.
eodem.

O pater sancte mitis.
O lux beata trinitas.
O gloriosa dñs.
O q̄ glorifica.
O sator rerū reparator
O nata lux de lumine
O salutaris fulgens.
O maris noli flere.

xxi.
xxii.
xxiii.
xxiv.
xvi.
eodem.
xix.
lg.

Te lucis ante terminum
Telluris ingens.
Te trinitatis.
Tu xpe nostrū gaudium.
Tu xpe splendor.

x.
xi.
xvii.
xxi.
xxvi.

Optimo dierum olm.
Plasmator hominis
Pange lingua gloriosi prelium.
Pange lingua gloriosi corporis.

vii.
xvii.
xxiii.
xlii.

Uox clara.
Verbum supernū prodiens a patre.
Veni redemptor gentium.
Vexilla regis prodeunt.
Veni creator spiritus.
Urbs beata hierusalem.
Ut queant laxis.
Urginis proles.
Verbum supernū prodiens nec patre
linquens.

lii.
xi.
lii.
xxvii.
xxi.
xxii.
xxiii.
xxiv.
xxv.

Quod chorus vati.

xxv.

Tabes selector explanationes hymnorum scdm vsum (vt dicunt) Sax. diligenter
ligatas et auctas. Impressas London per Wynandū de worde. cōmōiantem in vico
vulgariter nūcupato (the fletestrete) in signo solis. Anno dñi. m. cccc. xvi.

Ad deo

